

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till naturvårdslag och till ändring av vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till naturvårdslag och till ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 76/2022 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet, förvaltningsutskottet, lagutskottet, jord- och skogsbruksutskottet och ekonomiutskottet för utlåtande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion LM 19/2021 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 49 § i naturvårdslagen
- åtgärdsmotion AM 69/2020 rd Sanna Antikainen saf Åtgärdsmotion om att i större utsträckning bevilja dispens för jakt på vitkindade gäss och om att höja skördeskadeersättningarna till en nivå som motsvarar de faktiska kostnaderna
- åtgärdsmotion AM 19/2021 rd Merja Kyllönen vänst m.fl. Åtgärdsmotion om att förbjuda införsel av troféer.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 67/2022 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 25/2022 rd
- lagutskottet LaUU 25/2022 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 30/2022 rd
- ekonomiutskottet EkUU 44/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Pasi Kallio, miljöministeriet
- lagstiftningsdirektör Johanna Korpi, miljöministeriet
- miljöråd Hanna-Leena Keskinen, miljöministeriet
- lagstiftningsråd Leila Suvantola, miljöministeriet

Betänkande MiUB 17/2022 rd

- förstråd Erno Järvinen, jord- och skogsbruksministeriet
- regeringsråd Vilppu Talvitie, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Antti Leinonen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Elina Nyholm, justitieministeriet
- ledande expert Eeva-Maija Puheloinen, arbets- och näringsministeriet
- regeringssekreterare Eeva Ovaska, kommunikationsministeriet
- juristsekreterare Kalle Varis, sametinget
- specialiståklagare Jarmo Rintala, Åklagarmyndigheten
- miljöråd Satu Lyytikäinen, Regionförvaltningsverken, ansvarsområdena för miljötillstånd
- enhetschef Eero Melantie, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Norra Österbotten
- forskningschef Riikka Venesjärvi, Naturresursinstitutet
- utvecklingschef Minna Pekkonen, Finlands miljöcentral
- gruppchef Anne Raunio, Finlands miljöcentral
- markanvändningschef Riikka Myllylä, Forststyrelsen
- strategichef Jussi Päivinen, Forststyrelsen
- ledande expert på skogslagstiftning Janne Uitamo, Finlands skogscentral
- viltplanerare Tapio Kangas, Finlands viltcentral
- forskardoktor, docent Tuomas Aivelo, Helsingfors universitet
- akademiprofessor Craig Primmer, Helsingfors universitet
- biträdande professor Marjo Saastamoinen, Helsingfors universitet
- forskardoktor Joel Jalkanen, Naturhistoriska centralmuseet, Helsingfors universitet
- överintendent Aleksi Lehikoinen, Naturhistoriska centralmuseet, Helsingfors universitet
- Senior Lecturer Panu Halme, Jyväskylä universitet
- forskardoktor Kaisa J. Raatikainen, Jyväskylä universitet
- ordförande Markku Ollikainen, Klimatpanelen
- ordförande, professor Janne Kotiaho, Finlands Naturpanel
- jurist Arto Soisalo, Suomen Malminjalostus Oy - Finnish Minerals Group
- direktör för intressentgruppsrelationer Sami Oksa, UPM-Kymmene Abp
- ledande expert Minna Ojanperä, Finlands näringsliv rf
- expert Heidi Lettojärvi, Finsk Energiindustri rf
- jurist Anna-Rosa Asikainen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- jurist Sami Hämäläinen, Turism- och Restaurangförbundet rf
- verkställande direktör Kimmo Järvinen, Metallinjalostajat ry
- chef för hållbar utveckling Tiina Vuoristo, Skogsindustrin rf
- verksamhetsledare Camilla Sederholm, Natur och Miljö rf
- verksamhetsledare Pekka Suomela, Gruvindustri rf
- jurist Minna Mättö, Finlands Kommunförbund
- verksamhetsledare Tapani Veistola, Finlands naturskyddsförbund rf
- miljöjurist Matti Kattainen, Finlands naturskyddsförbund rf
- organisationschef Teemu Simenius, Finlands Jägarförbund
- verksamhetsledare Olli Saari, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf
- generalsekreterare Liisa Rohweder, WWF Finland.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- Södra Karelen förbund

Betänkande MiUB 17/2022 rd

- Södra Österbottens förbund
- Landskapsförbundet i Södra Savolax
- Kajanalands förbund
- Tavastlands förbund
- Mellersta Finlands förbund
- Mellersta Österbottens förbund
- Kymmenedalens förbund
- Lapplands förbund
- Birkalands förbund
- Österbottens förbund
- Satakuntaförbundet
- Nylands förbund
- Egentliga Finlands förbund
- Esbo stad
- Lahtis stad
- Geologiska forskningscentralen GTK
- John Nurminens Stiftelse
- Stiftelsen för naturarvet
- Kemijoki Oy
- Finlands viltcentral
- BirdLife Finland rf
- Finsk Energiindustri rf
- INFRA rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf
- Centralförbundet för Fiskerihushållning
- Keskisen Suomen liito-oravayhdistys ry
- Djurskyddet Finland rf
- Finlands natur- och miljöskolförbund rf.

Inget yttrande av

- Norra Karelens landskapsförbund
- Norra Österbottens förbund
- Norra Savolax förbund
- Päijät-Häme förbund
- Baltic Sea Action Group
- Finnish Business & Society ry (FIBS).

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår att det stiftas en ny naturvårdslag. Samtidigt upphävs den gällande naturvårdslagen från 1997 med samma namn. Lagen behöver revideras, eftersom förlusten av biologisk mångfald inte har kunnat stoppas, mycket ny information om hotet mot naturtyper och arter har erhållits och även klimatförändringen driver på och intensifierar många förändringar som sker

Betänkande MiUB 17/2022 rd

i naturen. Dessutom har den övriga lagstiftningen, styrmedlen och förvaltningen ändrats under den gällande naturvårdslagens giltighetstid.

Genom revideringen uppdateras lagens bestämmelser och dess verkningsfullhet förbättras i syfte att främja skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden genom att effektivisera skyddet av arter och naturtyper, utveckla hanteringen av naturinformation, stärka planeringen av naturskyddet liksom förutsättningarna för frivilligt skydd samt främja anpassningen till klimatförändringen. Till följd av revideringen förverkligas målet i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Finland.

Jämfört med den gällande naturvårdslagen förblir den nya lagens struktur och flera av dess paragrafer innehållsmässigt i stort sett oförändrade, men lagen kompletteras och ses över till många delar. Det tas in helt och hållet nya kapitel med bestämmelser om förvaltningen av naturvärden, om handel, import och export av arter, om informationshanteringen inom naturvärden och om frivillig ekologisk kompensation för att kompensera försämring av naturvärden.

Bestämmelserna om lagens syfte uppdateras och anpassning till klimatförändringen tas med i dem. Dessutom tas det i lagen in nya bestämmelser om en allmän skyldighet att vidta åtgärder för att avvärja hot om betydande minskning eller förlust av den biologiska mångfalden även när det råder vetenskaplig osäkerhet samt om främjande av miljömedvetenhet. I lagen föreslås det även bestämmelser om att samernas rättigheter ska beaktas i större utsträckning än i nuläget. Bestämmelserna om vilka uppgifter som hör till naturskyddsmyndigheterna uppdateras, förtydligas och förenhetligas i förhållande till övrig miljölagstiftning. Dessutom föreskrivs det om att kommunerna ska främja den biologiska mångfalden samt om uppgifterna för det nya organet Finlands naturpanel.

Kapitlet om naturskyddsplanering kompletteras helt och hållet för att bättre motsvara gällande praxis genom att den rättsliga grunden för strategin och handlingsprogrammet för biologisk mångfald stärks och förfarandena för deltagande främjas. I kapitlet föreslås det även bestämmelser om den rättsliga grunden för frivilliga åtgärdsprogram inom naturskyddet.

I lagen finns det enligt förslaget på samma sätt som i den gällande lagen bestämmelser om stöd som består av varor och tjänster och som kan beviljas för projekt och åtgärder för att främja skyddet och värden av den biologiska mångfalden och natur- och kulturlandskapet. I fråga om stödformerna föreslås det bestämmelser också om finansiellt understöd för samma ändamål.

I kapitlet om naturskyddsområden föreslås det flera preciseringar och uppdateringar av teknisk natur. Exempelvis förutsättningarna för inrättande av naturskyddsområden enligt den gällande lagen utökas med anpassning till klimatförändringens konsekvenser, fridlysningsbestämmelserna för naturskyddsområden preciseras och de administrativa förfarandena förenklas. Dessutom förtydligas och förenklas tillåtligheten i fråga om vissa verksamheter i anslutning till jakt och avlägsnande av främmande arter på naturskyddsområden. Med avvikelse från den gällande lagen kan tillstånd till malmletning i nationalparker och naturreservat inte längre beviljas med stöd av naturvårdslagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Skyddet av naturtyper stärks och urvalet av metoder utvidgas bland annat genom att förteckningen över skyddade naturtyper och definitionerna av dem uppdateras. Nytt är även att det föreskrivs om hotade naturtyper, beaktande av dem och om vissa strikt skyddade naturtyper. Kapitlet om skydd av arter förtydligas jämfört med den gällande lagen och skyddet av hotade arter stärks också. Det tas i lagen in till exempel nya bestämmelser om skydd av nya arter som påträffats i Finland eller arter som är tidigare okända för vetenskapen samt om assisterad spridning av arter i syfte att förhindra att de försvinner.

Kapitlet om förverkligande av naturskyddet kompletteras med bestämmelser om förfarandet vid förvärv av områden till staten. I lagen föreskrivs det om förvärv av områden för naturskyddsändamål och fastställs myndigheternas ansvar i anslutning till dem. Även bestämmelserna om ersättning preciseras och kompletteras så att de motsvarar de förslag till bestämmelser som lagts fram för att stärka skyddet.

Tillgången till och utnyttjandet av information om naturvård främjas genom ett nytt kapitel om informationshanteringen inom naturvården. I det nya kapitlet om ekologisk kompensation föreskrivs det dessutom om produktion av naturvärden och om verifiering av frivillig kompensation.

Tillsynen över efterlevnaden av lagen effektiviseras genom att det i kapitlet om tillsyn tas in bestämmelser om ordnande av tillsyn, om de myndigheter som utövar tillsyn och om myndigheternas rätt att få upplysningar och förrätta inspektioner samt om närings-, trafik- och miljöcentralen som målsägande i brottmål. Straffbestämmelserna uppdateras så att de uppfyller de krav på exakthet och tydlighet som i nuläget ställs på straffbestämmelser.

Samtidigt stärks också till exempel skyddet av naturtyper enligt vattenlagen genom att det till dess tillämpningsområde fogas bäckar, källområden och kalkrika tjärnar. Dessutom görs det i flera andra lagar tekniska korrigeringar och ändringar till följd av den föreslagna naturvårdslagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 juni 2023.

Lagmotionen

I lagmotion LM 19/2021 rd föreslås det att 49 § i naturvårdslagen ändras så att det är möjligt att i enlighet med direktivet omhänderta skjutna vitkindade gäss och skarvar och utnyttja dem som livsmedel.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotion AM 69/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att i större utsträckning bevilja dispens för jakt på vitkindade gäss i samband med vårflyttning och höstflyttning i syfte att bekämpa skördeskador och för att höja ersättningarna för skördeskador till en nivå som motsvarar de faktiska kostnaderna.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

I åtgärdsmotion AM 19/2021 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att förbjuda import av jakttroféer till Finland.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen med ändringar och med kommentarerna nedan.

Målen för totalreformen

Regeringen föreslår att det stiftas en ny naturvårdslag. Samtidigt upphävs den gällande naturvårdslagen från 1997 med samma namn. Genom revideringen uppdateras lagens bestämmelser och dess verkningsfullhet förbättras i syfte att främja skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden bland annat genom att effektivisera skyddet av arter och naturtyper, utveckla hanteringen av naturinformation, stärka planeringen av naturskyddet och förutsättningarna för frivilligt skydd. Till följd av revideringen förverkligas målet i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Finland. Detta mål eftersträvas bland annat genom att stärka naturskyddsplaneringens genomslag, öka växelverkan vid beredningen, utvidga det rättsliga skyddet för livsmiljöer och arter i behov av skydd samt genom att främja kompensation för försämringar av naturvärdena. Lagförslaget innebär att en frivillig princip om ekologisk kompensation införs i naturvårdslagstiftningen och att klimatförändringens betydelse och samband med naturvärden erkänns.

Även FN:s konvention om biologisk mångfald (FördrS 78/1994) och EU:s strategi för biologisk mångfald har som mål att stoppa förlusten av biologisk mångfald och vända utvecklingen i positiv riktning före 2030. Trots internationellt och nationellt uppställda mål och olika handlingsprogram har försvagningen av den biologiska mångfalden inte kunnat förhindras. Tvärtom minskar den biologiska mångfalden ytterligare. Den biologiska mångfalden har också ett genomgående samband med och ställer i sista hand också vissa specialvillkor för all samhällsaktiv verksamhet. Den biologiska mångfalden möjliggör välfärd som bygger på bland annat naturresurser och ekosystemtjänster. Den biologiska mångfaldens sociala dimensioner eller dess konsekvenser för samsamhället och regionutvecklingen kan ofta inte särskiljas från till exempel ekonomiska konsekvenser eller miljökonsekvenser, utan de är kopplade till varandra på invecklade sätt.

Naturvårdslagen är en allmän lag som tillämpas på alla projekt och åtgärder som omfattas av naturvårdslagens tillämpningsområde. Det betyder att naturvårdslagen är allmän till sitt tillämpningsområde, den genomryar annan lagstiftning och den tillämpas även av andra än de egentliga naturvårdsmyndigheterna. Den nuvarande naturvårdslagen har bedömts fungera relativt väl strukturellt, så det har inte ansetts ändamålsenligt med en övergripande ändring på systemnivå. Naturvårdslagens syfte att trygga mångfalden kan dock inte endast vara beroende av de åtgärder som avses i naturvårdslagen, och skyddet av mångfalden kan till exempel inte knytas snävt endast till skyddet av hotade arter eller naturtyper. Det är fråga om en större helhet som hänför sig till all användning av miljön och lagstiftningen om den. Förslagen i naturvårdslagen syftar till att besvara de utmaningar som följer av utarmningen av den biologiska mångfalden, men det bör klargöras att naturvårdslagen inte ensam kan stoppa förlusten av mångfald. Vid sidan av natur-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

vårdslagen behövs det stöd från annan lagstiftning, politiska beslut, ekonomiska val och i sista hand också människors aktiva val.

Resultaten av hotbedömningarna visar att Finlands natur fortsätter att utarmas. Bland de senaste bedömningsrapporterna kan nämnas rapporterna Hotbedömning av Finlands naturtyper 2018, Rödlistning, del I och II, rapporteringen om hotade arter samt Finlands sjätte landrapport om den biologiska mångfalden. Av alla arter som bedömts i Finland är nu 11,9 procent hotade. Motsvarande siffra år 2000 var 8,0 procent och år 2010 10,5 procent. Av de hotade arterna i skogarna är cirka 80 procent arter i gamla moskogor och lundskogar, och 55 procent förekommer i lundar och solexponerade slutningar, som utgör endast cirka 1,5 procent av skogsarealen. Samspelet mellan ekosystemen är komplicerat, vilket innebär att hotstatus inte kan bedömas enbart utifrån antalet arter. Nästan hälften, 48 procent, av Finlands livsmiljöer är hotade. I södra Finland är andelen hotade skogsbiotoper klart större än i norra Finland. Exempelvis finns 96 procent av lundarna i Södra Finland, och 77 procent av dessa lundbiotoper är hotade.

Grundlagsutskottet fäste ur konstitutionell synvinkel i sitt utlåtande uppmärksamhet vid fem komplex som i det nationella genomförandet av regleringen anknyter till överensstämmelsen med unionsrätten, nämligen rätten till inflytande, egendomsskyddet, bemyndigande att utfärda förordning och rättsskyddet. Grundlagsutskottet har när det gäller dessa frågor framfört anmärkningar om till vilka delar miljöutskottet ännu bör granska eller ändra de föreslagna bestämmelserna. Miljöutskottet bedömer längre fram i detta betänkande dessa frågor punkt för punkt.

Lagutskottet tillstyrker lagförslagen med vissa anmärkningar och ändringsförslag till de delar som hör till utskottets ansvarsområde. Anmärkningarna och ändringarna gäller i synnerhet straffrättsliga påföljder och straffbestämmelser samt bestämmelserna om ändringssökande och rättsskydd. Miljöutskottet föreslår därför vissa paragrafändringar och ett uttalande.

Förvaltningsutskottet framhåller i sitt utlåtande att Finlands och hela Europas säkerhetspolitiska omgivning har förändrats radikalt sedan Ryssland attackerade Ukraina i februari 2022. Förvaltningsutskottet betonar att Gränsbevakningsväsendet och ett fungerande gränssäkerhetssystem är av central betydelse särskilt i det rådande säkerhetsläget och att Gränsbevakningsväsendet måste kunna sköta sina lagfästa uppgifter under alla förhållanden. Miljöutskottet föreslår i anslutning till detta att 50 och 52 § ändras på det sätt som föreslås i detaljmotiveringen.

Ekonomiutskottet har bedömt propositionen utifrån sitt ansvarsområde och med särskild fokus på dess konsekvenser för den ekonomiska omvärlden i vid bemärkelse. Ekonomiutskottet betonar att regleringen eller tillämpningen av den inte får leda till att genomförandet av projekt som är nödvändiga också med tanke på klimat- och miljömålen förhindras eller i onödan drar ut på tiden på ett sätt som i sista hand också strider mot målen i naturvårdslagen. I synnerhet har ekonomiutskottet bedömt oklarheterna i fråga om tillämpningen av 64 och 67 §. Miljöutskottet föreslår i sitt betänkande att dessa bestämmelser preciseras och stryks.

Jord- och skogsbruksutskottet har gett ett kritiskt utlåtande och ansett att 64, 65 och 78 § bör strykas och att allt behov av att utvidga skyddet bör ske via 66 §. Jord- och skogsbruksutskottet framför dessutom kritiska anmärkningar om stärkandet av skyddet av bäckar, kalkrika tjärnar och källområden, fastställandet av besvärsrätt samt ett krav på att 86 § också ska omfatta förnuftig an-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

vändning. Till utlåtandet fogades två avvikande meningar. Miljöutskottet behandlar alla dessa frågor ingående i sitt betänkande och föreslår i detta betänkande bland annat att 64 och 65 § i lagförslag 1 stryks och att 78 § ändras. Utskottet föreslår också uttalanden om att de framförda synpunkterna ska beaktas och att rättsläget bör förtydligas. Utskottet anser att jord- och skogsbruksutskottets mest vägande anmärkningar i huvudsak gäller samma omständigheter som grundlagsutskottets anmärkningar om till vilka delar regleringen bör preciseras. Grundlagsutskottet har dock i sitt utlåtande inte ansett att den föreslagna regleringen är problematisk med tanke på egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen, förutsatt att miljöutskottet preciserar regleringen till de delar som utskottet föreslår.

Biologisk mångfald och begränsning av klimatförändringen

Klimatförändringen är ett snabbt framskridande hot mot den biologiska mångfalden i Finland och förutsätter åtgärder också i naturvårdslagen. Förändringarna i naturen påverkar de nyttigheter som är viktiga för människorna och de tjänster som naturen tillhandahåller. Till exempel det faktum att pollinerare är hotade kan återspeglas i livsmedelstryggheten. Klimatförändringen förstärker de nuvarande förändringar som människan orsakar, såsom övergödning, torka och slutning av öppna naturtyper, och ökar de risker som främmande arter medför. Även naturskyddsområden, naturtyper och arternas livsmiljöer riskerar att försämrans när klimatet förändras.

Sambandet mellan skyddet av den biologiska mångfalden och anpassningen till klimatförändringen är dubbelriktat. Om den biologiska mångfalden tryggas genom lagstiftning kan den allmänna anpassningen till klimatförändringen samtidigt stödas. Genom vissa typer av anpassningsåtgärder kan man begränsa försämringen av mångfalden i takt med att klimatförändringen framskrider. Till exempel genom naturskyddsplanering och utveckling av skyddet av naturtyper kan man, om de riktas på rätt sätt, främja anpassningen till klimatförändringen. Det finns också ett klart samband mellan tryggheten av mångfalden och begränsningen av klimatförändringen. Största delen av Finlands hotade arter lever i skogar, och tryggheten av skogsområden stöder också uppnåendet av det globala begränsningsmålet samt upprätthållandet av nationella kollager. Det är också viktigt att inse att åtgärder som vidtas för att trygga den biologiska mångfalden och återställa naturen i vissa situationer kan ha skadliga konsekvenser för klimatmålen eller vattenskyddet. Med tanke på den samhälleliga acceptans som lyfts fram ovan är det också viktigt att bestämmelserna om naturvård och klimatfrågor är konsekventa och förutsägbara.

Utskottet betonar vikten av ett heltäckande kunskapsunderlag och kontinuerlig uppföljning av naturens tillstånd som stöd för de beslut som fattas för att trygga mångfalden. Därför är lagens bestämmelser om datasystemet för naturvården, förvaltningen av det och informationens kvalitet viktiga. Med tanke på regleringens tydlighet är det motiverat att lagen i fråga om klimatförändringen ställer som mål endast anpassning till klimatförändringen. Lagen fokuserar uttryckligen på att trygga naturens mångfald och strävar i synnerhet efter att förbättra naturens förutsättningar att anpassa sig till klimatförändringen.

Utskottet välkomnar att 14 § om åtgärdsprogram för frivilligt naturskydd också stärker ställningen för frivilliga åtgärdsprogram såsom Metso-programmet för skogsskydd, programmet för restaurering av värdefulla naturmiljöer och fågelvattenprogrammet Sotka. De här programmen bygger alltså på markägarnas frivillighet och har utfört ett viktigt arbete för att skydda hotade livs-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

miljötyper och arter i samarbete med markägare och jaktorganisationer. Också enligt 69 § i lagförslaget 7 kap. om skydd av naturtyper kan stöd och understöd beviljas för iståndsättning och vård av hotade naturtyper i enlighet med 4 kap. Den föreslagna nya bestämmelsen om ekonomiskt stöd till frivillig vård och restaurering av arternas livsmiljöer med statsmedel erbjuder markägare och andra lokala aktörer nya möjligheter till affärsverksamhet.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen är en etablerad miljörättslig princip både internationellt och inom unionsrätten. Enligt biodiversitetskonventionen innebär försiktighetsprincipen att brist på full vetenskaplig visshet inte bör åberopas som skäl till att uppskjuta åtgärder för att undvika eller minimera ett hot om betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald. Försiktighetsprincipen förutsätter alltså att man ingriper i osäkra hot mot miljön, även om det ännu inte finns några säkra vetenskapliga belegg för att skador kommer att uppstå eller hur allvarliga de i så fall skulle bli.

Ekonomiutskottet betonar i sitt utlåtande att försiktighetsprincipens styrande effekt inte får leda till en tolkning som utgör ett hinder för beviljande av tillstånd för sådana projekt för förnybar energi som klimat- och miljömålen förutsätter på ett sätt som också kunde leda till sådana slutresultat som strider mot naturvårdslagens syften. Miljöutskottet förtydligar att försiktighetsprincipen är en del av den gällande rätten, som tillämpas vedertaget utan att den uttryckligen nämns på lagnivå. Utskottet välkomnar att 7 § synliggör principen och betonar att den fortfarande inte är en materiellrättslig princip. Det att försiktighetsprincipen tas in i lagen och att den ska tillämpas från fall till fall är inte ett ställningstagande till huruvida en verksamhet är tillåten, utan den bidrar till att styra myndigheternas beslut till att beakta de eventuella kunskapsmässiga bristerna och osäkerhetsfaktorerna på behörigt sätt. Försiktighetsprincipen i sig utgör till exempel inget hinder för beviljande av tillstånd, utan styr närmast tolkningen av andra mer detaljerade bestämmelser. Utskottet anser dock att ordalydelsen i paragrafen behöver förtydligas så att den tydligare styr tolkningen på det sätt motiveringen avser och betonar att det inte är fråga om en materiellrättslig princip.

Utskottet konstaterar vidare att försiktighetsprincipen alltid tillämpas enligt den reglering som är tillämplig i varje enskilt fall: exempelvis är osäkerheten om hur sannolikt det är att ett utsläpp ger skador eller hur stora skadorna blir annorlunda till sin natur än osäkerheten om att livsmiljön försämras för en hotad art till följd av förändrad markanvändning. Försiktighetsprincipen stöder sig på gällande internationell rätt och rättspraxis och på EU:s och Finlands rätt och rättspraxis, och att principen tas in i lagen stärker rådande rätts- och tillämpningspraxis och stöder samtidigt tillgodosendet av de grundläggande miljörättigheterna.

Det föreskrivs inte om skyldighet att vara konsekvensmedveten

Under beredningen av propositionen övervägdes det att i lagförslaget ta in en bestämmelse om skyldighet att vara konsekvensmedveten. Detta alternativ fullföljdes dock inte. Utskottet konstaterar att begreppet skyldighet att vara konsekvensmedveten ingår bland annat i miljöskyddslagen och i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Det kan likväl inte direkt överföras till naturvårdslagen på grund av lagarnas olika karaktär och tillämpningsområde. Att det föreskrivs om skyldighet att vara konsekvensmedveten kan medföra oklarhet vad gäller dess faktiska

Betänkande MiUB 17/2022 rd

inverkan på tillämpningen av bestämmelserna i lagen. Det bör också beaktas att till exempel identifiering av vissa naturtyper ofta är en utmaning också för experter. Därför kan man inte ålägga varje naturanvändare en allmän skyldighet att vara medveten om konsekvenserna av sina handlingar. Utskottet anser att en sådan reglering också skulle ha krävt samordning och en mer omfattande bedömning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Det konstateras också i propositionen att det inte är motiverat att föreskriva om skyldighet att vara konsekvensmedveten. Att ta in konsekvensmedvetenhet i lagen kunde nämligen leda till tolkningsoklarheter när det gäller dess förpliktande natur, i synnerhet i förhållande till markägaren eller en annan aktör, när åtgärders straffbarhet bedöms och även mer allmänt när det gäller vad som ska förutsättas av markägaren eller verksamhetsutövaren vid planeringen av åtgärder som riktar sig mot naturen.

Hanteringen av naturinformation

Naturinformation spelar en central roll till exempel vid inrättandet och skötseln av naturskyddsområden, förfarandet för avgränsning av arters livsmiljöer och naturtyper, tryggheten av Natura 2000-områdena, prövningen av tillstånd till undantag samt utövandet av tillsynen. Således betjäna stärkandet av bestämmelserna om hantering av naturinformation samtidigt hela naturvårdslagens regelverk. Också när naturvårdsmyndigheterna ger utlåtanden för beslutsfattande enligt annan miljölagstiftning, exempelvis i samband med planläggning och miljötillstånd som anknyter till tryggheten av det allmänna naturskyddsintresset, är det av central betydelse att naturinformationen är aktuell, tillförlitlig och tillgänglig. Utskottet anser det behövt att regleringen utvecklas så att hanteringen av naturinformation förbättras och regleringen uppdateras. Bestämmelser om naturvårdens informationssystem bör utfärdas på lagnivå i stället för genom förordning.

Naturpanelen och expertmyndigheterna inom naturvården

I 12 § i lagförslaget finns bestämmelser om en naturpanel som i huvudsak motsvarar klimatlagens klimatpanel. Naturpanelen har till uppgift att stödja verkställigheten av naturvårdslagen genom att producera vetenskaplig information till stöd för beslutsfattandet, genom att ge utlåtanden om planer som inverkar på mångfalden och genom att informera medborgarna och beslutsfattarna om mångfaldens betydelse.

Enligt 10 § i lagförslaget är Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet expertmyndigheter inom naturvården. Naturhistoriska centralmuseet hör till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och har till uppgift att bevara och upprätthålla de naturvetenskapliga nationalsamlingarna och bedriva forskning med anknytning till dem. Till Naturhistoriska centralmuseets uppgifter hör bland annat uppföljning av arter, upprätthållande av informationsmaterial om naturvård samt behandling och tolkning av materialet. Dessutom ska Naturhistoriska centralmuseet vara den vetenskapliga myndighet som avses i CITES-förordningen. Naturhistoriska centralmuseet lyder under Helsingfors universitet och dess finansiering kommer från undervisnings- och kulturministeriet. Utskottet understryker att Naturhistoriska centralmuseet måste få tillräckliga resurser för att kunna sköta sina uppgifter enligt naturvårdslagen. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Samernas rättigheter

Det föreslås att det i lagen tas in bestämmelser om beaktande av samernas rättigheter. Syftet med bestämmelserna är att säkerställa att samernas rättigheter som ursprungsfolk beaktas när naturvårdslagen verkställs. Myndigheterna ska enligt den föreslagna bestämmelsen se till att verkställigheten av naturvårdslagen inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför mer än ringa försämring i förutsättningarna för utövande av samekulturen. När en skötsel- och nyttjandeplan görs upp för ett naturskyddsområde eller ett landskapsvårdsområde ska i fortsättningen samernas rättigheter och betydelsen av traditionell kunskap särskilt beaktas. En skötsel- och nyttjandeplan ska inom samernas hembygdsområde göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget så att samernas traditionella kunskap utgör en del av planeringsmaterialet.

Naturskyddsplanering och deltagande

I 3 kap. i förslaget till naturvårdslag föreslås bestämmelser om ett planeringssystem för naturvården, varvid regleringen kompletteras så att den motsvarar nuvarande praxis. Utöver om naturskyddsprogram föreslås det bestämmelser om en nationell strategi och ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald. Dessutom kan NTM-centralen för sitt område utarbeta en regional genomförandeplan för biologisk mångfald som gäller strategin och handlingsprogrammet för biologisk mångfald. I 14 § i lagförslaget föreskrivs det om den rättsliga grunden även för åtgärdsprogram för frivilligt naturskydd. Det föreslås att bestämmelserna om deltagande preciseras och att de samlas i en egen paragraf som finns i kapitlet om naturskyddsplanering.

I fråga om den möjlighet att påverka som skyddas i 20 § 2 mom. i grundlagen fäster grundlagsutskottet i sitt utlåtande uppmärksamhet vid 3 kap. om naturskyddsplanering i den föreslagna naturvårdslagen. Grundlagsutskottet anser att 3 kap. inte ger allmänheten särskilt omfattande möjligheter att delta i planeringen. Därför bör utskottet överväga möjligheterna att ändra regleringen till denna del.

Miljöutskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande att bestämmelsen preciseras så att den beaktar allmänhetens deltagande tydligare än vad som föreslagits och på samma sätt som till exempel 10 § i klimatlagen föreskriver om planer enligt klimatlagen. Utskottet anser att detta har varit syftet med regleringen, eftersom det i propositionens detaljmotiv konstateras att allmänheten enligt paragrafen ska informeras om planer och program så aktivt och begripligt som möjligt, med beaktande av olika medborgargrupperns möjligheter att delta. I informationen ska man i möjligaste mån utnyttja mångsidiga metoder, såsom diskussionsmöten, digitala system, sociala medier eller andra informationsmedel enligt prövning från fall till fall. Genom växelverkan och information stärks den breda allmänhetens möjligheter att få information om den biologiska mångfaldens tillstånd och åtgärder för att främja mångfalden samt främjas det civila samhällets deltagande i naturskyddsplaneringen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslår utskottet på det sätt som föreslås i detaljmotiveringen att bestämmelsen kompletteras med en uttrycklig precisering om allmänhetens rätt. Dessutom ska allmänheten ges tillfälle att ta del av utkastet till planer och program samt att framföra sina åsikter om dem.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Naturskyddsområden

Enligt uppgifter från början av 2022 finns det sammanlagt 4 068 568 hektar statsägda områden som reserverats för skyddsändamål och inrättats som skyddsområden. Det har inrättats sammanlagt 374 094 hektar privata skyddsområden, inklusive områden som omfattas av tillfälligt skydd. Staten besitter sammanlagt något över en halv miljon hektar områden som förvärvats eller reserverats för naturskyddsändamål och som under de närmaste åren ska inrättas som naturskyddsområden. Det är fråga om att ett långsiktigt skyddsarbete i anslutning till genomförandet av naturskyddsprogram och verkställandet av beslut som godkänts av statsrådet slutförs på olika håll i Finland. Det har i fråga om områden utanför naturskyddsområdena fattats beslut om avgränsning av arter som kräver särskilt skydd för en total areal av sammanlagt 745 hektar, och besluten om avgränsning av naturtyper omfattade en total areal på 2 238 hektar.

I 6 kap. i lagförslaget föreslås ett flertal preciseringar och uppdateringar av teknisk natur i bestämmelserna om naturskyddsområden. Utskottet har inte något att anmärka på dessa. De övriga föreslagna ändringarna i bestämmelserna om användningen av naturskyddsområden innebär i praktiken att användning som inte äventyrar målen för skyddet av områdena görs smidigare och lättare, vilket utskottet välkomnar.

Enligt 49 § i naturvårdslagen är det i nationalparker, naturreservat och andra statliga naturskyddsområden förbjudet att ta marksubstanser eller gruvmineraler och att skada marken eller berggrunden och att vidta åtgärder som inverkar ogynnsamt på naturförhållandena i området, på landskapet, på arternas fortbestånd eller på syftet med inrättandet av området. Bestämmelser om förutsättningarna för malmletning finns i huvudsak i gruvlagen, och i naturvårdslagen föreslås bestämmelser endast om förutsättningarna för malmletning och geologisk forskning i statens naturskyddsområden. Det föreslås inte att malmletning ska förbjudas helt och hållet, utan att den ska begränsas avsevärt. Förslaget begränsar malmletning i andra statliga naturskyddsområden, men begränsningens faktiska betydelse för näringsverksamheten är sannolikt rätt liten. Enligt förslaget ska Forststyrelsen inte längre kunna bevilja tillstånd till malmletning i nationalparker och naturreservat. I praktiken har malmletning inte heller hittills bedrivits i nationalparker och naturreservat, och de föreslagna ändringarna gäller därför närmast andra statliga naturskyddsområden. I dessa områden är det dock möjligt att få tillstånd till malmletning om de förutsättningar som särskilt anges i lagen uppfylls.

Enligt 50 § i lagförslaget är det direkt med stöd av lag tillåtet att utan dispens bekämpa och avlägsna invasiva främmande växtarter i nationalparker och naturreservat. Det föreslås också att bestämmelserna om jakt i nationalparker och andra statliga naturskyddsområden ändras så att det direkt med stöd av lagen ska vara tillåtet att fånga och döda de invasiva främmande arterna mink och mårhund utan tillstånd till undantag, liksom även att driva älg och vitsvanshjort. Det ska också vara möjligt att utan tillstånd och endast med stöd av en anmälan avliva ett sårat djur och omhänderta fångsten. Utskottet välkomnar ändringen, eftersom den minskar den administrativa bördan i samband med tillståndsförfarandet och påskyndar åtgärder genom vilka ett djur kan avlivas på ett mer ändamålsenligt sätt ur etisk synvinkel.

Enligt förslaget kan det vid inrättandet av statliga naturskyddsområden genom förordning i fortsättningen beslutas om att tillåta jakt också i naturskyddsområden på mindre än 100 hektar. Ut-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

skottet instämmer i bedömningen i propositionen att tillåtelse av jakt indirekt kan ha positiva konsekvenser för mångfalden, eventuellt genom att göra inrättandet av naturskyddsområden mer godtagbart och på så sätt underlätta inrättandet av skyddsområden.

Skydd av naturtyper

Naturtyperna är en central del av den biologiska mångfalden och skyddet av dem tryggar samtidigt flera andra sådana arter i samma livsmiljö som delvis är beroende av varandra, eftersom även den viktigaste orsaken till att arter är hotade är att deras livsmiljöer försämras. Genom skyddet av naturtyper tryggas också den regionala och ekologiska variationen i naturen, naturobjekts sammanlänkning och naturens hållbarhet under föränderliga förhållanden. En del av naturtyperna kräver också vård och istandsättning vid sidan av skyddet eller till och med i stället för det för att bevara sina särdrag. Hotade naturtyper, till skillnad från arter, har inte tagits in i den gällande naturvårdslagen, eftersom kunskapen om hur naturtyperna definieras och hur hotade de är delvis var mycket bristfällig när lagen stiftades. Den gällande lagen identifierar endast 9 skyddade naturtyper (29 §). Dessutom gäller skyddet av naturtyper enligt naturvårdslagen endast sådana i lagen uppräknade områden som hör till naturtyperna och som befinner sig i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd. I 10 § i skogslagen och 2 kap. 11 § i vattenlagen finns det dessutom bestämmelser om skydd av vissa naturtyper.

Den ökade informationen har utökat behovet av att stärka skyddet av naturtyper, och tryggandet av naturtyper främjar samtidigt också skyddet av hotade arter. En av de viktigaste metoderna med tanke på tryggandet av den biologiska mångfalden är att stärka det rättsliga skyddet för naturtyper. Den gällande naturvårdslagen har inte i tillräcklig grad tryggt bevarandet av i ekologiskt hänseende fungerande helheter av naturtyper eller skyddet av hotade naturtyper. Enligt de bedömningar och undersökningar som utarbetats i samband med hotbedömningarna av naturtyper är det för ett utökat skydd av naturtyper mycket viktigt att naturtyperna beaktas bättre vid planeringen av områdesanvändningen och utnyttjandet av naturresurserna.

I lagförslaget effektiviseras skyddet av naturtyper också genom kompletteringar i fråga om statens ersättningsskyldighet. Fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet ska få full ersättning av staten, om förbudet mot att försämra en skyddad eller strikt skyddad naturtyp orsakar betydande olägenhet och närings-, trafik- och miljöcentralen inte beviljar tillstånd till undantag för verksamhet som ändrar naturtypen.

Utskottet betonar att det vid sidan av det obligatoriska skyddet är viktigt att utveckla formerna och incitamenten för frivilligt skydd av naturtyper. Det behövs också finansieringsinstrument som sporrar till naturvård och restaurering och som lämpar sig för såväl naturtyper och privata naturskyddsområden som livsmiljöer för arter som kräver särskilt skydd. Det är även på ett mer allmänt plan skäl att utveckla naturvårdslagen och även annan lagstiftning och andra styrmedel så att de bättre svarar mot behovet att stärka den biologiska mångfalden, inte bara för att bevara den.

Skyddet av naturer är indelat i tre block i 7 kap. i förslaget till naturvårdslag: 1) 64 § gäller hotade naturtyper och 65 § beaktandet av dem vid beslutsfattande enligt annan lagstiftning, 2) 66 § gäller skyddade naturtyper och 3) 67 § gäller strikt skyddade naturtyper.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Hotade naturtyper (64 §) och beaktandet av dem (65 §)

Enligt 64 § i lagförslaget får det genom förordning av statsrådet föreskrivas att en naturtyp som enligt den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad naturtyp. Förteckningen över naturtyper i förordningen ska inom två år efter det att hotbedömningen av naturtyper i hela landet har blivit klar. Förordningen kommer att innehålla uppskattningsvis sammanlagt 79 naturtyper som kan klassificeras som hotade. De fördelar sig preliminärt enligt livsmiljö på följande sätt: Östersjön 9, Östersjökusten 10, sötvatten och stränder 8, myrmarker 23, skogar 6, hållmarker 4, vårdbiotoper 12 och fjäll 7 naturtyper. Att föreskriva att en naturtyp är hotad har enligt propositionens specialmotivering inte några andra direkta rättsverkningar för medborgarna eller för juridiska personer, och förordningen föranleder inte som sådan några nya behov av reglering.

Utgångspunkten i propositionen är att när bestämmelser om hotade naturtyper ges genom förordning av statsrådet blir förfarandet mer förutsägbart. Det ger också utredningsbehoven i anslutning till beslutsförfarandena en tydligare inriktning än tidigare. Kunskaperna om naturtyperna och deras hotade karaktär är bättre än tidigare, vilket gör det möjligt att förenhetliga bestämmelserna om skyddet av naturtyperna och arterna och förbättrar bedömningen av hotade arter i och med att bedömningen får en mer användbar form. Det anses inte motiverat att förteckna enskilda naturtyper på lagnivå, eftersom definitionerna förutsätter en ganska omfattande och detaljerad beskrivning av särdragen hos varje naturtyp.

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande att den föreslagna definitionen på lagnivå av de innehållsmässiga kriterierna för en hotad naturtyp och bedömningen av dem kan anses vara tillräckligt exakt. Definitionerna av hotade naturtyper förutsätter utifrån motiveringen en relativt omfattande och detaljerad beskrivning av särdragen hos varje naturtyp. Vid bedömningen av bemyndigandet att utfärda förordning är det också av betydelse att definitionen av begreppet hot inte i sig har några direkta rättsverkningar. Grundlagsutskottet anser dock att miljöutskottet i sitt betänkande bör sträva efter att göra regleringen mer förutsägbar och konkretisera konsekvenserna av att en naturtyp betraktas som hotad.

Lagförslagets 65 § är nära kopplad till de hotade naturtyperna. Paragrafen är enligt propositionen en bestämmelse av informativ karaktär om att beakta de hotade naturtyperna på det sätt som särskilt föreskrivs i annan lagstiftning om beaktande av naturvärden. Syftet med bestämmelsen är att främja beaktandet av hotade naturtyper i beslutsförfarandena enligt andra lagar, men den ändrar inte förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller planer enligt andra lagar. Grundlagsutskottet har bedömt bemyndigandet att utfärda förordning i 64 § också med beaktande av 65 § och konstaterat att det vid bedömningen av bemyndigandet också är av betydelse att definitionen av begreppet hot inte i sig har några direkta rättsverkningar. Grundlagsutskottet anser dock att miljöutskottet i sitt betänkande bör sträva efter att göra regleringen mer förutsägbar och konkretisera konsekvenserna av att en naturtyp betraktas som hotad.

Miljöutskottet hänvisar till de inkomna utlåtandena och sakkunnigutfrågningen och anser det motiverat att stryka 64 och 65 § på grund av de divergerande åsikterna om deras betydelse. Efter att ha övervägt möjligheterna att ändra paragraferna anser utskottet att inte ens en ändring av dem skingrar de misstankar som framfördes vid utfrågningen av sakkunniga om att bestämmelsen har

Betänkande MiUB 17/2022 rd

indirekta konsekvenser. Samtidigt beaktas att också grundlagsutskottet har sammankopplat bedömningen av ändamålsenligheten i bemyndigandet att utfärda förordning i 64 § med att faststäl-landet av att en naturtyp är hotad i sig inte har några direkta rättsverkningar.

Skyddade naturtyper (66 §)

I 66 § i lagförslaget ingår på samma sätt som i den gällande lagen ett förbud mot att förstöra eller försämra vissa skyddade naturtyper. Förbudet ska träda i kraft först när närings-, trafik- och miljöcentralen genom sitt beslut har fastställt gränserna för förekomsten av en skyddad naturtyp och delgett områdets ägare och innehavare beslutet. Antalet naturtyper som kräver beslut om avgränsning är i den föreslagna bestämmelsen 13 i stället för de nuvarande 9. Dessa naturtyper är också som konstaterats ovan sådana hotade naturtyper som avses i 64 §, och därför ska de beaktas i beslutsfattandet i enlighet med 65 § innan ett beslut om avgränsning fattas. Utskottet understöder den föreslagna 66 §, eftersom förfarandet med avgränsningsbeslut liksom i den gällande lagen är klart och tryggar också markägarens rättigheter i tillräcklig utsträckning. Den myndighet som fattar avgränsningsbeslut måste dock ges tillräckliga resurser, så att regleringen når de eftersträlvade skyddsmålen. Utskottet framhåller att de skyddade naturtyper som räknas upp i 66 § är sällsynta och ofta små till arealen, men mycket värdefulla med tanke på den biologiska mångfalden.

Med tanke på användningen av skog kan förfarandet med avgränsningsbeslut gälla högst cirka 12 600 hektar sådana skyddade naturtyper som ännu inte har skyddats och som kan finnas inom skogsbruksområden. Sådana trädbevuxna naturtyper är ädellövskogar, hasselskogar, klibalsskogar, trädbevuxna kustdyner, svämskogar i inlandet och solexponerade sluttningar i åsskogar. Många av de nämnda naturtyperna skyddas också av 10 § i skogslagen, eftersom småskaliga förekomster av ädellövskogar, hasselskogar, klibalsskogar och svämskogar i inlandet också kan uppfylla kriterierna för bördiga mindre landområden eller madkärr enligt 10 § i skogslagen eller av någon annan orsak i praktiken redan kan stå utanför skogsbruket. De faktiska konsekvenserna begränsas också av att besluten endast inriktas på naturtyper som är viktiga för bevarandet av en naturtyp.

Strikt skyddade naturtyper (67 §)

Som en ny metod att skydda naturtyper ska det i lagen dessutom föreskrivas om ett förbud mot att förstöra eller försämra förekomsterna av vissa hotade och strikt skyddade naturtyper. Förbudet ska gälla direkt med stöd av lagen. Enligt propositionen finns det dock bara två sådana naturtyper: serpentenberg och block- och grusfält inom serpentenbergsområden samt öppna kustdyner. Dessa sällsynta naturtyper är i princip lätta att identifiera (öppna kustdyner) eller så kan de påvisas i öppna datasystem och register (serpentenberg och block- och grusfält inom serpentenbergsområden).

I det förslag om strikt skydd av naturtyper som ingår i den nya naturvårdslagen är det fråga om en mycket begränsad reglering, eftersom det strikta skyddet gäller endast två naturtyper. Undantag från förbudet att förstöra och försämra en strikt skyddad naturtyp kan sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen i enlighet med den föreslagna 68 §, och med undantagsmöjligheten har också förenats en möjlighet till ersättning enligt 113 §. Det är också möjligt att söka ändring i ett nega-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

tivt undantagsbeslut, och brott mot förbudet är straffbart endast om det sker uppsåtligen eller av grov oaktsamhet.

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att det med tanke på bedömningen av det nu föreslagna förbudet mot förstöring och försämring är av betydelse att regleringen syftar till att trygga särskilt sällsynta och särskilt sårbara naturtyper. Proportionaliteten i den inskränkning av egendomsskyddet som följer av regleringen förbättras av att det är möjligt att få undantag från förbudet i lagen under de förutsättningar som anges i 68 § i lagförslaget. Dessutom är staten med stöd av 113 § skyldig att ersätta betydelsefulla olägenheter som förbudet medför. Grundlagsutskottet fäster dessutom med tanke på kravet på tillräckliga rättsmedel vid inskränkning av de grundläggande fri- och rättigheterna uppmärksamhet vid att beslut om undantag enligt 68 § och beslut om tvångsmedel enligt 128 § får överklagas. Den föreslagna 67 § är därför inte problematisk med avseende på 15 § i grundlagen. Grundlagsutskottet anser dock att miljöutskottet bör granska regleringen med avseende på dess förutsägbarhet och med beaktande av fastighetsägarnas möjligheter att identifiera förekomsten av strikt skyddade naturtyper på sina områden. Grundlagsutskottet betonar att särskild vikt bör fästas vid att de strikt skyddade naturtyperna inventeras effektivt och att uppgifterna sparas i datasystemet för naturvården.

Miljöutskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande att 67 § 1 mom. 1 punkten om serpentenberg preciseras så som närmare framgår av detaljmotiveringen. Utskottet betonar samtidigt att det också för experter är svårt att identifiera växtarterna i serpentenberg. Därför måste myndigheten informera markägaren om en strikt skyddad naturtyp som finns på dennes fastighet och om förbudet mot att försämra den. Markägaren kan inte vara skyldig att bekanta sig med de dataregister som gäller frågan, utan myndigheten ska informera om var dessa finns när den har utrett saken. Öppna kustdyner är dyner längs Östersjökusten eller i Östersjöns skärgård som bildats av sand till följd av vinderosion och sanddrift, och sådana våtmarker eller säsongsvåtmarker i dynernas sänkor där det förekommer arter som är karakteristiska för sanddyner. Det anses inte vara någon utmaning att identifiera de få förekomsterna av denna naturtyp.

Utskottet betonar att definitionen av serpentenberg är kopplad till förekomsten av serpentinväxtarter, vilket innebär att förbudet mot förstöring och försämring uttryckligen gäller naturtyper ovan jord. Informationen om dessa preciseras i takt med att de pågående inventeringsprojekten framskrider. Skyddet av livsmiljöer i serpentenberg riktar sig dock endast mot bergblottningar, så utskottet föreslår att skyddet också enligt paragrafen begränsas till de delar som ligger ovan jord. I utredningar av malmpotentialen i stora områden bör man således i fortsättningen beakta de strikt skyddade naturtyper som eventuellt förekommer i området, så att malmetningen och gruvprojekten kan planeras och genomföras på ett hållbart sätt och naturtyper ovan jord skyddas. Förekomsterna av strikt skyddade naturtyper uppskattas i propositionens specialmotivering utgöra sammanlagt 1 150 hektar. Enligt beräkningar finns det 150 hektar serpentenberg och block- och grusfält inom serpentinbergsområden, varav 40 procent (60 hektar) finns i naturskyddsområden. Det finns uppskattningsvis 1 000 hektar öppna kustdyner, och 40 procent av dem finns i naturskyddsområden. Dessa strikt skyddade naturtyper är i regel småskaliga. Medelstorleken på förekomsterna av serpentenberg uppskattas vara 0,5—1 hektar, och skyddsområdena för de mest representativa förekomsterna av de öppna kustdynerna har enligt avgränsningsbeslutet i medeltal varit nio hektar. Vid sakkunnigutfrågningen fick utskottet en mer exakt uppskattning av arealen för serpentenberg och block- och grusfält inom serpentinbergsområden. Enligt denna bedömning är are-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

alen 400—700 hektar och omfattar cirka 350 små objekt. Bedömningen har fortfarande konstaterats vara utmanande, eftersom det inte är lätt att identifiera serpentenbergarna, och målet för den tidigare terränginventeringen inte heller var att göra en heltäckande bedömning av dem.

Grundlagsutskottet konstaterar att särskild vikt bör fästas vid att de strikt skyddade naturtyperna inventeras effektivt och att uppgifterna sparas i datasystemet för naturvården. Utskottet konstaterar att detta arbete pågår och att objektens läge preciseras i och med det. Arealerna är relativt små, men för att främja markägarnas rättsskydd är det viktigt att tillräckliga resurser säkerställs för effektiviseringen av inventeringarna.

Utskottet konstaterar att försämringsförbudet i 67 § kan jämföras med bestämmelserna om skydd av vissa naturtyper i 10 § i skogslagen och 2 kap. i vattenlagen. Inventeringen av strikt skyddade naturtyper och utvecklingen av geografisk information kan alltså jämföras med motsvarande process i fråga om skogslagens värdefulla livsmiljöer. En betydande skillnad är dock att arealen för de naturtyper som enligt naturvårdslagen ska skyddas strikt är betydligt mindre och inventeringsläget bättre än det var för de livsmiljöer som avses i 10 § i skogslagen när lagen trädde i kraft 1996. Dessutom är de naturtyper som föreslås för strikt skydd betydligt mer sällsynta och hotade än de värdefulla livsmiljöerna enligt skogslagen. Det innebär att om en enskild förekomst av en sådan naturtyp försvagas eller försvinner, påverkas naturtypens bevarandestatus direkt på grund av naturtypens sällsynthet.

Skydd av naturtyper enligt vattenlagen

Till de naturtyper som skyddas med stöd av 2 kap. 11 § i vattenlagen fogas det dessutom kalkrika tjärnar samt bäckar. Skyddet utvidgas till att i stället för källor omfatta källområden. Syftet med de ändringar som görs i vattenlagen är att förbättra tryggheten av mångfalden i vattenmiljön. De kalkrika tjärnar som är högst 10 hektar stora är på sin höjd några hundra till antalet. Naturtypen omfattar själva tjärnen och dess närmaste omgivning. Att källområden i naturtillstånd fogas till de naturtyper som skyddas med stöd av vattenlagen skapar klarhet i rättsläget i det avseendet att det i fortsättningen inte längre finns något behov av att bedöma tillämpningen av bestämmelserna på enskilda källsprång i områdena. Det föreslagna skyddet för naturtypen källområden kommer sannolikt att påverka dikningsprojekt och eventuellt också vattentäcksprojekt. Däremot kan skyddet av naturtyper enligt vattenlagen i princip inte anses styra till exempel bedrivandet av skogsbruk eller begränsa skogsbehandlingsåtgärder.

Utskottet betonar att förbudet enligt vattenlagen inte är absoluta, eftersom skyddet förutsätter att naturtypen befinner sig i naturtillstånd och att den äventyras. Dessutom kan undantag från förbudet sökas. Skillnaden jämfört med naturvårdslagen är att vattenlagen till denna del inte innehåller något ersättningsförfarande eller beslut om avgränsning och därmed sammanhängande ersättning. Vid bedömningen av en eventuell nyttjandebegränsning till följd av vattenlagen ska också behovet av att skydda vattennaturen och dess mångfald beaktas. Därför är det med tanke på acceptansen för den bedömning som görs med hänsyn till egendomsskyddet motiverat att objekt som skyddas enligt vattenlagen är små samt lätta att identifiera och avgränsa. På dessa grunder har utskottet beslutat föreslå ändringar i 2 kap. 11 § i vattenlagen (lagförslag 28).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Undantag från förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper (68 §)

Enligt 68 § 1 mom. i lagförslaget kan närings-, trafik- och miljöcentralen i enskilda fall bevilja undantag från skyddet av en naturtyp, om detta inte allvarligt äventyrar syftet med att naturtypen i fråga skyddas eller om skyddet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst stort allmänt intresse.

Enligt propositionens specialmotivering är det fråga om en samlad bedömning av hur skyddsålet för en naturtyp som ska skyddas kan säkerställas. Vid bedömningen ska utöver en enskild förekomst av en naturtyp även dess förhållande till målen för skyddet av hela naturtypen beaktas. Vid bedömningen ska också målet att uppnå en gynnsam bevarandestatus enligt 1 § 2 mom. i den föreslagna lagen beaktas. Till denna del bör uppmärksamhet fästas vid om projektet eller planen ska anses vara ytterst viktigt med tanke på det allmänna intresset. Ett projekt som är av ytterst viktigt allmänt intresse kan gälla till exempel landets försvar eller den nationella säkerheten. Förutsättningarna för beviljande av undantag preciseras dessutom med en lindningshierarki som anger att det inte ska finnas något annat tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Med iakttagande av skadelindningshierarkin, som innebär att gottgörelsen för försämring av naturvärden ska vara en sistahandsåtgärd, när en olägenhet inte kan undvikas och en icke-önskvärd olägenhet inte kan lindras, blir gottgörelse aktuell endast i fråga om den återstående skadan.

Det föreslås att villkoret om allmänt intresse preciseras så att undantag inte kan beviljas om det finns ett både tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Bestämmelsen har motiverats med att kravet på förhindrande av ett projekt av ytterst viktigt allmänt intresse i princip också inbegriper ett implicit teknisk-ekonomiskt krav på avsaknad av alternativ, eftersom skyddet i övrigt inte ”förhindrar” genomförandet av projektet. Preciseringen förändrar därmed de facto inte rättsläget, utan förtydligar bestämmelsen och säkerställer ett jämlikt beslutsfattande.

Artskydd

Resultaten av den femte hotbedömningen av arterna i Finland (2019) visar att hotet mot arterna har fortsatt och att naturen utarmas. Bedömningen omfattar över 22 400 arter, varav 11,9 procent har klassificerats som hotade. Den främsta orsaken till att arter är hotade är att livsmiljöerna minskar och deras kvalitet försämras till följd av olika former av mänsklig verksamhet.

För att artskyddet ska kunna effektiviseras föreslås det i propositionen att det gällande kapitlet om artskydd i naturvårdslagen förtydligas, att skyddet av hotade arter stärks samt att bestämmelserna om handel och byte av arter införs i ett eget kapitel. Tillämpningsområdet för 8 kap. om skydd av arter föreslås dessutom bli ändrat så att bestämmelserna i kapitlet i fortsättningen inte ska tillämpas på fisk eller kräftor, utan bestämmelser om dem finns enbart i lagen om fiske. Utskottet anser att bevarandet av fisk- och kräftarterna kan tryggas i tillräcklig utsträckning genom dessa bestämmelser, och i fortsättningen är det inte nödvändigt att trygga fiskarternas mångfald i naturvårdslagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

I 78 § i förslaget till naturvårdslag föreskrivs det om skydd av utrotningshotade arter. Myndigheterna ska enligt paragrafen beakta hotade arter i sitt beslutsfattande med iakttagande av de särskilda bestämmelser om tryggande av naturvärden som finns i annan lagstiftning. Bestämmelsen är informativ till sin natur. Ett konstaterat hot har inte heller för arternas del några direkta rättsverkningar, utan rättsverkan inträder först när en hotad art fastställs vara en art som kräver särskilt skydd eller när sådana arter som omfattas av natur- och fågeldirektiven direkt påverkas av de direktiven.

Utifrån jord- och skogsbruksutskottets betänkande om ett medborgarinitiativ godkände riksdagen den 22 oktober 2022 ett uttalande där det förutsätts att användning av vitkindade gäss som skjutits med stöd av dispens tillåts och att regeringen bereder en proposition om ändring av naturvårdslagen så att det med stöd av undantaget i artikel 9.1 c i fågeldirektivet blir möjligt att ta till vara och förnuftigt använda vitkindad gås som dödat med dispens (RSk 42/2022 rd — JsUB 8/2022 rd — MI 3/2020 rd). Miljöutskottet konstaterar att det också har sammanfört behandlingen av propositionen med lagmotion LM 19/2021 rd, där det föreslås att hållande i fångenskap och nyttoanvändning ska vara tillåtet i fråga om vitkindad gås och skarv som skjutits med undantagslov enligt artikel 9.1 i fågeldirektivet. I den gällande naturvårdslagen ingår en möjlighet att bevilja ett sådant undantag till den del det i 49 § 4 mom. hänvisas till alla de grunder för att bevilja undantag som nämns i artikel 9 i EU:s fågeldirektiv.

Utskottet anser att det inom den tid som står till förfogande inte är möjligt att genom direkta åtgärder genomföra den lagändring som riksdagen förutsatte i uttalandet så att den uppfyller kraven på god lagberedning. Utskottet upprepar därför det uttalande som redan godkänts av riksdagen och förutsätter att miljöministeriet omedelbart bereder en proposition om ändring av naturvårdslagen på det sätt som riksdagen förutsatt, det vill säga så att det med stöd av undantaget i artikel 9.1 c i fågeldirektivet blir möjligt att ta till vara och förnuftigt använda vitkindad gås som dödat med dispens (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Bestämmelser om ersättning

Det föreslås att bestämmelserna om ersättning i 113 § i lagförslaget preciseras. Det föreslås också att paragrafen kompletteras i fråga om de nya skyddsbeslut som föreslås i lagen, det vill säga beslut om gränser för förekomstplatsen för nya arter enligt 83 §, tidsbegränsat beslut om avgränsning av förekomstplatsen enligt 79 § 3 mom., skydd av boträd enligt 75 § och förbud mot försämring av strikt skyddade naturtyper enligt 67 §. Utskottet ställer sig bakom ändringsförslagen. Av vikt är också förslaget om att kumulativa skador ska beaktas vid fastställandet av den i lagen avsedda betydelsefulla olägenhet som besluten eventuellt orsakar fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet. För markägarnas del är de viktigaste ekonomiska konsekvenserna av regleringen i naturvårdslagen i praktiken begränsningarna till följd av skyddet av naturtyper och arter samt situationer som involverar behov av inlösning. Enligt propositionen är konsekvenserna för markägarnas ekonomiska ställning i regel rätt små till följd av statens ersättningskyldighet. Utskottet anser det vara viktigt att markägarna har rätt till ersättning i alla situationer där bestämmelserna i naturvårdslagen medför olägenheter som på grund av begränsningar i användningen ska ersättas. Fungerande ersättningsbestämmelser som upplevs som rättvisa har en viktig betydelse med tanke på egendomsskyddet och den allmänna acceptansen för naturskyddet, och de främjar således i praktiken uppnåendet av lagens yttersta mål.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Egendomsskydd

Grundlagsutskottet har vid granskningen av de begränsningar av egendomsskyddet som hänförs till främjandet av miljöansvaret särskilt uppmärksammat att den inbördes relationen mellan bestämmelsen om egendomsskyddet och bestämmelsen om ansvar för miljön bygger på en avvägning. Å ena sidan har utskottet konstaterat att bestämmelsen om miljöansvar i 20 § i grundlagen inte genererar individuellt verifierbara förpliktelser och att den inte heller utgör någon särskild grund för att belägga markägarna med toleransförpliktelser. Å andra sidan utgör båda delar av samma regeluppsättning för de grundläggande fri- och rättigheterna och kan därmed inverka på tolkningen av vardera i ett sammanhang där målet är att lagstiftningsvägen främja en balans mellan människa och miljö.

Propositionen innehåller inga betydande ändringar i fråga om ersättningssystemet jämfört med den gällande regleringen. Det föreslås inte att den tröskel för betydande olägenhet som i den gällande lagen utgör en förutsättning för ersättning ska ändras. Regleringen grundar sig alltså enligt förslaget fortfarande på principen om full ersättning. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att ersättning för inskränkning i användningen av egendom enligt praxis är en delfaktor som inverkar på den samlade bedömningen och som tas i beaktande vid den konstitutionella bedömningen av om en inskränkning i rätten att använda egendom är tillåten eller inte med avseende på grundlagsskyddet för egendom. Utskottets vedertagna syn har dock varit att det av 15 § 1 mom. i grundlagen inte följer något krav på att ersätta ägaren för vilken inskränkning av användningen som helst och inte heller något krav på full ersättning när ersättningar beviljas. Å andra sidan lägger grundlagen inte heller några hinder i vägen för att föreskriva om bättre ersättning, om inte ersättningsbeloppet blir så stort att man till följd av att den ekonomiska belastningen ökar på grund av skyddet tvingas till avsevärda begränsningar i det ansvar för naturen och dess mångfald som grundlagens 20 § 1 mom. ålägger. De nu föreslagna bestämmelserna om ersättning för inskränkningar i användningen av egendom är alltså inte problematiska med avseende på 15 § i grundlagen.

Vid bedömningen av regleringen i 64 § i lagförslaget och bemyndigandet att utfärda förordning i anslutning till den paragrafen anser grundlagsutskottet att det också är av betydelse att fastställandet av att en naturtyp är hotad inte i sig har några direkta rättsverkningar. Regleringen bör dock bli mer förutsägbar och konsekvenserna av hotet konkretiseras.

Miljöutskottet anser det viktigt att grundlagsutskottet vid bedömningen av lagförslaget har bekräftat den långvariga praxis som det hänvisas till, nämligen att också naturvårdslagen fortfarande utgår från att markägaren ska ersättas för betydande olägenheter som eventuella inskränkningar medför. Också med tanke på bedömningen av det förbud mot förstöring och försämring som föreslås i 67 § är det av betydelse att regleringen samtidigt syftar till att trygga särskilt sällsynta och särskilt sårbara naturtyper, och att proportionaliteten hos den inskränkning av egendomsskyddet som följer av regleringen förbättras. Det sker genom möjligheten att få undantag från förbudet under de förutsättningar som anges i 68 § i lagförslaget och genom att staten med stöd av 113 § är skyldig att ersätta betydande olägenheter som förbudet medför. På motsvarande sätt ska regleringen vara förutsägbar och dess konsekvenser ska kunna konkretiseras.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Områdenas särskilda behov och försörjningsberedskapen

Sakkunniga har lyft fram att det i områden där det föreslås att ett naturskyddsområde inrättas ofta kan finnas särskilda behov av att säkerställa att till exempel näringsverksamheten, energiproduktionen, fisket eller fiskodlingen fortsätter eller utvidgas utan att åtgärderna äventyrar syftet med inrättandet av området. Till exempel i Kvarkenområdet finns det behov av att säkerställa sjötrafikens säkerhet genom muddring också i ett naturskyddsområde som eventuellt inrättas. Utskottet betonar att om det i samband med inrättandet av ett skyddsområde framkommer samhällsviktiga behov som inte är förenliga med fridlysningsbestämmelserna för skyddsområdet, har dessa områden i praktiken lämnats utanför det skyddsområde som ska inrättas. Det har i skyddsområden som inrättats genom lag, såsom nationalparker, genom bestämmelser i lagen tillåtits näringsverksamhet. Det gäller bland annat Pallas-Ylläs nationalpark och Koli nationalpark. Utskottet konstaterar att beredningen av en förordning om naturskyddsområden i Kvarken pågår som bäst och att det i samband med det också är möjligt att behandla de övergripande lösningar som områdets särdrag eventuellt kräver.

Utskottet konstaterar att naturvårdslagen på många sätt har ett indirekt samband med målen för tryggheten av försörjningsberedskapen. På ett allmänt plan kan försörjningsberedskapen främjas med hjälp av den gröna omställningen, exempelvis genom att utveckla lagstiftningen och styrningen samt genom att bedöma och skapa kriterier för nya projekt. Målet är att stärka en stabil regleringsmiljö och skapa incitament för reformer och investeringar. Till kärnan i den gröna omställningen hör samtidigt att till exempel en minskning av utsläppen inte får ha negativa konsekvenser för andra miljömål. Genom att trygga mångfalden kan man allmänt främja ekosystemens förmåga att klara av olika störningssituationer och återhämta sig från dem. Exempelvis naturbaserade lösningar för hantering av översvämningar är beroende av avrinningsområden med biologisk mångfald, och vissa typer av anpassningsåtgärder kan å sin sida begränsa försämringen av biologisk mångfald i takt med att klimatförändringen framskrider. Att främja anpassningen till klimatförändringen och över lag beakta klimatförändringen bidrar också till tryggheten av försörjningsberedskapen. Å andra sidan har flexibiliteten i regleringen betydelse för försörjningsberedskapen. Det är i regel möjligt att avvika från naturvårdslagens bestämmelser om vissa kriterier uppfylls. Även om förutsättningarna för undantag är rätt stränga, är det ofta möjligt att avvika till exempel på grund av ett viktigt allmänt intresse. Då kan också nationella frågor som gäller försörjningsberedskapen beaktas från fall till fall.

Utskottet konstaterar dessutom att det i den nya 62 § i lagförslaget föreskrivs om förutsättningarna för avveckling av statens naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelserna. Enligt bestämmelsen är det möjligt att avveckla ett annat statligt naturskyddsområde och lindra fridlysningsbestämmelserna för området, om fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse. Ett ytterligare villkor är att det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

Frivillig ekologisk kompensation

Det föreslås att det till naturvårdslagen fogas bestämmelser om ekologisk kompensation, alltså frivillig kompensation för en försämring av naturvärden. En privat markägare, ett företag, en kommun eller ett statligt affärsverk som i sin verksamhet försämrar naturvärden kompensera för

Betänkande MiUB 17/2022 rd

försämring genom att producera naturvärden på en annan plats än den där försämringen sker. Frivillig kompensation med stöd av lag och myndighetsverifiering i samband med den kan för sin del sporra aktörerna att tillämpa ekologisk kompensation och också stärka företagens verksamhetsbetingelser på den internationella marknaden.

Utskottet konstaterar att frivillig ekologisk kompensation dock kan genomföras också genom avtal, det vill säga att den inte nödvändigtvis kräver reglering som stöd. I de utlåtanden som lämnats till utskottet har det å ena sidan kritiserats att ekologisk kompensation inte är obligatorisk utan frivillig. Å andra sidan har det ansetts att det är för tidigt att ta in bestämmelser om frivillig kompensation i lagen med tanke på de ringa praktiska erfarenheterna av kompensationen. Risken med bestämmelserna om ekologisk kompensation anses vara att de i alltför hög grad kan inskränka flexibiliteten i de frivilliga verksamhetsmodellerna och minska de ekonomiska aktörernas möjligheter att bedriva lönsam affärsverksamhet.

Utskottet anser utifrån sakkunnigutfrågningen att det finns ett brett godkännande för bestämmelserna om ekologisk kompensation. Det bedöms finnas ett behov av detta i planeringen av markanvändningen och näringslivet i vidare bemärkelse. Ur markägarnas synvinkel erbjuder det nya ekonomiska möjligheter som är hållbara med tanke på den biologiska mångfalden. Gemensamma minimikriterier och tydliga regler som aktörerna ska följa bör utarbetas i samarbete med aktörerna inom branschen. Tydliga regler är en förutsättning för att kompensationsförfarandet ska vara tillförlitligt och för att konsumentskyddet ska tillgodoses. Situationen kan jämföras med utsläppskompensation, där reglerna för marknadsbaserad verksamhet utvecklas vid sidan av att statens roll förtydligas. Kompensationer som bedömts enligt andra än lagfästa kriterier och som myndigheterna inte har verifierat kan inte föras in i ett register som myndigheten förvaltar och som åtnjuter offentlig tillförlitlighet, vilket kan anses vara väsentligt med tanke på systemets transparens. De kompenserade värdenas varaktighet kan inte heller verifieras på något sätt, om inte markägaren ansöker om att området inrättas till exempel som naturskyddsområde.

Utskottet betonar att den föreslagna lagstiftningen inte heller skapar en marknad, utan endast ger förutsättningar för en marknad. Myndigheten deltar inte på något sätt i marknadsverksamheten och bestämmelserna ger marknadsaktörerna utrymme. Om det bedrivs handel med myndighetscertifierade kompensationer, sker detta i förhandlingar mellan parterna. För att stödja sådana förhandlingar är olika förmedlande organisationer och marknadsplatser viktiga. De bidrar till att utbud och efterfrågan matchar varandra samt minskar förhandlingskostnaderna. Indirekt får markägarna också information om vilken typ av kompensation det finns efterfrågan på och möjligen även om priset på kompensationen, det vill säga hur lönsam verksamheten är. I Finlands Akademis projekt BOOST för strategisk forskning, som stöder införandet av frivillig reglering, utarbetas som bäst avtalsmodeller till stöd för den marknad som uppstår. Målet med projektet är att stödja starten för kompensationssystemet och ta hänsyn till de olika faserna i kompensationen från beräkning av naturskador till uppföljning av åtgärdernas konsekvenser. Som ett led i projektet produceras kalkylerings- och rapporteringsprogramvara som behövs för det praktiska genomförandet. Dessutom planeras och prövas beräkningen av naturskador som lagts ut på entreprenad genom ett pilotprojekt som baserar sig på ekonomibokföringen. Vidare utreds inrättandet av ett nationellt kompensationsregister. Tillsammans med pilotkommunerna genomförs pilotprojekt för ekologisk kompensation. På basis av erfarenheterna av dem skapas en allmän modell som främjar kommunernas möjligheter att integrera ekologisk kompensation i rutinerna för markan-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

vändningsplaneringen i städerna. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om att främja frivillig ekologisk kompensation genom pilotprojekt som samlar in bästa praxis för att utveckla frivilligt införande av systemet och systemets tillförlitlighet (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Enligt regeringens bedömning förutsätter skötseln av alla nya uppgifter i anslutning till lagförslaget tilläggsresurser på 22,5 årsverken hos naturvårdsmyndigheterna, vilket på årsnivå innebär en ökning på 1,575 miljoner euro i anslagen för naturvård. Miljöministeriet förbereder sig på att genomföra en omfattande utbildning, särskilt i anslutning till ekologisk kompensation, innan lagen träder i kraft. Utbildningen riktas förutom till myndigheter även till miljökonsulter, företag och markägareorganisationer.

Import av jakttroféer

Enligt 90 § 4 mom. i lagförslaget begränsas importen av jakttroféer så att individer av de på grund av internationell handel globalt hotade arter som nämns i bilaga A till CITES-förordningen eller av de i bilaga B till den förordningen nämnda arterna afrikansk elefant, argalifår, sydlig trubbnoshörning, isbjörn, lejon och flodhäst, eller delar av dem, inte får importeras som jakttroféer.

Den föreslagna bestämmelsen är ny och begränsar importen av jakttroféer mer än CITES-avtalet och EU:s gemensamma CITES-reglering. Eftersom förbudet har avgränsats på det sätt som anges ovan, kan dock största delen av de arter som omfattas av CITES-regleringen och som är föremål för troféjakt även i fortsättningen importeras som jakttroféer. Syftet med förbudet är att säkerställa att jakt på individer av globalt hotade arter och import av dem i form av jakttroféer till Finland inte bidrar till att dessa arter försvinner ur naturen. Avsikten är också att främja det internationella arbetet för att bekämpa olaglig handel med hotade arter.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att naturvårdslagstiftningen i stor utsträckning också bygger på internationella förpliktelser som är bindande för Finland och på EU-rätten, som det redogörs för i motiveringen till lagförslaget. Grundlagsutskottet har i sin praxis konstaterat att det i princip inte ingår i dess konstitutionella uppdrag att bedöma den nationella genomförandelagstiftningen med avseende på den materiella EU-rätten. Å andra sidan är det enligt grundlagsutskottet i och för sig klart att unionslagstiftningen enligt EU-domstolens etablerade rättspraxis har företräde framför nationell rätt i överensstämmelse med de villkor som lagts fast i denna rättspraxis och att det inte finns skäl att i vår nationella lagstiftning gå in för lösningar som strider mot EU-lagstiftningen. Miljöutskottet bör därför granska regleringen närmare ur denna synvinkel.

Utskottet föreslår med anledning av grundlagsutskottets utlåtande att förslaget ändras så att dess tillämpningsområde tydligare avgränsas till att gälla endast import från länder utanför EU.

Ändringssökande

I 136 § i förslaget till naturvårdslag finns bestämmelser om ändringssökande. Paragrafen utvidgar delvis 61 § i den gällande lagen i fråga om de beslut som omfattas av rätten att söka ändring, men kretsen av dem som har rätt att söka ändring ändras inte. I paragrafen tas det in bestämmelser

Betänkande MiUB 17/2022 rd

som motsvarar 62 § i den gällande lagen och som gäller besvär över förvaltningsdomstolens beslut.

Grundlagsutskottet konstaterar att ett beslut enligt naturvårdslagen får överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om inte något annat föreskrivs i lagen. Besvärsmått har enligt 136 § 4 mom. den vars rätt eller fördel saken kan beröra. Det föreslås alltså att besvärsmåttet delvis är mer omfattande än i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. I den föreslagna regleringen förblir det dock oklart varför inte också den vars skyldighet saken kan beröra har besvärsmått. Med beaktande av bestämmelsernas kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och för tydlighets skull kan det vara motiverat att komplettera bestämmelsen om ändringssökande.

Miljöutskottet föreslår att 4 mom. 1 meningens kompletteras med ordet ”skyldighet”.

Straffbestämmelser

Syftet med revideringen av naturvårdslagen var inte att ändra påföljdssystemet, och frågan aktualiserades inte heller i något skede av beredningen. En ändring i detta avseende skulle ha förutsatt en samhällsdebatt om hur de administrativa sanktionerna lämpar sig för verksamhet som strider mot naturvårdslagen eller om huruvida påföljdsnivån är tillräcklig eller om dess förhållande till förverkandepåföljderna. Någon sådan debatt har inte förekommit. Till denna del är det fråga om en tämligen stor, rentav principiell ändring av naturvårdslagens påföljdssystem, som skulle kräva en mer omfattande bedömning.

Bakgrunden till förslagen till straffbestämmelser är behovet att på det sätt som förutsatts i grundlagen betydligt noggrannare och mer specificerat än för närvarande föreskriva om straffbarheten för gärningar, försummelse eller andra åtgärder som strider mot naturvårdslagen eller bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Syftet med förslaget har egentligen inte varit att ändra det nuvarande rättsläget, utan att anpassa bestämmelserna om straff till de krav på exakthet som ställs på dem.

Tillräknande

Lagutskottet konstaterar i fråga om 133 § i förslag till naturvårdslag att lösningarna i fråga om tillräknande och bestämmelsernas inbördes logik väcker en del frågor. Det står inte helt klart varför den valda graden av tillräknande är motiverad för respektive gärning eller hur den praktiska tillämpningen kommer att se ut, med hänsyn till skillnaderna i tillräknande. När det gäller tillräknande av de gärningar som är straffbara är det i praktiken i stor utsträckning fråga om en gränsdragning mellan uppsåt och oaktsamhet. Ett exempel på en situation som ger upphov till frågor är enligt ett sakkunnigyttrande varför det enligt 133 § är straffbart att döda en fridlyst djurart först när gärningen är uppsåtlig, medan det är straffbart att av oaktsamhet förstöra eller skada ett boträd för en stor rovfågel som avses i 75 §, ta en fridlyst fågels bo eller ägg och byta och kommersiellt utnyttja en individ av en fridlyst djurart.

Syftet med förslaget har inte varit att ändra det nuvarande rättsläget, utan att anpassa bestämmelserna om straff till de krav på exakthet som ställs på dem. Detsamma gäller fastställandet av gra-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

den av tillräknande. I det föreslagna 133 § 1 mom. har således den gällande lagens utgångspunkt iakttagits, det vill säga att också en gärning som begås av oaktsamhet är straffbar. I 2 mom. föreskrivs det å andra sidan om gärningar i fråga om vilka straffbarhet förutsätter högre uppsåtsnivå än oaktsamhet.

Den precisering av tillräknande som krävs i fråga om dödande av individer av en djurart (133 § 2 mom.) som föreslås i lagen korrigerar motstridigheten i den gällande lagen, det vill säga att det i 39 § 1 mom. 1 punkten i den gällande naturvårdslagen är förbjudet att avsiktligt döda eller fånga individer av djurarter som fridlysts i enlighet med den föreslagna lagen, men i den gällande straffbestämmelsen (58 §) förutsätts uppsåt eller oaktsamhet. Eftersom uppsåtligt dödande är förbjudet enligt den föreslagna 72 §, måste graden av tillräknande vara densamma. Straffbestämmelsen kan inte med tanke på tillräknandet vara strängare än det materiella förbud som den grundar sig på.

Utskottet anser att en konsekvent reglering förutsätter kännedom om rättspraxis och en omsorgsfull lagberedning, vilket inte kan genomföras på behörigt sätt på kort sikt. Utskottet anser att miljöministeriet i fortsättningen på det sätt som lagutskottet förutsätter bör utreda konsekvensen i bestämmelserna om tillräknande i fråga om de straffbestämmelser som gäller brott mot naturvårdslagen och att ministeriet lägger fram behövliga korrigeringsförslag (*Utskottets förslag till uttalande 4*).

Förverkandepåföljder

Enligt 134 § 1 mom. i lagförslag 1 ska hos den som har gjort sig skyldig till en gärning som avses i 132 eller 133 § föremålet för brottet dömas förverkat till staten. Hos den som brutit mot bestämmelserna i 72 eller 76 § ska dessutom det värde som det fridlysta djuret eller den fridlysta växten har som representant för sin art dömas förverkat till staten.

Jämfört med den gällande lagen avses den föreslagna 134 § i någon mån begränsa möjligheten att döma det värde som ett fridlyst djur eller en fridlyst växt har som representant för sin art förverkat. I fortsättningen kan en sådan förverkandepåföljd enligt förslaget riktas mot den som brutit mot fridlysningsbestämmelserna i 72 och 76 §, det vill säga den som ursprungligen tagit ett djur eller en växt från naturen. Förslaget utesluter från tillämpningsområdet för förverkandepåföljden exempelvis samlingar som lagligen har tagits i naturen före fridlysningen och import av fridlysta arter. Förverkandepåföljden anses i specialmotiveringen vara av skadeståndsnatur.

Lagutskottet anser att den föreslagna regleringen inte får försvaga straffrättens förebyggande effekt på handeln med individer av fridlysta och hotade arter. Lagutskottet föreslår att miljöutskottet ytterligare bedömer om bestämmelserna om förverkandepåföljder i 134 § är ändamålsenliga, särskilt till den del de begränsar användningen av förverkandepåföljd jämfört med nuläget.

Förvaltningsutskottet föreslår att 134 § i den föreslagna lagen ändras så att också personer som gjort sig skyldiga till ett förfarande som är straffbart enligt 89 § (innehav, handel och kommersiell användning av arter) och 90 § (import och export av arter) i den föreslagna lagen kan ställas till ansvar för att ersätta naturvårdsvärdet för de djur- och växtarter som varit föremål för gärningen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

De gällande bestämmelserna har lett till situationer där förverkandepåföljd i och för sig har yrkats på individer som lagligen har omhändertagits i Finland. Den förverkandepåföljd som gäller individens värde som representant för sin art ska enligt propositionen i fortsättningen inte gälla brott mot förbudet mot handel med, innehav av eller export av en individ som omhändertagits lagligen. Den som gjort sig skyldig till ett sådant brott ska dock fortfarande kunna dömas att till staten förverka föremålet för brottet, det vill säga ett fridlyst djur eller en fridlyst växt, med stöd av den första meningen i den föreslagna 134 §.

DETALJMOTIVERING

1. Naturvårdslagen

1 kap. Allmänna bestämmelser

2 §. Lagens tillämpningsområde. Utskottet gör tekniska korrigeringar i paragrafen, eftersom paragrafnumren justeras nedåt med två till följd av att 64 och 65 § stryks.

3 §. Definitioner. Ovan nämnda tekniska ändring.

7 §. Försiktighetsprincipen. Utskottet har förtydligat bestämmelsen om försiktighetsprincipen, eftersom det i propositionens formulering förblev oklart vad som avses med de åtgärder som avses där. Ändringarna förtydligar samtidigt bestämmelsens betydelse som en allmän princip som behöver uppmärksammas, men som inte är en materiellrättslig bestämmelse.

3 kap. Naturskyddsplanering

13 §. Nationell strategi och nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald. Utskottet gör en teknisk korrigering i 6 mom. genom att ändra hänvisningen så att den gäller de planer som avses i 9—11 § i klimatlagen.

15 §. Naturskyddsprogram. Utskottet föreslår ett behövligt bemyndigande att utfärda förordning i ett nytt 5 mom.

17 §. Deltagande och växelverkan. Utskottet föreslår med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande en precisering så att det till 1 mom. fogas en skyldighet att ge allmänheten tillfälle att ta del av utkastet till planer och program och att framföra sina åsikter om dem. En motsvarande skyldighet att höra allmänheten finns t.ex. i 13 § i klimatlagen om planer enligt klimatlagen.

5 kap. Europeiska unionens nätverk Natura 2000

40 §. Vissa särskilda fall. Ovan nämnda tekniska ändring.

6 kap. Naturskyddsområden

Betänkande MiUB 17/2022 rd

43§. Naturskyddsområden och förutsättningar för inrättandet av dem. Ovan nämnda tekniska ändring.

50§. Undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat.

Utskottet har preciserat paragrafen så att försvaret och Gränsbevakningsväsendet, när situationen kräver det, kan sköta sina uppgifter.

52§. Fridlysningsbestämmelser för andra statliga naturskyddsområden. Utskottet anser att bemyndigandet i 6 momentet att avvika från bestämmelserna om inrättande behöver ändras så att det uttryckligen tillåter Gränsbevakningsväsendets övnings- och utbildningsverksamhet i andra statliga naturskyddsområden.

55§. Tryggande av vissa rättigheter. Ovan nämnda tekniska ändring.

56§. Begränsningar i rätten att färdas. Utskottet anser att paragrafen bör ändras så att den motsvarar målen i propositionsmotiven. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om begränsningar i rörelsefriheten i statliga naturskyddsområden. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att om en viss verksamhet, såsom renskötsel eller skötsel av en viss myndighetsuppgift, är tillåten i ett naturreservat, är det självklart att även rörelsefrihet i anslutning till denna verksamhet är tillåten för dem som har rätt att bedriva den, oberoende av förbudet i bestämmelsen. Detsamma gäller de rättigheter med anknytning till naturanvändningen som tilldelats lokalbefolkningen i vissa naturreservat.

61§. Avveckling av ett privat naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant. Ovan nämnda tekniska ändring.

7 kap. Skydd av naturtyper

64§. Hotade naturtyper. Utskottet föreslår att paragrafen stryks.

65§. Beaktande av hotade naturtyper. Utskottet föreslår att paragrafen stryks. Till följd av att paragraferna stryks justeras paragrafnumren på de paragrafer som följer nedåt med två.

67 § (ny 65 §). Förbud mot att försämra strikt skyddade naturtyper. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att det bättre framgår att syftet är att koppla definitionen av serpentenberg uttryckligen till förekomsten av serpentinväxtarter. Det innebär att förbudet mot förstöring och försämring uttryckligen gäller naturtyper ovan jord och inte berget i sig. Det är därför nödvändigt att stryka hänvisningen till basiska stenarter i paragrafen och precisera naturtypen så att den gäller de delar av serpentenberg och andra i förteckningen angivna naturtyper som ligger ovan jord och där det finns förekomster av serpentinväxtarter. Markägaren ska informeras om sådana förekomster.

68 § (ny 66 §). Undantag från förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper. Teknisk ändring.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

69 § (ny 67 §). Vård av hotade naturtyper. Teknisk ändring.

8 kap. Artskydd

70, 73, 74, 79, 82, 84, 85, 86 och 87 §. I de interna hänvisningarna har numreringen justerats nedåt med två.

78 (ny 76 §). Beaktande av hotade arter. Utskottet föreslår att paragrafen preciseras så att den tydligare uttrycker dess informativa karaktär genom att det till paragrafen fogas en hänvisning till tillståndsprovning enligt den lag det är fråga om eller beslutsfattande som gäller planläggning.

9 kap. Innehav, handel, import och export av individer av arter

90 (ny 88 §). Import och export av arter. Utskottet föreslår som det konstateras i den allmänna motiveringen att paragrafen preciseras så att den endast gäller vissa jakttroféer som importeras från länder utanför EU. I paragrafen görs också en teknisk korrigering.

88, 91 och 92 §. Paragrafnumreringen har ändrats.

10 kap. Skydd och vård av landskapet samt naturminnesmärken

Paragrafnumreringen i kapitlet har ändrats.

11 kap. Frivillig ekologisk kompensation

100—109 §. Paragrafnumreringen har ändrats.

100, 102, 105, 106, 107 §. Paragrafnumren har korrigerats i de interna hänvisningarna.

105§. Produktion av naturvärden. Utskottet har i paragrafens 7 mom. i dess finska språkdräkt ändrat "hyvittämissuunnitelma" till "hyvityssuunnitelma". Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten. Enligt paragrafen ska NTM-centralen på markägarens ansökan ge kommunen ett utlåtande om kompensationsplanen. Utskottet kompletterar bestämmelsen så att utlåtandet ska sändas för kännedom också till det landskapsförbund där det område som avses i planen är beläget.

12 kap. Förvärv av områden för naturskyddsändamål samt ersättningar

Paragrafnumreringen i kapitlet har ändrats.

111, 113, 114, 115, 117, 118 §. Paragrafnumren har korrigerats i de interna hänvisningarna.

113§. Statens ersättningsskyldighet. Utskottet korrigerar ett skrivfel i 1 mom. 1 punkten i den finska språkdräkten. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

13 kap. Informationshanteringen inom naturvården och information om beslut

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Paragrafnumreringen i kapitlet har ändrats.

119, 120, 123 §. Paragrafnumren har korrigerats i de interna hänvisningarna.

14 kap. Tillsyn över naturvården, förvaltningstvång och straff

Paragrafnumreringen i kapitlet har ändrats.

126, 127, 129, 130, 131, 133, 134 §. Paragrafnumren har korrigerats i de interna hänvisningarna.

124 (ny 122 §). Ordnande av tillsyn. Grundlagsutskottet fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid 124 § 3 mom., enligt vilket närmare bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens åtgärder för att trygga tillsynen får utfärdas genom förordning av statsrådet. Utifrån bestämmelsens ordalydelse och motiveringen till den förblir det oklart vilka omständigheter som avses bli reglerade med stöd av bemyndigandet. Av motiveringen framgår dock att avsikten inte är att 124 § ska leda till detaljerade skyldigheter för myndigheterna att vidta åtgärder. Enligt 119 § i grundlagen ska de allmänna grunderna för statsförvaltningens organ regleras genom lag om det ingår i uppgifterna att utöva offentlig makt. Med allmänna grunder avses bland annat de huvudsakliga uppgifterna och befogenheterna. Bestämmelser om grunderna för statens regional- och lokalförvaltning utfärdas likaså genom lag. Miljöutskottet föreslår att bemyndigandet att utfärda förordning stryks, eftersom grundlagsutskottet anser att bemyndigandet, på de grunder som anges, inte verkar ändamålsenligt.

133 (ny 131 §). Naturskyddsförseelse. Utskottet ändrar 1 mom. 3 punkten så att den också täcker brott mot begränsningar som gäller rätten att färdas i naturparker, såsom det var tänkt.

Kravet i 3 punkten på att överträdelsen ska bryta mot bestämmelserna ”mer än obetydligt” överlappar i praktiken tröskeln för anmälan i 131 § och behöver därför inte tas in i denna punkt. Dessutom är formuleringen i 3 punkten öppen, så det framgår inte var det föreskrivs om de fridlysningsbestämmelserna för ett statligt eller privat naturskyddsområde som avses i punkten. Utskottet preciserar bestämmelsen så att fridlysningsbestämmelser för naturskyddsområdena i fråga om varje statlig naturskyddsområde fastställs i en stiftelseurkund, det vill säga antingen i lag eller i en förordning av statsrådet eller miljöministeriet. Fridlysningsbestämmelser för privata naturskyddsområden fastställs i beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen. Genom den föreslagna lagen förblir såväl de naturskyddsområden som inrättats med stöd av 1923 års naturvårdslag som de som inrättas med stöd av 1996 års naturvårdslag i kraft.

Utskottet korrigerar den felaktiga hänvisningen i 1 mom. 4 punkten till 83 § 1 mom. till en hänvisning till 2 mom. i samma paragraf. Dessutom preciserar utskottet hänvisningen till 106 § 2 mom. så att det hänvisas till det som bestäms i det beslut som avses där, eftersom momentet i sig inte innehåller något förbud eller någon skyldighet som kan brytas, varvid det förblir oklart vilket förfarande som är kriminaliserat till denna del.

I paragrafens 1 mom. 14 och 15 punkt hänvisas det till CITES-förordningen utan att det hänvisas till de artiklar i EU-förordningen som ligger till grund för kriminaliseringen. Utskottet preciserar

Betänkande MiUB 17/2022 rd

hänvisningen i 14 punkten så att det hänvisas till artiklarna 4, 5 och 9 i CITES-förordningen och hänvisningen i 15 punkten så att det hänvisas till artikel 4 i förordningen.

Utskottet preciserar hänvisningskedjan så att det enligt 1 mom. 16 punkten är straffbart att bryta mot bestämmelser som gäller ett landskapsvårdsområde i strid med 95 § 2 mom.

134§. Förverkandepåföljd. Lagutskottet noterade att bestämmelsen om förverkandepåföljd i den gällande naturvårdslagen (59 §) dessutom hänvisar till 10 kap. i strafflagen, som ska iakttas i tillämpliga delar. Avsikten med den nu aktuella propositionen är inte att ändra rättsläget jämfört med den gällande hänvisningsbestämmelsen. I princip ska 10 kap. i strafflagen tillämpas oberoende av om det hänvisas till det kapitlet i den materiella lagstiftningen eller inte, om inte avsikten uttryckligen är att utesluta dess tillämplighet. Miljöutskottet föreslår av tydlighetsskäl att paragrafen ändras så att där på samma sätt som i 59 § i den gällande naturvårdslagen tas in en hänvisning om tillämpning av bestämmelserna i 10 kap. i strafflagen.

15 kap. Ändringssökande

Paragrafnumren i kapitlet har ändrats.

136 (ny 134 §). Ändringssökande. Enligt paragrafen får ett beslut enligt denna lag överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden, om inte något annat föreskrivs längre fram i lagen. Besvärsrätt har enligt 136 § 4 mom. den vars rätt eller fördel saken kan beröra. Det föreslås alltså att besvärsrätten delvis är mer omfattande än i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Grundlagsutskottet anser att det i den föreslagna regleringen dock förblir oklart varför inte också den vars skyldighet saken kan beröra har besvärsrätt. Med beaktande av bestämmelsernas kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna och för tydlighets skull kan det vara motiverat att komplettera bestämmelsen om ändringssökande. Med hänvisning till grundlagsutskottets ståndpunkt föreslår miljöutskottet att ordet ”skyldighet” fogas till 4 mom. 1 mening.

16 kap. Ikraftträdandebestämmelser

Paragrafnumren i kapitlet har ändrats.

138, 140, 142, 143, 144, 146 §. Paragrafnumren har korrigerats i de interna hänvisningarna.

139§. Statliga naturskyddsområden som inrättats med stöd av den upphävda lagen. Med stöd av den lag som avses bli upphävd har det utfärdats flera gällande förordningar av statsrådet och miljöministeriet. De förordningar som räknas upp i 1 mom. förblir i kraft tills de upphävs eller nya förordningar utfärdas i stället för dem med stöd av denna lag. Förteckningen i 1 mom. över de förordningar som förblir i kraft innehåller dock, i strid med rubriken, också andra förordningar än sådana som gäller statliga naturskyddsområden, däribland förordningarna i punkt 2, 4, 10, 11 och 21 i förteckningen. Utskottet har för tydlighetens skull flyttat dessa punkter till en ny 145 § med rubriken "Övergångsbestämmelse för vissa förordningar".

Betänkande MiUB 17/2022 rd

145 § (Ny). Övergångsbestämmelse för vissa förordningar. Utskottet har för tydlighetens skull flyttat vissa förordningar i 139 § som ska förbli i kraft till en ny paragraf. Dessutom är 6 punkten ny.

5. Lagen om ändring av 2 och 3 § i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden

3§. Tillståndsförfaranden som kan samordnas. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

7. Lagen om ändring av markanvändnings- och bygglagen

28§. Krav på landskapsplanens innehåll. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

12. Lagen om ändring av 2 och 7 a § i skogslagen

2§. Tillämpningsområde. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

13. Lagen om ändring av 21 § i lagen om bekämpning av skogsskador.

21§. Statens skadeståndsansvar. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

14. Lagen om ändring av 2 och 25 § i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

2§. Tillämpningsområde och begränsningar som gäller finansieringens användning. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

25§. Skogscentralens utredningsskyldighet. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

16. Lagen om ändring av 9 § i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning

9§. Omhändertagande. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

21. Lagen om ändring av 25 § i lagen om verkställighet av jordbruksstöd

25§. Särskilda bestämmelser i fråga om tvärvillkor. Utskottet föreslår att hela lagförslaget förkastas, eftersom lagen upphävs vid ingången av 2023 (RP 165/2022 rd — RSv 164/2022 rd).

22. Lagen om ändring av 2 § i lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket

2§. Definitioner. Utskottet föreslår att hela lagförslaget förkastas, eftersom lagen upphävs vid ingången av 2023 (RP 165/2022 rd — RSv 164/2022 rd).

28. Lagen om ändring av vattenlagen

2 kap. Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar

Betänkande MiUB 17/2022 rd

11§. Skydd av vissa typer av vattennatur. Utskottet föreslår att de ändringar som föreslås i propositionen förkastas som onödiga. Paragrafen förblir således i kraft på samma sätt som i den gällande lagstiftningen.

32. Lagen om ändring av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

5§. Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

6§. Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

9§. Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av en tidsfrist. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

13§. Förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

34. Lagen om ändring av lagen om enskilda vägar

19§. Anläggning av väg. Utskottet har korrigerat paragrafnumren.

LM 19/2021 rd

Utskottet föreslår ett uttalande om den lagändring som föreslås i lagmotionen. Utskottet föreslår därför att lagmotionen förkastas.

AM 69/2020 rd

Utskottet har sammanfört behandlingen av motionen med behandlingen av propositionen, trots att motionen endast på ett mycket allmänt plan gäller propositionens mål och föreslår att jakt på vitkindade gäss tillåts i större utsträckning. Eftersom det i anknytning till den nu aktuella propositionen inte föreslås en utvidgning av jakträtten föreslår utskottet att åtgärdsmotionen förkastas.

AM 19/2021 rd

Till de delar som avses i motionen tillstyrker utskottet lagförslag 1 nästan utan ändringar. Utskottet föreslår därför att åtgärdsmotionen förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 2—4, 6, 8—11, 15, 17—20, 23—27, 29—31, 33, 35—41 och 43—55 i proposition RP 76/2022 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 5, 7, 12—14, 16, 28, 32, 34 och 42 i proposition RP 76/2022 rd med ändringar. (**Utskottets ändringsförslag**)

Riksdagen förkastar lagförslag 21 och 22 i proposition RP 76/2022 rd.

Riksdagen förkastar lagförslaget i lagmotion LM 19/2021 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 69/2020 rd och AM 19/2021 rd.

Riksdagen godkänner fyra uttalanden. (**Utskottets förslag till uttalanden**)

Utskottets ändringsförslag

1.

Naturvårdslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) trygga den biologiska mångfalden,
- 2) värna naturens skönhet och landskapets värde,
- 3) främja anpassning till klimatförändringen,
- 4) stödja hållbart nyttjande av naturtillgångarna och av naturmiljön,
- 5) öka medborgarnas naturkännedom och miljömedvetenhet,
- 6) främja naturforskningen.

För att förverkliga de syften som avses i 1 mom. ska naturvården utformas så att en bevarandestatus som är gynnsam för landets naturtyper och vilda arter kan uppnås och bibehållas.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skyddet och vården av naturen och landskapet.

På skötsel och användning av skog till den del det föreskrivs om detta i skogslagen (1093/1996) tillämpas dock endast 4, 16, ~~72~~70, ~~75~~73, ~~76~~74, ~~78–81~~76–79, ~~83–85~~81–83, ~~87~~85, ~~106~~104, ~~126~~124, ~~127~~125 och ~~129~~127 § samt 5–7 och 10 kap.

Om det för ett projekt krävs undantag enligt ~~68~~66 eller ~~85~~83 § samt miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (527/2014), tillstånd enligt vattenlagen (587/2011) eller tillstånd för täktverksamhet enligt marktäktslagen (555/1981), iakttas vid behandlingen av ärendet vad som i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) föreskrivs om samordning av behandlingen av tillståndsansökningar.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *biologisk mångfald* variationsrikedomen bland levande organismer som är landbaserade eller marina eller ingår i andra akvatiska ekosystem eller ekologiska helheter samt mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem,

2) *naturtyper* land- eller vattenområden som kan avgränsas och där liknande miljöförhållanden råder och som kännetecknas av vissa växt- och djurarter,

3) *gynnsam bevarandestatus för en naturtyp* att naturtypens naturliga utbredningsområde och de områden där den förekommer bevaras eller utvidgas, att den struktur och funktion som krävs för att naturtypen ska kunna bibehållas på lång sikt bevaras och att bevarandestatusen för de arter som är karakteristiska för naturtypen är gynnsam,

4) *gynnsam bevarandestatus för en art* att arten på lång sikt kommer att förbli livskraftig i sin naturliga livsmiljö,

5) *ekologisk kompensation* att försämringar som orsakas av arter och naturtyper kompenseras, genom förbättring av tillståndet för arterna och naturtyperna utanför det område som försämrats, när försämringar i första hand har undvikits, i andra hand minimerats och, om möjligt, tillståndet för de arter och naturtyper som orsakats av försämringar har återställts i det område som försämrats,

6) *hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden* nyttjande av komponenter av biologisk mångfald på ett sätt och i en utsträckning som inte leder till långsiktig minskning av biologisk mångfald, genom vilket dess potential att tillgodose nuvarande och kommande generationers behov och förväntningar bibehålls,

7) *naturskada* skada som med avseende på uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter har en betydande och mätbar direkt eller indirekt negativ effekt som det med stöd av 39 § 2 mom. eller ~~85~~83 § inte har beviljats undantag för, och som orsakas

a) de naturvärden i de i 5 kap. avsedda områdena i nätverket Natura 2000 för vilkas skydd området har införlivats i nätverket,

b) de arter som avses i artikel 4.2 i och arter som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar, nedan *fågeldirektivet*, och de arter som

Betänkande MiUB 17/2022 rd

anges i bilaga II till rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, nedan *habitatdirektivet*,

c) sådana förekomstplatser för i underpunkt b avsedda arter som det på det sätt som föreskrivs i ~~81~~79 § är förbjudet att förstöra eller försämra,

d) de arter som avses i ~~80~~78 § eller föröknings- eller rastplatserna för individer av de djurarter som avses i 80 §.

4 §

Internationella fördrag

Utöver bestämmelserna i denna lag finns det i de internationella fördrag som är bindande för Finland bestämmelser om skydd av naturen och vilda arter.

5 §

Europeiska unionens direktiv

Genom denna lag genomförs habitatdirektivet och fågeldirektivet till andra delar än vad som gäller de djurarter som avses i 5 § i jaktlagen (615/1993), samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador, nedan *miljöansvarsdirektivet*, om det inte föreskrivs något annat om dess genomförande i någon annan lag.

6 §

Skydd för samekulturen

De myndigheter som svarar för verkställigheten av denna lag ska se till att verkställigheten av lagen inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför mer än ringa försämring i förutsättningarna för utövande av samekulturen och att förutsättningarna för utövande av samekulturen kan tryggas och i den mån det är möjligt förbättras.

Ett beslut som meddelas med stöd av denna lag får inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medföra mer än ringa försämring i förutsättningarna att på samernas hembygdsområde enligt 4 § i sametingslagen (974/1995) bedriva traditionella samenäringar eller annars bevara och utveckla samekulturen eller mer än ringa försämring i skolornas levnadsförhållanden eller möjligheter att bedriva i skollagen (253/1995) avsedda naturnäringar i skoltområdet.

7 §

Försiktighetsprincipen

~~Åtgärder för att undvika ett hot om betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald får vid tillämpningen av denna lag och i beslutsfattandet enligt den inte skjutas upp på grund av brist på eller osäker vetenskaplig kunskap. Vid beslutsfattande enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den ska uppmärksamhet fästas vid risken för betydande minskning eller för-~~

Betänkande MiUB 17/2022 rd

lust av den biologiska mångfalden, även om det inte finns säkerställda vetenskaplig kunskap om detta.

8 §

Främjande av miljömedvetenhet

De myndigheter som avses i 2 kap. ska i sin verksamhet främja miljöfostran samt medborgarnas och privata och offentliga aktörers miljömedvetenhet i syfte att trygga den biologiska mångfalden.

2 kap.

Myndigheter och andra aktörer inom naturvården

9 §

Statliga naturvårdsmyndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av natur- och landskapsvården. Miljöministeriet är den administrativa myndighet som avses i rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (*CITES-förordningen*).

Närings-, trafik- och miljöcentralen främjar skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden samt vården av landskapet inom sitt område, svarar för sina myndighetsuppgifter enligt denna lag, har tillsyn över att bestämmelserna i naturvårdslagen följs och för talan för att tillvarata det allmänna naturvårdsintresset. Närings-, trafik- och miljöcentralen är dessutom stödmyndighet enligt 4 kap. och styr, övervakar och främjar genomförandet av stödet samt stöder i ärenden som hör till dess verksamhetsområde så långt det är möjligt kommunens verksamhet.

Forststyrelsen svarar för de uppgifter som hänför sig till förvaltningen, användningen och skötseln av statens nätverk av naturskyddsområden samt för andra myndighetsuppgifter som anvisats den i denna lag.

Gränsbevakningsväsendet deltar i tillsynen över att denna lag iakttas i naturskyddsområden.

Tullen övervakar att denna lag och CITES-förordningen iakttas vid import, export, återexport och transitering.

10 §

Expertmyndigheter inom naturvården

Finlands miljöcentral tar fram information som gäller den biologiska mångfalden och sköter uppgifter som hänför sig till uppföljning. Finlands miljöcentral är den behöriga myndighet som avses i CITES-förordningen när det gäller utfärdande av tillstånd och intyg.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Naturhistoriska centralmuseet svarar för sin del för uppgifter som hänför sig till skydd, uppföljning och informationshantering som gäller arter samt är den vetenskapliga myndighet som avses i CITES-förordningen.

Närmare bestämmelser om expertmyndigheternas uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Kommunen

Kommunen främjar skyddet av den biologiska mångfalden samt landskapsvården inom sitt område.

12 §

Finlands naturpanel

Statsrådet tillsätter för en tid av fyra år åt gången Finlands naturpanel, som är ett oberoende vetenskapligt sakkunnigorgan. I naturpanelen ska olika vetenskapsområden vara representerade.

Naturpanelen har till uppgift att ta fram, sammanställa och analysera vetenskaplig kunskap för planeringen, genomförandet, uppföljningen och beslutsfattandet i fråga om politiska åtgärder som gäller biologisk mångfald. Med avseende på dessa uppgifter kan naturpanelen också ge utlåtanden om planer och andra handlingar som påverkar den biologiska mångfalden. Naturpanelen kan också ta fram andra utredningar och material som den vid behov informerar allmänheten och beslutsfattarna om. Till medlemmarna i Finlands naturpanel kan det betalas ett skäligt arvode för skötseln av uppgiften.

Närmare bestämmelser om naturpanelens uppgifter och sammansättning, om andra förfaranden som gäller naturpanelens verksamhet och om utnämningen av medlemmarna och om medlemmarnas mandatperioder och arvoden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Naturskyddsplanering

13 §

Nationell strategi och nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald

Miljöministeriet utarbetar i samarbete med andra ministerier och centrala aktörer den nationella strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet för att genomföra strategin. I strategin för biologisk mångfald sätts det upp riksomfattande verksamhetsmässiga, kvantitativa och tidsmässiga mål för att stoppa förlusten av biologisk mångfald och förbättra tillståndet för den biologiska mångfalden.

I handlingsprogrammet för biologisk mångfald ska de åtgärder som behövs för genomförandet av strategin för biologisk mångfald specificeras och de som ansvarar för genomförandet av åtgär-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

derna och uppföljningen av åtgärdernas effektivitet utses. Miljöministeriet svarar för uppföljningen av strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet och rapporterar till statsrådet om genomförandet av strategin.

Den nationella strategin för biologisk mångfald godkänns av statsrådet.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan för sitt område utarbeta en genomförandeplan för den biologiska mångfalden som gäller den strategi för biologisk mångfald och det handlingsprogram som avses i 1 mom. Vid utarbetandet av genomförandeplanen ska en tillräcklig växelverkan med de centrala aktörerna i området säkerställas.

Beredningen och uppföljningen av strategin och handlingsprogrammet och den regionala genomförandeplanen ska grunda sig på bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap. Vid beredningen ska de planer som avses i ~~7-99~~—12 § i klimatlagen (423/2022) beaktas.

14 §

Åtgärdsprogram för frivilligt naturskydd

I syfte att främja den biologiska mångfalden på frivillig väg kan det utarbetas åtgärdsprogram för skydd av livsmiljöer, naturtyper och arter och förbättring av deras tillstånd. Åtgärdsprogram utarbetas av det behöriga ministeriet.

I åtgärdsprogrammen ska fastställas flera års kvantitativa och kvalitativa mål för åtgärder som främjar den biologiska mångfalden, ministeriernas och de statliga myndigheternas ansvar samt uppföljningen av genomförandet och effektiviteten.

Åtgärdsprogram utarbetas för att främja och trygga naturvärden av riksintresse, men program kan också utarbetas för att gälla regionalt.

Åtgärdsprogrammen för frivilligt naturskydd godkänns av statsrådet.

15 §

Naturskyddsprogram

För att trygga naturvärden av riksintresse kan naturskyddsprogram utarbetas, genom vilka områden reserveras för naturskyddsändamål.

Av ett naturskyddsprogram ska det framgå vilket slags åtgärder som anses äventyra programmet syften.

Naturskyddsprogrammen utarbetas av miljöministeriet. När naturskyddsprogram utarbetas ska de vars fördel eller rätt saken berör ges tillfälle att bli hörda. Bestämmelser om hörande av parter vid utarbetande av program finns i 34 § i förvaltningslagen (434/2003).

Naturskyddsprogrammen godkänns av statsrådet.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av ett naturskyddsprogram och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

16 §

Naturskyddsprogrammets rättsverkningar

I ett område som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram får det inte vidtas åtgärder som äventyrar syftet med skyddet av området. En åtgärdsbegränsning gäller trots eventuella besvär, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till avvikelser från en begränsning enligt 1 mom., om syftet med skyddet inte nämnvärt äventyras.

När statliga myndigheter och inrättningar planerar sina åtgärder och fattar beslut om att de ska vidtas, ska de se till att åtgärderna inte försvårar genomförandet av naturskyddsprogrammen.

17 §

Deltagande och växelverkan

Vid naturskyddsplanering ska ekonomiska, sociala och kulturella synpunkter samt regionala och lokala särdrag beaktas. Vid beredningen av planer och program ska en tillräcklig offentlig kommunikation samt samarbete och växelverkan mellan olika myndigheter och andra aktörer säkerställas. Dessutom ska allmänheten ges tillfälle att bekanta sig med utkasterna till planer och program och framföra sin åsikt om dem.

När arbetet med ett naturskyddsprogram inleds ska miljöministeriet informera om detta så att det skapas förutsättningar för en offentlig debatt.

18 §

Uppföljning av naturskyddet

Miljöministeriet ska i samarbete med andra behöriga myndigheter ordna uppföljning av utbredning, förekomst och frekvens av naturtyper och vilda arter samt bedöma bevarandestatusen för arter och naturtyper och förändringar i den. Då ska hänsyn särskilt tas till de hotade arterna och naturtyperna och uppföljningen av hur hotgraden hos dem utvecklas, de naturtyper och arter av unionsintresse som avses i habitatdirektivet samt de vilda fågelarter som avses i fågeldirektivet.

Om det utifrån uppföljningen kan bedömas att bevarandestatusen för en art eller naturtyp inte är gynnsam, ska miljöministeriet i samarbete med andra behöriga myndigheter vidta åtgärder för att uppnå en gynnsam bevarandestatus.

Forststyrelsen och närings-, trafik- och miljöcentralen svarar för uppföljningen av antalet naturskyddsområden och naturminnesmärken samt deras areal och ekologiska status.

Finlands miljöcentral svarar för sammanställningen av de uppgifter som behövs för de rapporter som avses i artikel 12 i fågeldirektivet och artikel 17 i habitatdirektivet.

Närmare bestämmelser om ordnandet av uppföljningen och om myndigheternas uppgifter i samband med det får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

4 kap.

Stödjande av skydd och vård av den biologiska mångfalden

19 §

Stödformer

Skydd och vård av den biologiska mångfalden kan stödjas ekonomiskt (*understöd*), och i form av varor eller tjänster (*stöd*).

20 §

Understöd för att främja skyddet och vården av den biologiska mångfalden

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan inom ramen för statsbudgeten bevilja understöd för projekt och åtgärder för främjande av skyddet och vården av den biologiska mångfalden och av natur- och kulturlandskapet. Understöd kan också beviljas för forskning och utveckling.

Bestämmelser om utbetalning av understöd, avbrytande av utbetalning och återkrav finns i statsunderstödslagen (688/2001). De uppgifter som avses i 12, 19, 21 och 22 § i den lagen sköts av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter. Utvecklings- och förvaltningscentret sköter utöver närings-, trafik- och miljöcentralen även de tillsynsuppgifter som avses i 15 § i statsunderstödslagen.

Understöd kan beviljas fysiska personer, företag, offentliga samfund och andra sammanslutningar, med undantag för statens bokföringsenheter.

Närmare bestämmelser om beviljande, utbetalning och användning av statsunderstöd i enlighet med statsbudgeten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Stöd

För åtgärder som främjar restaurering, istandsättning och vård av i denna lag avsedda arters livsmiljöer samt av i denna lag avsedda naturtyper och natur- eller kulturlandskap kan inom ramen för det maximibelopp som fastställts i statsbudgeten beviljas stöd enligt prövning. Stödet består av varor och tjänster.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja stöd efter ansökan eller med markägarens skriftliga samtycke. Om stödet främjar stödmottagarens ekonomiska verksamhet, kan det beviljas endast på grundval av ansökan.

Närmare bestämmelser om stödets innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

22 §

Tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler

Till den del sådant stöd som avses i detta kapitel riktas till ett företags eller en annan sammanslutnings ekonomiska verksamhet finns bestämmelser om stödet dessutom i Europeiska unionens rättsakter om statligt stöd.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd för skydd och vård av den biologiska mångfalden, om förutsättningarna för beviljande av sådant stöd, om användningen av stödet och om stödmottagarens skyldigheter och stödvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med vad som föreskrivs i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget och kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

23 §

Ordnanande av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ordnar upphandlingen av stödet och överlåtelsen av stödet till stödmottagaren. Till närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter hör att planera stödinsatser, förbereda upphandlingen av stödet, fatta upphandlingsbeslut och ingå upphandlingskontrakt, betala varor eller tjänster, ordna upphandlingen och överlåtelsen av stödet på basis av stödbeslutet samt att sköta andra organiseringsuppgifter som krävs för stödinsatserna.

Bestämmelser om upphandling av varor och tjänster finns i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016).

24 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas fysiska personer, företag, andra sammanslutningar samt offentliga samfund med undantag för statens bokföringsenheter.

25 §

Ansökan om och samtycke till stöd

En skriftlig ansökan om stöd ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen eller markägarens skriftliga samtycke till stöd ska ges innan den åtgärd som får stöd inleds. Stöd får inte beviljas förrän den tid har löpt ut under vilken ett stöd som beviljats tidigare för samma åtgärd ger effekter.

Stödansökan ska innehålla uppgift om

Betänkande MiUB 17/2022 rd

- 1) sökanden,
- 2) det projekt eller den åtgärd som stödet söks för,
- 3) projektets beräknade stödberättigande kostnader och beräkningsgrunderna för dem,
- 4) form och belopp av annan offentlig finansiering som erhållits för projektet eller åtgärden,
- 5) den nytta som projektet eller åtgärden medför för de arter, naturtyper eller natur- eller kulturlandskap som avses i denna lag.

Om stöd beviljas med stöd av markägarens skriftliga samtycke ska närings-, trafik- och miljöcentralen säkerställa att den har de uppgifter som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i stödansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för beviljande av stöd är att stödet utifrån en helhetsbedömning främjar uppnåendet av målen för skyddet av den biologiska mångfalden och att det inte har beviljats annan offentlig finansiering för åtgärden.

Stödet kan täcka kostnaderna helt eller delvis. Grunden för beräkningen av det stöd som beviljas är de kostnader inklusive mervärdesskatt som varan eller tjänsten orsakar närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd och om stödets omfattning samt om grunderna för bestämmande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Återtagande av stödansökan eller samtycke

Den som ansöker om stöd kan helt eller delvis återta sin ansökan eller markägaren helt eller delvis återta sitt samtycke till stödet fram till delfäendet av stödbeslutet. Sökanden eller markägaren ska utan dröjsmål skriftligen underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om återtagandet.

Ansökan eller samtycket får dock återtas efter delfäendet av stödbeslutet, om det rör sig om ett oöverstigitligt hinder eller något exceptionellt naturförhållande som hindrar den åtgärd som stödet avser. Återtagandet ska göras omedelbart efter det att stödmottagaren har fått kännedom om det oöverstigitliga hindret eller det exceptionella naturförhållandet.

28 §

Beslut och avtal om stöd

Ett positivt stödbeslut ska innehålla en uppskattning av stödets penningvärde och stödets maximala omfattning, stödvillkoren, grunderna för beviljande av stöd samt grunderna för avbrytande och återkrav av stöd och övervakning av användningen av stöd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska underrätta stödmottagaren om det slutliga stödets penningvärde när åtgärderna har slutförts.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan ingå avtal med stödmottagaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet. Avtalet ska vid behov innehålla bestämmelser om avtalsparternas uppgifter och ansvar i fråga om genomförandet av stödåtgärderna och andra detaljer som gäller det praktiska genomförandet av stödsinsatsen.

Om stödet beviljas på grundval av markägarens samtycke får närings-, trafik- och miljöcentralen inte meddela ett positivt beslut förrän centralen har ingått ett avtal med markägaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet.

Närmare bestämmelser om innehållet i stödbeslutet och avtalet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Avbrytande och återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska avbryta stödsinsatserna, om det är uppenbart att

- 1) stödmottagaren har låtit bli att uppgöra eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter och detta väsentligt har inverkat på erhållandet av stödet, stödets omfattning eller stödvillkoren,
- 2) stödmottagaren använder stödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för,
- 3) stödmottagaren i övrigt väsentligen bryter mot stödvillkoren.

Stödsinsatserna ska också avbrytas, om detta krävs enligt Europeiska unionens tillämpliga statsstödsregler.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska bestämma att stöd som redan överlåtits eller dess värde helt eller delvis ska återkrävas på de grunder som avses i 1 och 2 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan dock låta bli att återkräva stödet eller en del av det, om stödmottagaren har rättat det förfarande som avses i 1 mom. och uppnåendet av målen för stödet inte har äventyrats.

30 §

Ränta och dröjsmålsränta på stöd som återkrävs

På det stödbelopp som återkrävs ska, räknat från den dag då stödet beviljades, en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter betalas. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast den förfallodag som närings-, trafik- och miljöcentralen bestämt, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i den lagen.

31 §

Bokföring

Projekt som fått stöd eller understöd ska bokföras enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller på något annat sätt så att användningen av stödet eller understödet kan övervakas utan svårighet. Alla verifikationer som hänför sig till genomförandet av projektet ska bevaras i enlighet med bokföringslagen. Bokföringsskyldig i fråga om stöd är den nä-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

rings-, trafik- och miljöcentral som ansvarar för upphandlingen av stödet och i fråga om understöd understödstagaren.

32 §

Ansökningstid och information

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bestämma en tid inom vilken ansökan om stöd eller understöd ska göras. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska informera om möjligheten att ansöka om stöd eller understöd, om det förfarande som ska iaktas vid ansökan samt om förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd eller understöd.

5 kap.

Europeiska unionens nätverk Natura 2000

33 §

Nätverket Natura 2000

Till Europeiska unionens nätverk Natura 2000 hör i Finland

1) de särskilda skyddsområden som anmälts till Europeiska kommissionen på grundval av fågeldirektivet,

2) de särskilda bevarandeområden om vilka det föreskrivs genom förordning av miljöministeriet efter det att Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd på grundval av habitatdirektivet har godkänt områdena som områden av unionsintresse.

Bestämmelserna i 15 § om utarbetande och godkännande av naturskyddsprogram ska iaktas när förslag utarbetas om områden som ska införlivas i nätverket Natura 2000.

Beslut om ändring av uppgifter av naturvetenskaplig karaktär som gäller områden som ingår i nätverket Natura 2000 fattas av statsrådets allmänna sammanträde.

En förteckning över områden som ingår i Finlands Natura 2000-nätverk samt kartor över områdena publiceras genom förordning av miljöministeriet. I förteckningen över områden ingår områdenas identifikationsnummer, namn, koordinaterna för mittpunkten, grunderna för skydd av området och uppgifter om huruvida det i området finns en prioriterad livsmiljötyp enligt bilaga I till habitatdirektivet eller en prioriterad art enligt bilaga II till det direktivet.

34 §

Förbud mot att försämra naturvärden

De naturvärden som utgör grunden för skydd av ett område som hör till nätverket Natura 2000 får inte betydligt försämrats.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

35 §

Bedömning av projekt och planer

Om ett projekt eller en plan antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar de naturvärden i ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000 eller som redan införlivats i nätverket, för vars skydd området har införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000, ska den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser med tanke på hur de inverkar på syftet med att skydda området. Detsamma gäller ett sådant projekt eller en sådan plan utanför området som sannolikt har betydande skadliga verkningar som når området.

Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska övervaka att den bedömning som avses i 1 mom. görs. Myndigheten ska begära utlåtande om bedömningen av närings-, trafik- och miljöcentralen och av den i vars besittning det område som ingår i nätverket Natura 2000 är. Om närings-, trafik- och miljöcentralen själv är den som planerar eller genomför projektet, fattar miljöministeriet beslut om vilken annan närings-, trafik- och miljöcentral som ska ge utlåtandet. Miljöministeriets beslut får inte överklagas genom separata besvär.

Det utlåtande som avses i 2 mom. ska ges utan dröjsmål och senast sex månader från det att en begäran om utlåtande har kommit in till närings-, trafik- och miljöcentralen eller centralen har fått del av ett i 2 mom. avsett beslut av miljöministeriet.

Om ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning enligt 3 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) tillämpas på projektet, ska en bedömning enligt 1 mom. i denna paragraf från fall till fall göras i samband med det förfarandet. Den kontaktmyndighet som avses i den lagen ska i den motiverade slutsatsen enligt 23 § i den lagen ta in de i 2 mom. i denna paragraf avsedda utlåtandena av närings-, trafik- och miljöcentralen och av den i vars besittning naturskyddsområdet är.

36 §

Myndighetens skyldighet att avbryta och underrätta

En myndighet som på grundval av en anmälningsskyldighet som anges i lag har fått en anmälan om ett projekt eller en plan som avses i 35 § 1 mom., ska inom ramen för sina befogenheter vidta åtgärder för att avbryta genomförandet av projektet eller planen tills den bedömning som avses i det momentet har gjorts. Myndigheten ska även omedelbart underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om saken.

37 §

Anmälningsskyldighet för den som svarar för en åtgärd

Om en åtgärd kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämrats betydligt ska den som svarar för åtgärden göra en anmälan om åtgärden till närings-, trafik- och miljöcentralen. Anmälan behöver inte göras om åtgärden förutsätter myndighetstillstånd eller en sådan anmälan som avses i 36 §.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Anmälan ska göras skriftligen senast 30 dygn innan åtgärden vidtas. Anmälan anses ha lämnats in till närings-, trafik- och miljöcentralen när den har kommit in till centralen. Anmälan ska innehålla uppgifter om åtgärden och sättet för genomförandet samt om hur den inverkar på syftet med att skydda området. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Förbud mot eller begränsning av en åtgärd

Om en åtgärd som med stöd av 36 eller 37 § anmälts till närings-, trafik- och miljöcentralen kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämras betydligt, ska närings-, trafik- och miljöcentralen inom 30 dygn från det att anmälan har kommit in förbjuda att åtgärden vidtas eller begränsa åtgärden. Innan beslutet fattas ska närings-, trafik- och miljöcentralen sträva efter att med den som ansvarar för åtgärden förhandla om alternativa sätt att genomföra åtgärden för att förhindra förbjudna följdverkningar enligt 34 §.

39 §

Beviljande av tillstånd samt godkännande och fastställande av planer

En myndighet får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om bedömnings- och utlåtandeförfarandet enligt 35 § 1 och 2 mom. visar att projektet eller planen betydligt försämrar de naturvärden för vilkas skydd området införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får tillstånd för ett projekt som i övrigt uppfyller förutsättningarna i lagstiftningen dock beviljas eller planen godkännas eller fastställas, om det inte finns någon alternativ lösning för projektet eller planen och statsrådets allmänna sammanträde beslutar att projektet eller planen ska genomföras av ett skäl som är tvingande på grund av ett ytterst viktigt allmänt intresse.

Om det i området finns en sådan prioriterad livsmiljötyp som nämns i bilaga I till habitatdirektivet eller en sådan prioriterad art som avses i bilaga II till direktivet, är en förutsättning för beviljande av tillståndet eller godkännande eller fastställande av planen att det finns skäl till beslutet på grund av mycket viktiga gynnsamma verkningar på människors hälsa, på den allmänna säkerheten eller på miljön någon annanstans eller att det finns något annat skäl som är tvingande på grund av ett ytterst viktigt allmänt intresse och som kräver att tillståndet beviljas eller planen godkänns eller fastställs. I det sistnämnda fallet ska kommissionens utlåtande inhämtas.

Statsrådet ska i ett sådant beslut om genomförande av ett projekt eller en plan som fattats med stöd av 2 eller 3 mom. bestämma om behövliga åtgärder för att kompensera det att nätverket Natura 2000 blir mindre sammanhängande eller att dess naturvärden försämras. Den som genomför projektet eller planen ska svara för kostnaderna för åtgärderna. Statsrådet kan jämka kostnadsansvaret med beaktande av de skäl som är tvingande på grund av ett allmänt intresse och som utgör grund för projektet eller planen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

40 §

Vissa särskilda fall

Vad som föreskrivs i 35 och 39 § gäller också områden i fråga om vilka Europeiska kommissionen har meddelat att den kommer att inleda underhandlingar om deras införlivning i nätverket Natura 2000.

Om Europeiska kommissionen inte godkänner ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000, eller om Europeiska unionens råd beslutar att i nätverket inte införliva ett område om vilket underhandlingar förts, upphör tillämpningen av 35 och 39 §. Då ska bestämmelserna i ~~126~~124 § 2 mom. iakttas.

41 §

Genomförande av nätverket Natura 2000

Områden som införlivats i nätverket Natura 2000 ska så snabbt som möjligt och senast inom sex år från det att Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd har godkänt området som ett område av unionsintresse skyddas på ett sätt som motsvarar syftet med skyddet. I de särskilda skyddsområden som avses i 33 § 1 mom. 1 punkten ska skyddet dock genomföras utan dröjsmål efter det att området har anmälts till Europeiska kommissionen.

Grunderna för syftet med att skydda områdena finns i de områdesspecifika blanketterna i databasen för Natura 2000. Myndigheterna ska, när de inrättar naturskyddsområden eller beslutar om andra åtgärder enligt denna lag, vidta sådana åtgärder som uppfyller ekologiska krav i fråga om och som syftar till att bevara, öka eller förbättra de naturtyper och arter som utgör grund för skydd av områden inom nätverket Natura 2000. Motsvarande åtgärder ska vidtas även vid utarbetandet av skötsel- och nyttjandeplaner för ödemarksområden enligt ödemarkslagen (62/1991) och för statens strövområden som inrättats med stöd av lagen om friluftsliv (606/1973) samt närings-, trafik- och miljöcentralernas och Forststyrelsens skötsel- och nyttjandeplaner för Natura 2000-områden liksom även vid bedömning av läget inom Natura 2000-områdena. Syftet med skyddet ska beaktas även när planer utarbetas enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) på det sätt som uppgifterna för och syftet med planerna kräver samt när beslut om stöd för miljövård fattas.

42 §

Upphävande av skyddet och kompensation för försämring av nätverket

Det på detta kapitel baserade skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 får upphävas helt eller delvis eller de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för området lindras endast under de förutsättningar som nämns i 35 § 1 och 2 mom. samt 39 § 2 och 3 mom.

Om skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 upphävs helt eller delvis, de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för området lindras eller en myndighet med stöd av 39 § 2 eller 3 mom. har beviljat tillstånd eller godkänt eller fastställt en plan och detta leder till att nätverket Natura 2000 blir mindre sammanhängande eller att naturvärdena försämras,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

ska miljöministeriet omedelbart vidta de åtgärder som statsrådet bestämt med stöd av 39 § 4 mom.

6 kap.

Naturskyddsområden

43 §

Naturskyddsområden och förutsättningar för inrättandet av dem

Naturskyddsområden är

- 1) nationalparkerna,
- 2) naturreservaten,
- 3) de andra statliga naturskyddsområdena,
- 4) de privata naturskyddsområdena.

En allmän förutsättning för att ett naturskyddsområde ska kunna inrättas är att

- 1) det i området lever eller finns en art, ett organismsamhälle, en naturtyp eller ett ekosystem som hotas av utrotning eller som är eller håller på att bli sällsynt,
- 2) det i området finns föröknings- eller rastplatser för individer av djurarter som avses i ~~80~~78 § och som kräver strikt skydd,
- 3) det i området finns en egenartad eller sällsynt naturformation,
- 4) området har ett särskilt landskapsmässigt värde,
- 5) detta krävs för att en gynnsam bevarandestatus för en naturtyp eller en art ska kunna bibehållas eller uppnås,
- 6) området har särskild betydelse för naturtypernas eller arternas möjligheter att anpassa sig till klimatförändringens konsekvenser,
- 7) området på annat sätt än vad som avses i 1—6 punkten är så representativt, typiskt eller värdefullt att det anses behövt att skydda området för att bevara den biologiska mångfalden eller naturens skönhet.

44 §

Nationalparker

Bestämmelser om inrättandet av och syftet med en nationalpark utfärdas genom lag. Nationalparker kan inrättas endast i områden som tillhör staten.

En nationalpark ska omfatta minst 1 000 hektar. Området ska ha betydelse som allmän natursevärdhet eller för att öka naturkännedomen eller intresset för naturen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

45 §

Naturreservat

Bestämmelser om inrättandet av och syftet med ett naturreservat utfärdas genom lag, om området är minst 1 000 hektar, i annat fall genom förordning av statsrådet. Naturreservat kan inrättas endast i områden som tillhör staten.

Ett naturreservat ska ha betydelse för säkerställande av den naturliga utvecklingen eller för vetenskaplig forskning eller undervisning.

46 §

Andra statliga naturskyddsområden

Bestämmelser om inrättandet av ett annat statligt naturskyddsområde och om syftet med ett sådant område utfärdas genom förordning av statsrådet eller, om det område som inrättas som ett annat naturskyddsområde är högst 100 hektar, genom förordning av miljöministeriet (*förordning om inrättande*).

Bestämmelser om inrättandet av ett annat statligt naturskyddsområde i Finlands ekonomiska zon utfärdas genom förordning av statsrådet. Då ska de begränsningar i kuststaters behörighet beaktas som följer av del V och XII i Förenta Nationernas havsrättskonvention (FördrS 49–50/1996). Bestämmelserna i 57—60 § tillämpas inte på andra statliga naturskyddsområden som inrättas i Finlands ekonomiska zon.

47 §

Privata naturskyddsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan av en privat markägare eller med markägarens samtycke fatta beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde i ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande. När det prövas om området ska inrättas ska även andra synpunkter av allmänt intresse beaktas. Ett privat naturskyddsområde får inte inrättas, om inte markägaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har kommit överens om de fridlysningsbestämmelser som meddelas för området och de ersättningar som gäller området.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan utan markägarens ansökan eller samtycke fatta beslut om att inrätta ett naturskyddsområde i ett privatägt område som ingår i ett naturskyddsprogram som statsrådet godkänt eller vars skydd enligt statsrådets principbeslut om genomförande av nätverket Natura 2000 ska genomföras på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om utmärkning av ett naturskyddsområde finns i 59 §. En uppgift om inrättande av ett naturskyddsområde ska även registreras i fastighetsdatasystemet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

48 §

Tidsbegränsad fridlysning av ett privatägt område

För att främja natur- eller landskapsvården kan närings-, trafik- och miljöcentralen och en privat markägare ingå ett avtal om att ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande blir fridlyst för viss tid, antingen helt och hållet eller i fråga om vissa åtgärder. Avtal får ingås för högst 20 år åt gången.

Ett avtal som avses i 1 mom. förblir i kraft, även om området övergår till en ny ägare.

En uppgift om avtalet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

49 §

Fridlysningsbestämmelser för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är verksamhet som förändrar naturen förbjuden. I dessa områden är det förbjudet att

- 1) uppföra byggnader eller konstruktioner och att anlägga vägar,
- 2) ta marksubstanser eller gruvmineral och att skada marken eller berggrunden,
- 3) dika,
- 4) ta eller skada svampar, träd, buskar och andra växter eller delar av dem,
- 5) fånga, döda eller ofreda vilda ryggradsdjur eller förstöra deras bon och att fånga eller samla ryggradslösa djur, och

6) vidta andra än i 1—5 punkten avsedda åtgärder som inverkar ogynnsamt på naturförhållandena i området, på landskapet, på arternas fortbestånd eller på syftet med inrättandet av området.

Bestämmelser om rätten att förbjuda eller begränsa rätten att färdas, slå läger, stiga i land samt att ha fordon inom naturskyddsområden finns i 56 §.

50 §

Undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är trots 49 § sådana åtgärder tillåtna som en ändamålsenlig skötsel och användning av naturskyddsområdet förutsätter och som inte äventyrar syftet med inrättandet av området. I dessa områden är det tillåtet att

1) uppföra, restaurera och sätta i stånd sådana byggnader och konstruktioner och anlägga och underhålla sådana stigar som behövs för vård och övervakning av området, för forskning, för guidning av allmänheten, för besökarnas säkerhet och för utfärder och besök i området,

2) sköta och sätta i stånd natur- och kulturmiljöer, vårdbiotoper och byggnadsarvet samt genom restaurering återställa den naturliga utvecklingen i försämrade livsmiljöer,

3) anlägga sådana vägar som behövs för guidning i området,

4) plocka bär och nyttoamp,

5) fiska i enlighet med de allmänna fiskerättigheterna i 7 § i lagen om fiske (379/2015),

6) bedriva renskötsel i enlighet med renskötsellagen (848/1990),

7) använda och underhålla vägar, samhällstekniska konstruktioner och därtill hörande anläggningar i området,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

8) sätta i stånd säkerhetsanordningar för sjöfarten samt farleder och utföra sådana små röjningsarbeten som behövs för säkerhetsanordningarna,

9) utföra kartläggnings- och lantmåteriarbeten,

10) driva älg och vitsvanshjort med iakttagande av vad som föreskrivs i jaktlagen,

11) avliva sårade djur samt omhändertaga vilt som dött i området i en situation som sammanhänger med jakt utanför området, med iakttagande av vad som föreskrivs i jaktlagen.

Forststyrelsen ska utan dröjsmål underrättas om spårning av ett sårat djur inom ett naturskyddsområde, om behovet av att avliva ett sådant djur och om omhändertagande av vilt som dött i området.

I nationalparker och naturreservat får sådana växtarter som är i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) avsedda invasiva främmande arter bekämpas eller avlägsnas. Det är också tillåtet att fånga och döda mink och mårddhund i enlighet med 7 kap. i jaktlagen.

I nationalparker och naturreservat är det, när situationen kräver det, tillåtet att vidta åtgärder som är nödvändiga åtgärder för landets försvar och Gränsbevakningsväsendets uppgifter, vid räddningsverksamhet ~~och gränsövervakning~~, för bekämpning av sjukdomar som kan överföras till människor eller djur och för bekämpning av växtskadegörare eller för djurskyddet samt att fälla ett träd som orsakar uppenbar fara för grannfastigheten. Åtgärderna ska genomföras så att de inte skadar syftet med inrättandet av området mer än nödvändigt. Forststyrelsen kan på begäran ge statliga myndigheter handräckning för fullgörande av den i detta moment avsedda skyldigheten att bekämpa växtskadegörare eller sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 6 punkten kan Forststyrelsen begränsa renbetesgången i ett naturreservat av skäl som har att göra med naturforskning eller av andra särskilda skäl. Staten står för kostnaderna för stängsel och andra kostnader som begränsningen av renbetesgången medför.

51 §

Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är det, om syftet med inrättandet av området inte äventyras, tillåtet att med tillstånd av Forststyrelsen

1) för forskning eller andra vetenskapliga ändamål eller för undervisning fånga eller döda djur, samla svampar och växter eller delar av dem och ta djurbon samt mineralprov,

2) decimera antalet individer av andra än i 50 § 3 mom. avsedda växt- och djurarter om de blivit för talrika eller annars skadliga,

3) avlägsna sådana individer av viltarter som orsakar ett uppenbart hot mot människors säkerhet eller risk för betydande ekonomisk skada på egendom,

4) bedriva även annat fiske än sådant som avses i 7 § i lagen om fiske,

5) uppföra byggnader och konstruktioner som behövs för renskötseln,

6) landa med luftfarkost,

7) restaurera och sätta i stånd även andra än i 50 § 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda byggnader och konstruktioner.

Forststyrelsen kan ge tillstånd till geologiska undersökningar, om verksamheten inte äventyrar syftet med inrättandet av området. De geologiska undersökningarna ska då ordnas så att de inte

Betänkande MiUB 17/2022 rd

har mer än ringa skadlig inverkan på arterna, naturtyperna, vattenhushållningen eller landskapet i området.

Tillstånd att avvika från fridlysningsbestämmelserna meddelas för viss tid och får gälla högst tio år åt gången.

Ett tillstånd som avses i denna paragraf får förenas med villkor. Villkoren kan omfatta begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område och förfaranden som sökanden ska iakttä för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena.

Om en rätt som grundar sig på ett tillstånd överförs på någon annan, ska Forststyrelsen utan dröjsmål underrättas om överföringen. Den tidigare innehavaren av tillståndet svarar för alla skyldigheter som hänför sig till tillståndet till dess att någon annan på ansökan har godkänts i dennes ställe.

52 §

Fridlysningsbestämmelser för andra statliga naturskyddsområden

På andra statliga naturskyddsområden tillämpas vad som i 49—51 § föreskrivs om nationalparker och naturreservat, om inte något annat anges nedan i denna paragraf.

Inom andra statliga naturskyddsområden som finns i en kommun som avses i 8 § i jaktlagen är jakt tillåten. Genom förordning av statsrådet får det emellertid föreskrivas om begränsning av jakt inom andra statliga naturskyddsområden i dessa kommuner, om jakten äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Begränsningarna kan gälla ett visst område, en viss tid eller en viss viltart. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas att jakt är tillåten endast för de kommuninvånare som avses i den nämnda paragrafen, om detta behövs för att bevara eller sköta viltbestånden.

Vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 5 punkten i denna lag tillämpas på dödande, fångande och ofredande av djur på andra statliga naturskyddsområden som finns i andra än i 8 § i jaktlagen avsedda områden. Genom förordningen om inrättande får det dock föreskrivas att jakt är tillåten inom andra statliga naturskyddsområden, om jakten inte äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Bestämmelserna kan vara begränsade till en viss tid eller ett visst område eller gälla en viss viltart.

Bestämmelser om fiske i andra statliga naturskyddsområden som finns inom allmänt vattenområde i havet och i Finlands ekonomiska zon finns i 8 § 1 och 3 mom. i lagen om fiske. Genom förordning av statsrådet får det dock föreskrivas om begränsning av fiske inom andra statliga naturskyddsområde som finns inom allmänt vattenområde i havet eller i Finlands ekonomiska zon, om fisket äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Begränsningarna kan gälla ett visst område eller en viss tid.

Med avvikelse från 49 § 1 mom. kan Forststyrelsen ge tillstånd att leta efter malmer i andra statliga naturskyddsområden. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att verksamheten inte äventyrar syftet med inrättandet av området eller medför mer än ringa skada för arter eller naturtyper som utgör grund för skydd, vattenhushållningen, landskapet eller samernas rättigheter som ursprungsfolk, om inte skadan kan förhindras genom tillståndsvillkor.

Genom en förordning om inrättande får det föreskrivas om Försvarsmaktens **och Gränsbevakningsväsendets** övnings- och utbildningsverksamhet i sådana andra statliga naturskyddsområden som Försvarsmakten **Gränsbevakningsväsendet** har nyttjanderätt till och också i övrigt när det gäller ett vattenområde som hör till ett sådant naturskyddsområde, om verksamheten inte äventy-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

rar syftet med inrättandet av området. Dessutom får det genom en förordning om inrättande föreskrivas om placering och underhåll av säkerhetsanordningar för flygverksamhet och sjöfart och om andra motsvarande myndighetsåtgärder inom andra statliga naturskyddsområden, samt föreskrivas att det är tillåtet att anlägga vägar, dra ledningar, och lägga kablar, gräva diken, och muddra farleder och att vidta andra motsvarande åtgärder inom andra statliga naturskyddsområden, om åtgärderna inte äventyrar syftet med inrättandet av området. Genom en förordning om inrättande får det dessutom föreskrivas om att byggnader och konstruktioner som är nödvändiga för att tillgodose samernas rättigheter som ursprungsfolk är tillåtna i andra statliga naturskyddsområden som finns inom samernas hembygdsområde, om detta inte äventyrar syftet med inrättandet av området.

53 §

Fridlysningsbestämmelser som meddelas för privata naturskyddsområden

Ett beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde enligt 47 § ska innehålla behövliga fridlysningsbestämmelser om skydd av områdets natur och vid behov om dess skötsel. I beslutet kan det även tas in ett sådant motsvarande förbud eller en sådan motsvarande begränsning som avses i 56 § 2 mom., om detta krävs för att bevara arterna eller naturtyperna i området.

När ett privat naturskyddsområde inrättas utan markägarens samtycke på det sätt som avses i 47 § 2 mom. får de fridlysningsbestämmelser som meddelas i beslutet inte begränsa markanvändningen mer än vad som följer av det naturskyddsprogram som gäller området eller grunderna för skyddet av ett område som hör till nätverket Natura 2000, om inte markägaren har samtyckt till något annat. Förutom parterna ska också kommunen ges tillfälle att bli hörd innan beslutet meddelas.

När de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde ändras ska förfarandet enligt 1 och 2 mom. iakttas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen får med markägarens samtycke utföra naturvårdsuppgifter inom ett privat naturskyddsområde.

54 §

Avvikelse från fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan i enskilda fall bevilja tillstånd att avvika från de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde, om avvikelsen inte äventyrar syftet med inrättandet av området och behövs för skötseln och användningen av området, för istandsättning av befintliga samhällstekniska konstruktioner och därtill hörande anordningar eller för forskning.

Om en rättighet som avses i 1 mom. överförs på någon annan, ska närings-, trafik- och miljöcentralen utan dröjsmål underrättas om överföringen. Den tidigare innehavaren av tillståndet svarar för alla skyldigheter som hänför sig till tillståndet till dess att någon annan på ansökan har godkänts i dennes ställe.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

55 §

Tryggande av vissa rättigheter

I statliga naturskyddsområden som finns i samernas hembygdsområde ska, utöver vad som föreskrivs i 6 §, förutsättningarna för att bevara och utveckla samekulturen tryggas. När ett område inrättas ska de särskilda syftena med skyddet av området och, i fråga om nationalparker, också besökarnas intressen beaktas på behörigt sätt.

I fråga om en i 8 § i jaktlagen avsedd persons rätt att jaga inom en nationalpark som finns i personens hemkommun föreskrivs särskilt genom lag.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i denna lag eller vad som bestämts med stöd av den får en sådan rättighet utövas som grundar sig på ett servitut, en arrenderätt eller en annan motsvarande rättighet som har bildats före ikraftträdandet av de för området meddelade fridlysningsbestämmelserna och som gäller naturskyddsområdet. En sådan rättighet kan dock inlösas till staten i enlighet med ~~116~~114 §.

56 §

Begränsningar i rätten att färdas

I naturreservat är det endast med tillstånd av Forststyrelsen tillåtet att färdas på andra ställen än på särskilt anvisade vägar, stigar och områden.

En bestämmelse som förbjuder eller begränsar rätten att färdas, slå läger, stiga i land eller att ha båt, fartyg eller annat fordon i en nationalpark eller ett annat statligt naturskyddsområde får tas in i författningen om inrättandet av området eller i en ordningsstadga som avses i 58 §. En förutsättning för att rätten att färdas och stiga i land ska kunna förbjudas eller begränsas är att detta är nödvändigt för att bevara arterna eller naturtyperna i området.

Forststyrelsen får bevilja tillstånd att avvika från ett förbud eller en begränsning som avses i 2 mom.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte rätten att färdas i uppgifter som behövs inom renskötseln eller i skötseln av myndighetsuppgifter som tillåts i fridlysningsbestämmelserna för området och inte heller utnyttjandet av de särskilda rättigheter som föreskrivits för lokalbefolkningen.

57 §

Skötsel- och nyttjandeplaner för naturskyddsområden

För skötseln och användningen av en nationalpark ska det göras upp en skötsel- och nyttjandeplan, där åtgärderna för att uppnå syftet med inrättandet av nationalparken anges. En skötsel- och nyttjandeplan kan göras upp även för naturreservat och för andra statliga naturskyddsområden.

Skötsel- och nyttjandeplanen för en nationalpark, ett naturreservat eller ett annat statligt naturskyddsområde bereds och godkänns av Forststyrelsen. Forststyrelsen ska vid beredningen av skötsel- och nyttjandeplanen säkerställa en tillräcklig växelverkan med de olika grupper som använder området. En skötsel- och nyttjandeplan inom samernas hembygdsområde ska göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget så att samernas tra-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

ditionella kunskap utgör en del av planeringsmaterialet. Miljöministeriets utlåtande ska i beredningsfasen begäras om skötsel- och nyttjandeplanen för en nationalpark.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan godkänna skötsel- och nyttjandeplanen för ett privat naturskyddsområde, om markägaren har gett sitt samtycke till planen.

Ett beslut om godkännande av en skötsel- och nyttjandeplan får inte överklagas genom besvär.

58 §

Ordningsstadga för statliga naturskyddsområden

Forststyrelsen ska för en nationalpark med tanke på dem som använder den utarbeta en ordningsstadga med sådana behövliga begränsningar i användningen av området som baserar sig på 56 § 2 mom. Forststyrelsen kan vid behov utarbeta en ordningsstadga även för naturreservat och för andra statliga naturskyddsområden.

59 §

Bestämning och utmärkning av gränserna för naturskyddsområden

Bestämmelser om bildande av ett statligt naturskyddsområde till fastighet finns i fastighetsbildningslagen (554/1995).

Forststyrelsen ska tydligt i terrängen märka ut gränsen för en nationalpark eller ett naturreservat samt förbud och begränsningar som meddelats med stöd av 56 § 2 mom. Förbud eller begränsningar som gäller rätten att färdas eller stiga i land i ett privat naturskyddsområde ska märkas ut i terrängen. Även gränserna för andra statliga naturskyddsområden och gränserna för privata naturskyddsområden får märkas ut i terrängen. När det gäller vattenområden ska gränserna märkas ut endast på kartan.

Utmärkningen i terrängen kan genom avtal anförtros en privat sakkunnig som har den kompetens som behövs för uppgiften. Uppgiften får dock inte anförtros en privat sakkunnig, om utmärkningen i terrängen kräver tolkning av en författning eller ett beslut som gäller inrättandet av området.

I avtalet mellan myndigheten och den privata sakkunniga ska det avtalas om uppgiftens innehåll och om andra omständigheter som är av betydelse med tanke på skötseln av uppgiften. Myndigheten ska utöva tillsyn över den sakkunnige när denne fullgör sin uppgift. På den sakkunnige tillämpas i denna uppgift bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om sätten att märka ut gränserna för naturskyddsområden och sätten att märka ut de förbud och begränsningar som gäller områdena samt om de märken som ska användas vid utmärkningen utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

60 §

Införlivning av ett område i ett statligt naturskyddsområde

Ett område som övergått i statens ägo och om vars användning för utvidgning av ett naturskyddsområde beslut har fattats i samband med förvärvet anses höra till naturskyddsområdet. På

Betänkande MiUB 17/2022 rd

ansökan av Forststyrelsen kan det i ett statligt naturskyddsområde vid fastighetsförrättning eller genom ett beslut om sammanslagning av fastigheter införlivas också andra sådana områden som enligt 5 § i lagen om Forststyrelsen (234/2016) hör till egendom som är avsedd för offentliga förvaltningsuppgifter, med undantag för ett område som hör till ett allmänt vattenområde.

Ett område som finns i anslutning till en nationalpark och ägs av ett annat offentligt samfund än staten kan med samfundets samtycke införlivas i nationalparken.

Om ett privat naturskyddsområde som övergått i statens ägo införlivas i ett naturskyddsområde, avförs anteckningen om fridlysning ur fastighetsdatasystemet i samband med införlivningen. Samtidigt upphör de fridlysningsbestämmelser som meddelats för området att gälla. Detsamma gäller en situation där ett privat naturskyddsområde som övergått i statens ägo ingår i ett statligt naturskyddsområde som ska inrättas.

61 §

Avveckling av ett privat naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan av områdets ägare eller den som har intresse i saken eller på framställning av miljöministeriet helt eller delvis avveckla skyddet av ett privatägt område eller lindra de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant område, om områdets naturvärden har minskat väsentligt. Detsamma gäller i en situation där fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Miljöministeriets utlåtande ska inhämtas om ansökan.

Som villkor för ett beslut som avses i 1 mom. kan ställas att ägaren eller innehavaren av en särskild rättighet helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som denne fått med stöd av 47 § 1 mom. eller ~~43~~111 §, om detta ska anses skäligt.

En uppgift om upphävandet av skyddet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

62 §

Avveckling av ett statligt naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelserna

Ett statligt naturskyddsområde som har inrättats genom förordning kan helt eller delvis avvecklas eller fridlysningsbestämmelserna för området lindras endast om fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

En uppgift om avvecklingen av skyddet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

63 §

Särskild bestämmelse om nätverket av skyddsområden i Östersjöns kust- och havsområden

När förslag utarbetas om områden som ska införlivas i det nätverk av skyddsområden som baserar sig på konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 12/1980) ska 15 § i denna lag iakttas.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

7 kap.

Skydd av naturtyper

~~64~~ §

Hotade naturtyper

~~Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en naturtyp som enligt den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad naturtyp. Risken för försvinnande bedöms utifrån bästa tillgängliga information på basis av naturtypens minskning i kvantitet, utbrednings- eller förekomstområdets obetydliga storlek, försämringen av den oorganiska miljöns kvalitet, störningar i organismsamhällets processer eller samspel eller en kvantitativ analys av risken för försvinnande.~~

~~Miljöministeriet ska alltid på basis av den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland utarbeta ett förslag till ändring av den i 1 mom. avsedda förordningen inom två år från det att bedömningen blivit färdig.~~

~~Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.~~

~~65~~ §

Beaktande av hotade naturtyper

~~Myndigheterna ska beakta hotade naturtyper i sitt beslutsfattande med iakttagande av de särskilda bestämmelser om tryggnad av naturvärden som finns i annan lagstiftning.~~

66⁶⁴ §

Skyddade naturtyper

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en sådan förekomst av följande naturtyper (*skyddad naturtyp*) i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd som är viktig för bevarandet av den skyddade naturtypen:

- 1) sandstränder,
- 2) ädellövsskogar,
- 3) hasselskogar,
- 4) klibbalsskogar,
- 5) havsstrandängar,
- 6) lövängar,
- 7) torrängar,
- 8) trädbevuxna kustdyner,
- 9) svämskogar i inlandet,
- 10) solexponerade sluttningar i åsskogar,
- 11) ålgräsbottnar,
- 12) skyddade kransalgsbottnar,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

13) kalkhällar.

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomsten av den skyddade naturtypen fastställas. Förekomsten av en skyddad naturtyp får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

Om en sådan förekomst av en skyddad naturtyp som fastställts genom ett beslut enligt 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för naturtypen, kan närings-, trafik- och miljöcentralen upphäva skyddet av förekomsten.

Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

6765 §

Förbud mot att försämma strikt skyddade naturtyper

Följande sällsynta och hotade naturtyper får inte förstöras eller försämrats:

1) serpentenberg och block- och grusfält inom serpentinbergsområden, som är **de delar av** förekomster av berg, block eller grus bestående av serpentinit eller någon annan ultrabasisisk ~~eller basisk~~ stenart **som finns ovan jord**, och där det förekommer serpentinväxtarter, samt

2) öppna kustdyner, som är sådana dyner längs Östersjökusten eller i Östersjöns skärgård som bildats av sand till följd av vinderosion och sanddrift, och våtmarker eller säsongsvåtmarker i dynernas sänkor, och där det förekommer arter som är karakteristiska för sanddyner.

Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

6866 §

Undantag från förbudet mot att förstöra eller försämma naturtyper

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan i enskilda fall bevilja undantag från förbudet enligt ~~66~~64 § 2 mom. eller ~~67~~65 § 1 mom., om detta inte avsevärt äventyrar syftet med att naturtypen i fråga skyddas eller om skyddet av naturtypen står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

Ett tillstånd enligt 1 mom. meddelas för viss tid och det får gälla högst tio år åt gången.

Ett tillstånd enligt 1 mom. kan förenas med villkor som sökanden ska iaktta för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena. Villkoren kan innehålla begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område eller andra förpliktelser.

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~69~~67 §

Vård av hotade naturtyper

För istandsättning och vård av hotade naturtyper som avses i detta kapitel, med undantag för de särskilt viktiga livsmiljöer som nämns i 10 § i skogslagen, kan det beviljas stöd och understöd i enlighet med 4 kap.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen kan dessutom med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och istandsättningsåtgärder i en strikt skyddad naturtyp och i en skyddad naturtyp efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat ett i ~~66~~64 § avsett beslut.

8 kap.

Artskydd

~~70~~68 §

Arter som omfattas av kapitlets tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på vilda djur- och växtarter som förekommer inom sitt naturliga utbredningsområde i Finland och i Finlands ekonomiska zon, med undantag för det vilt och de icke fredade djur som nämns i 5 § i jaktlagen samt fisk- och kräftarter. Med avvikelse från detta tillämpas bestämmelserna i ~~80~~78, ~~81~~79 och ~~85~~83 § dock också på björn, lodjur och uter samt varg i andra områden än i renskötselområdet.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om arter tillämpas också på underarter, raser, stammar och former.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om växter och växtarter tillämpas också på svampar och svamparter.

~~71~~69 §

Fridlysning av djur- och växtarter

De däggdjur, fåglar, kräldjur och groddjur som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel är fridlysta.

Om fortlevnaden av en ryggradslös djurart eller en växtart blir hotad, eller om fridlysning av någon annan anledning visar sig behövlig, får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om att en sådan art är fridlyst i hela landet eller i en viss del av landet.

~~72~~70 §

Fridlysning av djurarter

I fråga om fridlysta djurarter är det förbjudet att

1) avsiktligt döda eller fånga individer,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

2) ta bon samt ägg och individer i andra utvecklingsstadier eller att flytta dem till en annan plats eller på annat sätt avsiktligt skada dem,

3) avsiktligt störa individer, i synnerhet under förökningstiden, på viktiga rastplatser under flyttningen eller på platser som annars är viktiga under deras livscykel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en huggorm som finns på ett gårdsområde eller som annars utgör en fara för människor eller husdjur vid behov fångas och flyttas eller, om detta inte är möjligt, dödas.

Utänför förökningstiden är det förbjudet att skada ett bo som avses i 1 mom. 2 punkten endast om det är fråga om ett av djuret byggt bo som djuret använder upprepade gånger. De djurarter som avses i detta moment anges genom förordning av statsrådet.

Det är förbjudet att fånga ryggradslösa djur med fångstmetoder som i naturvårdshänseende är skadliga. Närmare bestämmelser om förbjudna fångstmetoder utfärdas genom förordning av statsrådet.

~~73~~71 §

Fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd

Med avvikelse från ~~72~~70 § ska djurskyddslagen (247/1996) tillämpas när det gäller hjälp till ett fridlyst djur som påträffats som sjukt, skadat eller annars i hjälplöst tillstånd.

~~74~~72 §

Fridlysta djur som påträffas döda

Ett fridlyst djur som påträffas dött får inte tas om hand. Djuret får dock sändas till ett statligt forskningsinstitut för undersökning i syfte att fastställa dödsorsaken och smittsamma djursjukdomar.

Om ett djur som avses i 1 mom. efter lämplig behandling har vetenskapligt värde eller undervisningsvärde, får det tas om hand och utan obefogat dröjsmål överlämnas till Naturhistoriska centralmuseet, något annat naturvetenskapligt museum eller motsvarande institut eller en högskola, som ska ansöka om närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd enligt ~~91~~89 § för att inneha djuret.

~~75~~73 §

Skydd av stora rovfåglars boträd

Boträd för kungsörn, havsörn, större skrikörn, mindre skrikörn eller fiskgjuse, där boet används upprepade gånger och är klart synligt, är fridlysta.

Uppgifter om platser för de boträd som avses i 1 mom. ska registreras i det datasystem för naturvården som avses i 13 kap.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~76~~74 §

Fridlysning av växtarter

Fridlysta växter, delar av dem eller deras frön får inte plockas, samlas, klippas av, tas med roten eller förstöras.

~~77~~75 §

Hotade arter

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en sådan vild art som enligt den nationella hotbedömningen av arter som förekommer i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad art. Risken för försvinnande bedöms utifrån bästa tillgängliga information om storlek, förändringar, splittring och fortgående tillbakagång när det gäller artens population eller utbrednings- och förekomstområde eller utifrån en kvantitativ analys av risken för försvinnande.

Miljöministeriet ska alltid på basis av den nationella hotbedömningen av arter som förekommer i Finland utarbeta ett förslag till ändring av den i 1 mom. avsedda förordningen inom två år från det att bedömningen blivit färdig.

~~78~~76 §

Beaktande av hotade arter

Myndigheterna ska beaktar i sin tillståndsprovning enligt den lag det är fråga om och i sitt beslutsfattande om planläggning hotade arter i sitt beslutsfattande med iakttagande av de särskilda bestämmelser om tryggnad av naturvärden som finns i annan lagstiftning.

~~79~~77 §

Skydd av förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en sådan hotad art som avses i ~~77~~75 § och som är utsatt för minst en mycket hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en art som kräver särskilt skydd. Det får också föreskrivas att en sådan hotad art som har mycket få förekomstplatser vars bevarande är hotat ska fastställas vara en art som kräver särskilt skydd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en förekomstplats som är viktig för fortlevnaden av en art som kräver särskilt skydd. I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Om det inte går att på förhand på ett tillförlitligt sätt bedöma om förekomstplatsen för en djurart som kräver särskilt skydd kommer att vara bestående, kan ett beslut enligt 2 mom. fattas för högst tio år.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Om den förekomstplats som avses i 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, kan närings-, trafik- och miljöcentralen upphäva skyddet av förekomstplatsen.

~~80~~78 §

Skydd av föröknings- och rastplatser för arter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen

De djurarter som nämns i bilaga IV a till habitatdirektivet och de växtarter som nämns i bilaga IV b till det direktivet är arter som kräver strikt skydd. Bestämmelser om de i Finland förekommande arter som kräver strikt skydd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föröknings- eller rastplatser för individer av djurarter som kräver strikt skydd får inte förstöras eller försämrats.

~~81~~78 §

Skydd av förekomstplatser för arter av unionsintresse

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en förekomstplats som är av betydelse för uppnående eller bibehållande av en gynnsam bevarandestatus för en art som avses i artikel 4.2 i fågeldirektivet, en art som nämns i bilaga I till det direktivet eller en art som nämns i bilaga II till habitatdirektivet.

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

~~82~~80 §

Vård av hotade arters livsmiljöer

För istandsättning och vård av i detta kapitel avsedda hotade arters livsmiljöer kan det beviljas stöd och understöd i enlighet med 4 kap.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen kan med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och istandsättningsåtgärder på en i ~~80~~78 § avsedd föröknings- eller rastplats, på en i ~~79~~77 § avsedd förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd och på en i ~~81~~79 § avsedd förekomstplats för en art av unionsintresse, efter det att ett beslut om skydd av förekomstplatsen har fattats.

~~83~~81 §

Skydd av nya arter som påträffas

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda förekomstplatsen för en för Finland ny art som upptäckts eller för en för vetenskapen tidigare okänd art, om det är nödvändigt för att undersöka och bevara arten.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare. Förbudet är i kraft i högst tio år.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

8482 §

Allmänt undantag från vissa fridlysningsbestämmelser

Med avvikelse från 7270 och 7674 § får ett område användas för jord- och skogsbruk eller byggnadsverksamhet, och byggnader och anordningar användas i enlighet med deras ändamål. Då ska skador på eller störande av fridlysta djur och växter dock undvikas, om detta är möjligt utan avsevärda merkostnader.

Det undantag som avses i 1 mom. gäller inte fågelarter eller i 8078 § avsedda arter som kräver strikt skydd.

8583 §

Undantag från bestämmelserna om artskydd

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till undantag från bestämmelserna i 7270, 7573, 7674, 7977, 8078 och 8179 §, om detta inte försvårar bibehållandet eller uppnåendet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

I fråga om fågelarter är en förutsättning för undantag utöver vad som anges i 1 mom. att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget behövs

- 1) för att skydda djur eller växter,
- 2) för att trygga folkhälsan, flygsäkerheten eller den allmänna säkerheten i övrigt,
- 3) för att förhindra allvarlig skada på gröda, husdjur, skog, fiskerinäring eller vatten,
- 4) för forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering eller återinförsel eller för den uppfödning som krävs för detta.

I fråga om de i 8078 § avsedda arter som kräver strikt skydd är en förutsättning för undantag utöver vad som anges i 1 mom. att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget behövs

- 1) för att skydda vilda djur och växter eller bevara naturtyper,
- 2) för att undvika särskilt stor skada på gröda, boskapsskötsel, skog, fiskerinäring, vatten eller annan egendom,
- 3) av hänsyn till folkhälsan eller allmän säkerhet, eller av andra tvingande orsaker av ytterst viktigt allmänt intresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och mycket betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,
- 4) för forsknings- och utbildningsändamål som gäller dessa arter, för återinplantering eller återinförsel av arterna eller för den uppfödning som krävs för detta, inbegripet artificiell förökning av växter.

Tillståndet beviljas för viss tid och kan gälla högst tio år åt gången.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Tillståndsbeslutet kan förenas med villkor som sökanden ska iaktta för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena. Villkoren kan innehålla begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område eller andra förpliktelser.

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

8684 §

Regionalt undantag från bestämmelserna om artskydd

I 8583 § 1 och 2 mom. avsett tillstånd till undantag från förbudet mot att störa en fridlyst fågellart kan beviljas för en eller flera kommuners område, om det på grund av att arten är talrik är sannolikt att individerna av arten orsakar särskilt stor skada som på ett oförutsägbart sätt drabbar gröda, fiskodling eller yrkesfiske. En förutsättning för beslutet är att det kan anvisas tillräckligt med områden för födointag, vila eller motsvarande behov som arten har under flyttningstiden.

8785 §

Assisterad spridning av arter som kräver särskilt skydd

Med avvikelse från 8583 § kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja ett i 8583 § avsett tillstånd för att flytta individer eller delar av individer av arter som kräver särskilt skydd till en plats utanför artens naturliga utbredningsområde endast om det är nödvändigt för bevarande av arten eller för uppnående av en gynnsam bevarandestatus för den samt för dess anpassning till klimatförändringen.

Ett beslut som avses i 1 mom. kan i fråga om något annat område än ett statsägt område fattas endast med markägarens samtycke. En förutsättning för beslutet är att markägaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har kommit överens om detaljerna för genomförandet av åtgärderna.

9 kap.

Innehav, handel, import och export av individer av arter

8886 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på innehav, handel, import, export och transitering av individer av de arter som omfattas av tillämpningsområdet för 8 kap., de fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd i Europeiska unionens medlemsländer och de i bilaga IV till habitatdirektivet angivna arter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen samt de arter som avses i CITES-förordningen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~89~~87 §

Innehav, handel och kommersiell användning av arter

Individer av fridlysta djur- eller växtarter får inte innehas, transporteras, säljas eller bytas eller bjudas ut till försäljning eller byte. Detsamma gäller för individer av de djurarter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen och individer av de fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium, med undantag för sådant vilt och de icke fredade djur som avses i 5 § i jaktlagen samt de arter som anges i bilaga III till fågeldirektivet.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om individer gäller också delar, derivat och ägg av individer av arten. Dessutom finns det i CITES-förordningen bestämmelser om att köpa, sälja, erbjuda sig att köpa, saluföra, inneha och transportera för försäljning, förvärva för kommersiella ändamål eller för detta ändamål förevisa för allmänheten samt använda i vinstsyfte individer av sådana djur- och växtarter som avses i den förordningen, samt delar och derivat av dem, samt om förflyttning av levande individer av sådana arter.

~~90~~88 §

Import och export av arter

Individer av fridlysta djur- eller växtarter samt delar eller derivat av dessa får inte importeras eller exporteras.

Levande hökfåglar, ugglor och falkar får inte importeras.

Dessutom finns det i CITES-förordningen bestämmelser om import från länder utanför Europeiska unionen, export och återexport till länder utanför Europeiska unionen och transitering av individer av de i den förordningen avsedda djur- och växtarterna samt delar och derivat av dessa.

Individer av de på grund av internationell handel globalt hotade arter som nämns i bilaga A till CITES-förordningen eller av de i bilaga B till den förordningen nämnda arterna afrikansk elefant, argalifår, sydlig trubbnoshörning, isbjörn, lejon och flodhäst, eller delar av dem, får inte importeras som jakttroféer från länder utanför Europeiska unionen.

~~91~~89 §

Undantag från förbudet mot innehav, handel, import och export av arter

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja undantag från de förbud som anges i ~~89~~87 och ~~90~~88 § för forsknings- och skyddsändamål eller utbildningsändamål som gäller en art.

Vad som föreskrivs i ~~90~~88 § 1 mom. gäller inte det utbyte av vetenskapliga samlingar som bedrivs av Naturhistoriska centralmuseet eller av universiteten.

~~92~~90 §

Nationell verkställighet av CITES-förordningen

Finlands miljöcentral utfärdar de tillstånd och intyg som avses i CITES-förordningen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

De djur och växter, samt delar och derivat av dem, som nämns i CITES-förordningen och som från länder utanför Europeiska unionen importeras till Finland, från Finland exporteras till de ovan avsedda länderna eller transiteras genom Europeiska unionen ska importeras, exporteras och transiteras via följande gränskontrollstationer:

- 1) Helsingfors hamn,
- 2) Helsingfors-Vanda flygplats,
- 3) Åbo hamn,
- 4) Åbo flygplats,
- 5) Niirala,
- 6) Vaalimaa,
- 7) Raja-Jooseppi,
- 8) Kilpisjärvi.

Tullmyndigheterna ska vid behov sörja för att individer och delar eller derivat av dem transporteras till en i 2 mom. avsedd gränskontrollstation under tullövervakning.

10 kap.

Skydd och vård av landskapet samt naturminnesmärken

~~93~~91 §

Landskapsvårdsområden

Nationella eller regionala landskapsvårdsområden kan inrättas för att skydda och vårda natur- eller kulturlandskapets skönhet, dess historiska särdrag eller andra med landskapet sammanhängande särskilda värden.

9492 §

Inrättande av landskapsvårdsområden

Beslut om inrättandet av och syftet med ett nationellt landskapsvårdsområde fattas av miljöministeriet på framställning av landskapsförbundet eller närings- trafik- och miljöcentralen.

Beslut om inrättandet av och syftet med ett regionalt landskapsvårdsområde fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen på framställning av en registrerad lokal eller regional förening, kommunen eller landskapsförbundet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan göra upp en skötsel- och nyttjandeplan för ett landskapsvårdsområde. Miljöministeriets utlåtande ska i beredningsfasen begäras om skötsel- och nyttjandeplanen för ett nationellt landskapsvårdsområde.

Uppgörandet av en skötsel- och nyttjandeplan ska ordnas i växelverkan med ägarna till de områden som hör till landskapsvårdsområdet och med andra centrala lokala aktörer. Inom samernas hembygdsområde ska en skötsel- och nyttjandeplan göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget så att samernas traditionella kunskap utgör en del av planeringsmaterialet.

Ett beslut om godkännande av en skötsel- och nyttjandeplan får inte överklagas genom besvär.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Närmare bestämmelser om det förfarande för växelverkan som ska iakttas vid inrättande av landskapsvårdsområden och vid uppgörande av skötsel- och nyttjandeplaner får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

~~95~~93 §

Bestämmelser om landskapsvårdsområden

I ett beslut om att inrätta ett landskapsvårdsområde kan det tas in bestämmelser och rekommendationer som behövs för att skydda väsentliga drag i landskapet. Bestämmelserna får dock inte medföra betydande olägenheter för fastighetsägaren.

Bestämmelserna om ett landskapsvårdsområde får inte överträdas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till undantag från de bestämmelser som meddelats för ett landskapsvårdsområde.

De i 1 mom. avsedda bestämmelser om ett landskapsvårdsområde som hör till tillämpningsområdet för markanvändnings- och bygglagen tillämpas inte på ett område för vilket det finns en gällande detaljplan eller generalplan med rättsverkningar.

~~96~~94 §

Avveckling av ett landskapsvårdsområde

Ett landskapsvårdsområde kan avvecklas eller dess skyddsbestämmelser lindras, om områdets landskapsvärden har minskat väsentligt eller om skyddet står i vägen för ett projekt eller en plan av viktigt allmänt intresse.

Miljöministeriet kan avveckla ett nationellt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på framställning av kommunen eller landskapsförbundet avveckla ett regionalt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området.

~~97~~95 §

Naturminnesmärken

Ett träd, en dunge, ett flyttblock eller en annan motsvarande naturformation som på grund av sin skönhet, sällsynthet, betydelse i landskapet, sitt vetenskapliga värde eller av någon annan motsvarande anledning kräver särskilt skydd kan fridlysas som naturminnesmärke.

Beslut om fridlysning av ett naturminnesmärke i ett område som tillhör staten fattas av den myndighet som förvaltar området. Ett naturminnesmärke ska märkas ut klart och tydligt.

Beslut om fridlysning av ett naturminnesmärke i ett privatägt område fattas av kommunen på ansökan av områdets ägare eller med ägarens samtycke. Kommunen ska se till att ett naturminnesmärke i ett privatägt område märks ut klart och tydligt.

Ett fridlyst naturminnesmärke får inte skadas eller förstöras.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~98~~96 §

Upphävande av fridlysningen av ett naturminnesmärke

I fråga om ett naturminnesmärke som finns på ett område som tillhör staten kan den myndighet som förvaltar området helt eller delvis upphäva fridlysningen av naturminnesmärket, om det inte längre finns grund för fridlysningen eller om fridlysningen står i vägen för ett projekt eller en plan av betydande allmänt intresse.

I fråga om ett naturminnesmärke som finns på ett privatägt område kan kommunen på ansökan av ägaren eller på framställning av närings-, trafik- och miljöcentralen helt eller delvis upphäva fridlysningen av naturminnesmärket, om det inte längre finns grund för fridlysningen eller om fridlysningen står i vägen för ett projekt eller en plan av betydande allmänt intresse.

Beträffande en ansökan som görs av ägaren till ett privatägt område ska det inhämtas ett utlåtande av närings-, trafik- och miljöcentralen.

~~99~~97 §

Förbudsskyltar

Inom ett mark- eller vattenområde får det inte sättas upp en skylt med förbud mot att färdas eller stiga i land i området eller som annars begränsar allemansrätten och för vars uppsättande det inte finns någon laglig grund.

11 kap.

Frivillig ekologisk kompensation

~~100~~98 §

Kompensation för försämring

En aktör som i sin verksamhet försämrar naturvärden (*den som orsakar en försämring*) kan kompensera den försämring som verksamheten orsakar en naturtyp eller en arts livsmiljö genom naturvärden som producerats med de kompensationsåtgärder som nämns i ~~101~~99 § eller, om de förutsättningar som nämns i ~~102~~100 § uppfylls, kompensera försämringen genom skyddskom-pensation.

Kompensationen kan antingen motsvara eller överstiga försämringen.

~~101~~99 §

Kompensationsåtgärder

Med *kompensationsåtgärder* avses åtgärder genom vilka en försämring av en naturtyp eller av en arts livsmiljö ska gottgöras minst fullt ut.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Kompensationsåtgärder är åtgärder som inte följer av någon skyldighet enligt lagstiftning eller andra förpliktelser, och genom vilka

- 1) ett område vars naturvärden eller tillstånd har försämrats återställs i riktning mot naturtillstånd eller det tillstånd som eftersträvas med tanke på den biologiska mångfalden,
- 2) arealen för naturtypen eller artens livsmiljö ökas, eller
- 3) den ekologiska kvaliteten på naturtypen eller artens livsmiljö förbättras.

~~102~~100 §

Skyddskompensation

Med *skyddskompensation* avses permanent skydd av en förekomst som med avseende på naturtillståndet är representativ för en hotad naturtyp för att

- 1) bevara eller förbättra naturtillståndet eller det tillstånd som eftersträvas med tanke på den biologiska mångfalden genom att förhindra verksamhet som försämrar naturtillståndet, och
- 2) uppnå ett bättre ekologiskt resultat än de kompensationsåtgärder som avses i ~~101~~99 §.

~~103~~101 §

Kriterier för kompensation

Kompensationsåtgärderna ska vidtas

- 1) inom samma eller angränsande delområde inom skogsvegetationszonen, inom samma havsområde och inom samma typ av vattenförekomst eller vattennatur inom samma eller angränsande huvudvattendrag där försämringen orsakas, och
- 2) inom det samiska samhälles område där försämringen sker.

En försämring av en hotad naturtyp eller av en hotad arts livsmiljö ska kompenseras genom åtgärder som riktar sig till samma arts livsmiljö eller samma naturtyp. Om försämringen på naturvetenskapliga grunder inte kan kompenseras genom åtgärder som riktas till samma naturvärde, ska försämringen kompenseras genom åtgärder som riktas till ett motsvarande naturvärde som är lika hotat som eller mer hotat än det naturvärde som försämras.

Närmare bestämmelser om kompensationsåtgärders regionala motsvarighet och motsvarighet i fråga om naturvärdena får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

~~104~~102 §

Tidpunkt för genomförande av kompensation

Innan åtgärder som medför en försämring inleds ska det vidtas åtgärder genom vilka det skapas förutsättningar för att uppnå det tillstånd som eftersträvas (*grundläggande åtgärder*). Vid behov ska det vidtas upprepade vårdåtgärder som förutsätts för att uppnå det tillstånd som eftersträvas.

Skyddskompensation ska alltid genomföras före försämringen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~105~~103 §

Produktion av naturvärden

En markägare kan genom kompensationsåtgärder producera naturvärden för användning som ekologisk kompensation.

En kompensationsplan ska utarbetas om produktionen av naturvärden och planen ska innehålla

- 1) uppgifter om det område som används för kompensationen (*kompensationsområde*), dess naturvärden och deras tillstånd före kompensationsåtgärderna,
- 2) uppgifter om de naturvärden som ska förbättras, det tillstånd som eftersträvas samt om de kompensationsåtgärder genom vilka förbättringen av naturvärdena genomförs,
- 3) tidsplanen för genomförandet av kompensationsåtgärderna,
- 4) uppgifter om uppföljningen av genomförandet av kompensationsåtgärderna,
- 5) en bedömning av riskerna med att genomföra kompensationsåtgärderna och en plan för beredskapen för dem samt alternativa sätt att genomföra åtgärderna,
- 6) uppgifter om den som i praktiken genomför de grundläggande åtgärderna och om dennes kompetens för uppgiften.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ger på ansökan av markägaren ett utlåtande om kompensationsplanen. Utlåtandet ska sändas för kännedom till den kommun **och det landskapsförbund inom vars område** ~~det~~ det område som avses i planen finns.

Efter att de grundläggande åtgärderna enligt kompensationsplanen har genomförts ger närings-, trafik- och miljöcentralen på ansökan av markägaren ett utlåtande om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen för på ansökan av markägaren in uppgifter om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna i ett register som hör till datasystemet för naturvärden.

På de naturvärden som producerats i kompensationsområdet tillämpas inte bestämmelserna i ~~66~~64 och ~~79~~77 § utan markägarens samtycke.

Närmare bestämmelser om kompensationsplanens innehåll får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

~~106~~104 §

Beslut om huruvida kompensationen ersätter försämringen

Den som orsakar en försämring kan ansöka om att närings-, trafik- och miljöcentralen ska besluta om huruvida kompensationen ersätter försämringen. Ansökan ska innehålla

- 1) uppgifter om det område som försämras, dess naturvärden och deras tillstånd före försämringen samt en uppskattning av den försämring som orsakas naturvärdena,
- 2) uppgifter om det naturvärde som producerats i enlighet med ~~105~~103 § eller den skydds-kompensation som avses i ~~102~~100 § genom vilken försämringen av en naturtyp eller en arts livsmiljö kompenseras.

Om den kompensation som sökanden föreslår uppfyller förutsättningarna enligt ~~101–103~~99–~~101~~ § ska närings-, trafik- och miljöcentralen godkänna ansökan. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i beslutet förbjuda att naturvärdena i ett kompensationsområde förstörs eller försämras

Betänkande MiUB 17/2022 rd

och fastställa gränserna för kompensationsområdet. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

Närings-, trafik- och miljöcentralen för in uppgifter om kompensationen i ett register som hör till datasystemet för naturvården.

~~107~~105 §

Undantag från skyddet av ett kompensationsområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja undantag från förbudet i ~~106~~104 § 2 mom., om förbudet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

I beslutet ska den som orsakar försämringen åläggas att vidta kompensationsåtgärder, genom vilka naturvärdena i kompensationsområdet och de naturvärden som eftersträvas genom kompensationsåtgärderna ska kompenseras.

~~108~~106 §

Tillgång till uppgifter om kompensation

Var och en har rätt att ur det register som hör till datasystemet för naturvården få uppgifter om de naturvärden som producerats och om hur de används som förhandskompensation.

~~109~~107 §

Kostnadsansvar

Den som orsakar en försämring och den som producerar naturvärden svarar för

- 1) kostnaderna för planering och genomförande av kompensationsåtgärder,
- 2) myndighetens kostnader för godkännande av kompensationsplanen och registeranteckningar.

Den som orsakar en försämring svarar dessutom för de kostnader som orsakas av

- 1) bedömningen av försämringen,
- 2) tillsynen över genomförandet av kompensationsåtgärderna,
- 3) uppföljningen av kompensationsåtgärdernas effekter.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

12 kap.

Förvärv av områden för naturskyddsändamål samt ersättningar

~~110~~108 §

Förvärv av områden till staten

Staten kan förvärva områden för genomförandet av skyddet enligt de program som avses i 14 och 15 § och nätverket Natura 2000 eller för kompletterande av det befintliga nätverket av naturskyddsområden eller annars för naturskyddsändamål.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen sköter uppgifter i anknytning till förvärv av områden för naturskyddsändamål. Närmare bestämmelser om uppgifterna i anknytning till förvärv av områden utfärdas genom förordning av statsrådet.

~~111~~109 §

Genomförande av naturskyddsprogram

Miljöministeriet ska utan dröjsmål börja genomföra ett i 15 § avsett naturskyddsprogram, när statsrådets godkännandebeslut har vunnit laga kraft. När ordningsföljden för genomförandet övervägs ska, utöver vad som föreskrivs i ~~110~~108 § 2 mom., betydelsen av de värden som ska skyddas och de faktorer som hotar dem beaktas så långt som möjligt.

Det sätt på vilket skyddet genomförs ska anpassas till syftet med skyddet och skyddet ska i första hand genomföras på frivillig väg.

Miljöministeriet kan besluta att till vissa delar avstå från att genomföra ett naturskyddsprogram, om områdets naturvärden har minskat väsentligt, om detta inte påtagligt äventyrar syftet med skyddet eller om programmet står i vägen för ett projekt som är nödvändigt med tanke på ett viktigt allmänt intresse.

~~112~~110 §

Ägarens rätt att kräva inlösen

När fyra år har förflutit från ett beslut att godkänna ett naturskyddsprogram och beslutet har vunnit laga kraft har ägaren till ett område som ingår i naturskyddsprogrammet rätt att kräva att området inlöses, om programmet inte har genomförts i detta område eller det inte har överenskommit om genomförandet. Ägaren till ett område har samma rätt, om skyddet av området enligt statsrådets principbeslut om genomförande av nätverket Natura 2000 ska genomföras med stöd av denna lag och fyra år har förflutit från det att statsrådets principbeslut meddelades.

Inlösningen inleds genom en ansökan hos Lantmäteriverket om förordnande av inlösningsförrättning.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~113~~111 §

Statens ersättningskyldighet

Staten är skyldig att ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet för betydelsefull olägenhet till följd av

- 1) ett beslut som fattats med stöd av ~~66~~64 § 2 mom., ~~79~~77 § 2 och 3 mom., ~~81~~79 § 2 mom. eller ~~83~~81 § 2 mom.,
- 2) ett förbud enligt ~~67~~65 § 1 mom., ~~75~~73 § 1 mom. eller ~~80~~78 § 2 mom.,
- 3) fridlysningsbestämmelserna för ett naturskyddsområde som inrättats med stöd av 47 § 2 mom.,
- 4) avslag på ett beslut enligt 38 § om förbud eller begränsning eller ansökan om tillstånd enligt 39 § i mom., om det inte annars finns något hinder för att bevilja tillstånd eller genomföra åtgärden.

Vid bedömningen av den betydelsefulla olägenhet som avses i 1 mom. ska de sammanlagda konsekvenserna av de förbud, beslut och fridlysningsbestämmelser som avses i det momentet beaktas.

I ett ärende som avses i 1 mom. 1 punkten är en förutsättning för ersättningskyldighet att ägaren med stöd av ~~68~~66 eller ~~85~~83 § har ansökt om tillstånd att få avvika från förbudet och ansökan har avslagits.

Full ersättning ska betalas för olägenheten. Om det inte på förhand på ett tillförlitligt sätt går att bedöma om den betydelsefulla olägenhet ett förbud enligt ~~80~~78 § 2 mom. orsakar kommer att vara bestående, ska ersättningen betalas för högst tio år. Efter detta ska ersättning betalas för bestående olägenhet, om det är sannolikt att föröknings- eller rastplatsen är permanent.

I fråga om ersättning för olägenhet som orsakas av att tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen eller marktäktslagen vägras gäller vad som föreskrivs särskilt. I 11 § i skogslagen finns det bestämmelser om hur den särskilda skyldighet enligt 10 § i den lagen som gäller användningen av skogarna ska göras skäligare.

~~114~~112 §

Begränsningar av ersättningskyldigheten

Den rätt till ersättning som avses i ~~113~~111 § 1 mom. 4 punkten föreligger inte, om olägenheten

- 1) orsakas av att ett tillstånd enligt vattenlagen vägras,
- 2) orsakas av att ett tillstånd enligt miljöskyddslagen vägras,
- 3) orsakas av att ett ärende som gäller malmletningstillstånd, gruvtillstånd eller guldvasknings-tillstånd enligt gruvlagen (621/2011) avgörs,
- 4) orsakas av att ett inlösningstillstånd enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter vägras (603/1977), eller
- 5) orsakas staten, kommunen eller en samkommun.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~113~~113 §

Förfarandet i ersättningsärenden

Om en överenskommelse inte har kunnat nås om ersättning eller andra alternativa sätt att genomföra skyddet, kan en ansökan om förrättning för att bestämma de ersättningar som avses i ~~113~~111 § 1 mom. lämnas in till Lantmäteriverket.

I en situation som avses i ~~113~~111 § 3 mom. ska till ansökan fogas en utredning om det avslag på ansökan om tillstånd som avses i det nämnda momentet. Om det dock är uppenbart att det inte finns förutsättningar för beviljande av tillstånd, kan det förordnas om förrättning utan att utredningen läggs fram.

Bestämmelser om förfarandet och om bestämmandet av ersättning finns i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. På ersättning för inskränkningar i rätten att nyttja ett område ska betalas ränta enligt 95 § 1 mom. i den lagen från den dag då områdets ägare hos Lantmäteriverket har ansökt om förordnande av ersättningsförrättning.

~~116~~114 §

Statens inlösningsrätt

För att inrätta ett naturskyddsområde eller för att på något annat sätt genomföra det skydd som avses i denna lag har statsrådet rätt att besluta om att lösa in fast egendom och särskilda rättigheter till staten. Bestämmelser om inlösen finns i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Ett ärende som gäller inlösningsstillstånd kan avgöras av miljöministeriet, om det är fråga om ett område som ingår i ett naturskyddsprogram som har vunnit laga kraft eller enligt ett lagakraftvunnet beslut av statsrådet hör till ett område som enligt denna lag avses ingå i nätverket Natura 2000. Miljöministeriet kan avgöra ett ärende som gäller inlösningsstillstånd även i det fall att det i det område som ansökan om inlösningsstillstånd gäller i liten utsträckning ingår område som inte omfattas av naturskyddsprogrammet eller nätverket Natura 2000. Vad som ovan i detta moment föreskrivs om område tillämpas också på en nyttjanderätt som gäller ett sådant område.

Innan en inlösnings som avses i 1 eller 2 mom. företas ska underhandlingar föras med markägaren, om detta är möjligt utan avsevärda svårigheter.

~~117~~115 §

Periodisering av ersättningarna

Med avvikelse från 52 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter kan en ersättning som avses i ~~113~~111 § om närings-, trafik- och miljöcentralen så kräver periodiseras så att den betalas ut i högst fyra årliga poster.

Närmare bestämmelser om periodisering av ersättningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~118~~116 §

Vissa avgiftsfria beslut

Beslut om naturskyddsområden, landskapsvårdsområden och naturminnesmärken som har meddelats med stöd av denna lag samt beslut som har meddelats med stöd av ~~66~~64 § 2 mom., ~~79~~77 § 2 och 3 mom., ~~81~~79 § 2 mom. och ~~83~~81 § är avgiftsfria. Bestämmelser om avgifter för beslut finns till övriga delar i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

13 kap.

Informationshanteringen inom naturvården och information om beslut

~~119~~117 §

Datasystemet för naturvården

Datasystemet för naturvården består av uppgifter om biologisk mångfald och de verksamheter som inverkar på den. Datasystemet används för hantering och behandling av uppgifter som hänför sig till tillämpningen och verkställigheten av denna lag, för naturskyddsplanering och för tillsynen enligt denna lag samt för uppföljning, bedömning och forskning som gäller den biologiska mångfalden.

Datasystemet för naturvården omfattar uppgifter som registreras eller har registrerats i miljöministeriets, närings-, trafik- och miljöcentralernas, Forststyrelsens, Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseets (*registerförare*) datasystem, register och ärendehanteringssystem. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i ~~120~~118 § samt i 18 kap. 1 och 2 § i vattenlagen.

Miljöministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen, Forststyrelsen, Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet är alla personuppgiftsansvariga för datasystemet för naturvården i fråga om de uppgifter som de registrerar i systemet.

Miljöministeriet svarar för att utveckla datasystemet för naturvårdens innehåll och funktion i samarbete med registerförarna.

Närmare bestämmelser om de datasystem, register och ärendehanteringssystem som avses i 2 mom. samt om myndigheternas uppgifter i samband med förvaltningen av systemen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

~~120~~118 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för naturvården

- Miljöministeriet ska i datasystemet för naturvården registrera
- 1) de beslut som ministeriet fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
  - 2) de utlåtanden som avses i 57 § 2 mom., 61 § 1 mom. och ~~94~~92 § 3 mom.,
  - 3) de uppgifter och rapporter som hänför sig till ordnandet av uppföljningen av naturvården.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska i datasystemet registrera

1) de beslut som centralen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,

2) de utlåtanden och initiativ som avses i 35 § 2 mom. och ~~94~~92 § samt de handlingar som gäller förvärv av områden enligt ~~110~~108 §.

Forststyrelsen ska i datasystemet registrera

1) de beslut som Forststyrelsen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,

2) utlåtanden enligt 35 § 2 mom. om Natura-bedömning, ansökningar enligt 60 § 1 mom. om införlivning av ett område i ett naturskyddsområde samt handlingar som gäller förvärv av områden enligt ~~110~~108 §.

Miljöministeriet svarar dessutom för att de beslut av statsrådet som avses i 13, 14, 15, 33, 39 och ~~116~~114 § och Europeiska kommissionens utlåtande enligt 39 § registreras i datasystemet för naturvården.

De myndigheter som följer upp den biologiska mångfaldens tillstånd samt Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet ska i datasystemet registrera de uppgifter om uppföljningen av naturvården som avses i 18 §. Uppföljningsuppgifter får också registreras av andra aktörer som myndigheterna i fråga har godkänt.

Kommuner och landskapsförbund ska i den mån det är möjligt lämna närings-, trafik- och miljöcentralen de uppgifter som i samband med kommunal verksamhet uppkommer om den biologiska mångfalden och de verksamheter som inverkar på den för registrering i datasystemet för naturvården, om det inte är möjligt att registrera uppgifterna direkt i datasystemet.

~~121~~119 §

Uppgifternas kvalitet

Registerförarna uppdaterar uppgifterna i datasystemet för naturvården i samband med att de fullgör sina lagstadgade skyldigheter. Dessutom kan uppgifterna uppdateras på basis av uppgifter som lämnats till registerförarna. Den som producerat uppgifterna svarar för uppgifternas riktighet.

Registerföraren svarar för att det i datasystemet registreras information som beskriver uppgifternas kvalitet vad gäller uppgiftskällan och tidpunkten för inhämtandet och registreringen av uppgifterna.

~~122~~120 §

Utlämnande av och rätt att få uppgifter

De uppgifter som registreras i datasystemet för naturvården är sådan offentlig miljöinformation som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, om inte något annat föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag.

Registerförarna samt Finlands skogscentral, regionförvaltningsverken, kommunerna och landskapsförbunden, Finlands viltcentral och Säkerhets- och kemikalieverket har trots sekretessbe-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

stämmeleerna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter ur datasystemet för naturvården som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivits för dem.

~~123~~121 §

Delgivning av och information om beslut

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska delge beslut som avses i ~~66~~64, ~~79~~77, ~~81~~79, ~~83~~81 och ~~106~~104 § och Forststyrelsen beslut som avses i 60 § genom offentlig kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen, och information om kungörelsen ska offentliggöras i kommunen i fråga i enlighet med 108 § i kommunallagen (410/2015). Besluten ska dessutom registreras i fastighetsdatasystemet.

Miljöministeriet ska delge förslag om områden enligt 33 § som ska ingå i nätverket Natura 2000 genom offentlig kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen och information om kungörelsen ska dessutom offentliggöras i kommunen i fråga i enlighet med 108 § i kommunallagen.

Miljöministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen ska offentliggöra de beslut som de har fattat med stöd av denna lag på sin webbplats. Beslut som offentliggörs på internet får trots 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehålla lägesuppgifter.

14 kap.

Tillsyn över naturvården, förvaltningstvång och straff

~~124~~122 §

Ordnande av tillsyn

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag, de bestämmelser och beslut som har utfärdats med stöd av den och Europeiska unionens bestämmelser.

Forststyrelsen utövar tillsyn över att denna lag följs i statliga naturskyddsområden.

~~Närmare bestämmelser om närings-, trafik- och miljöcentralens åtgärder för att trygga tillsynen får utfärdas genom förordning av statsrådet.~~

~~125~~123 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Den myndighet som utövar tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser och beslut som gäller naturvården eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som myndigheten förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få nödvändiga upplysningar av andra myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område och få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 3) göra inspektioner, utföra mätningar och vid behov ta prover,
- 4) övervaka verksamheten och dess konsekvenser för naturen och miljön.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför en inspektion har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av registreringar i datasystem.

Bestämmelser om inspektioner finns dessutom i 39 § i förvaltningslagen.

~~126~~124 §

Tillfälligt åtgärdsförbud

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan för högst två år förbjuda sådan användning av ett i 43 § 2 mom. avsett område som kan äventyra syftet med skyddet av området. Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut ska iaktas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Om skyddet förfaller eller ett naturskyddsprogram med stöd av ~~111~~109 § 3 mom. inte genomförs och områdets ägare har orsakats betydelsefull olägenhet av åtgärdsförbudet, har ägaren rätt att av staten få full ersättning för detta.

Vid bestämmandet av ersättning iaktas vad som föreskrivs i ~~115~~113 §.

~~127~~125 §

Åtgärdsförbud när en inlösning är anhängig

Om det med stöd av 116 § har beviljats tillstånd till inlösning av ett område eller av en särskild rättighet, får sådana åtgärder som kan äventyra inlösningens syfte inte vidtas i området. Detta förbud är i kraft från det att beslutet om det beviljade inlösningstillståndet har delgetts områdets ägare eller innehavare.

~~128~~126 §

Tvångsmedel

Om någon underlåter att följa denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av denna lag, eller vidtar åtgärder som strider mot dessa, kan närings-, trafik- och miljöcentralen förbjuda den att fortsätta eller upprepa gärningen eller underlåtenheten och vid vite eller hot om avbrytande ålägga den att inom utsatt tid undanröja det rättsstridiga tillståndet eller avhjälpa underlåtenheten, eller förelägga den hot om att behövliga åtgärder vidtas på dennes bekostnad. Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut ska iaktas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång får man inte i syfte att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar använda uppgifter som personen har lämnat för att fullgöra en sådan skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i denna lag eller som ålagts med stöd av den, om uppgifterna har erhållits genom att personen förelagts vite för fullgörande av skyldigheten.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~129~~127 §

Förebyggande och avhjälpande av naturskador

Om en fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesverksamhet eller som i praktiken beslutar om sådan verksamhet (*verksamhetsutövare*) uppsåtligen eller av oaktsamhet genom en åtgärd eller underlåtenhet som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den orsakar en naturskada som avses i 3 § 7 punkten eller ett överhängande hot för en sådan skada, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan och vidta behövliga åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

Efter att ha fått kännedom om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan skada ska närings-, trafik- och miljöcentralen, utöver vad som föreskrivs i ~~128~~126 §, ålägga den verksamhetsutövare som orsakat olägenheten att vid behov vidta åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt, samt ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). På rätten att inleda ett ärende tillämpas ~~130~~128 § 1 mom. i denna lag.

Betydelsen av de negativa effekter som avses i denna paragraf ska bedömas i förhållande till naturtypens eller artens bevarandestatus vid tidpunkten för skadan samt deras funktioner och naturliga förmåga till återbildning. Närmare bestämmelser om de faktorer som bestämmer de negativa effekternas betydelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på sådana naturskador i fråga om vilka det finns bestämmelser om förebyggande och avhjälpande i miljöskyddslagen, vattenlagen eller gentekniklagen (377/1995).

~~130~~128 §

Särskild rätt att inleda ärenden

En person som orsakats olägenhet har rätt att inleda ett ärende som avses i ~~128~~126 § hos närings-, trafik- och miljöcentralen, om syftet med inledandet av ärendet är att förhindra att naturen förstörs eller att naturvärden försämras på ett sätt som inte är av ringa betydelse, eller att påbörja åtgärder för att avhjälpa en naturskada. Samma rätt har en registrerad sammanslutning som avses i ~~136~~134 § 4 mom. inom sitt verksamhetsområde samt kommunen.

Ett ärende som omfattas av särskild rätt att inleda ärenden ska avgöras skyndsamt.

~~131~~129 §

Åtgärder i samband med brottmål

De i ~~124~~122 § nämnda myndigheter som utövar tillsyn över naturvärden ska anmäla gärningar eller underlåtenheter som avses i ~~132~~130 och ~~133~~131 § till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen eller underlåtenheten inte har inverkat väsentligt på de skyddade naturvärdena, den inte syftar till mer än ringa ekonomisk vinning och den även i övrigt med hänsyn till omständigheterna ska anses vara mycket ringa.

Närings-, trafik- och miljöcentralen är målsägande i brottmål.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~132~~130 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1—4 § i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om straff för naturskyddsbrott i 5 och 5 a § i det kapitlet.

~~133~~131 §

Naturskyddsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet obehörigen

1) på ett område som hör till ett naturskyddsprogram vidtar en åtgärd i strid med 16 § 1 mom. som äventyrar syftet med skyddet av området,

2) avsevärt i strid med 34 § försämrar de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som hör till nätverket Natura 2000,

3) ~~mer än obetydligt~~ bryter mot ~~de~~ fridlysningsbestämmelserna i en författning om inrättande av ~~som meddelats för~~ ett statligt naturskyddsområde eller i ett beslut om inrättande av ett privat naturskyddsområde eller mot ett förbud eller en begränsning som gäller rätten att färdas, slå läger eller stiga i land eller att hålla båt, fartyg eller annat fordon enligt vad som föreskrivs i 56 § 1 mom. eller bestäms i ordningsstadgan med stöd av 56 § 2 mom. och 58 §,

4) förstör eller försämrar en genom ett avgränsningsbeslut fastställd förekomst av en skyddad naturtyp, en plats där en art som kräver särskilt skydd förekommer, en plats där en art av unionsintresse förekommer, en plats där en ny art som påträffats förekommer eller ett kompensationsområde i strid med ~~det som bestäms i ett beslut enligt~~ ~~6664~~ § 2 mom., ~~7977~~ § 2 mom., ~~8179~~ § 2 mom., ~~8381~~ § 1 mom. eller ~~106104~~ § 2 mom.,

5) tar en fridlyst djurarts bon, ägg eller individer i andra utvecklingsstadier eller flyttar dem till en annan plats i strid med ~~7270~~ § 1 mom. 2 punkten,

6) förstör eller skadar en stor rovfågels boträd i strid med ~~7573~~ § 1 mom.,

7) bryter mot bestämmelserna i ~~7674~~ § om fridlysning av växtarter,

8) innehar individer, delar, derivat eller ägg av en fridlyst art som har tagits från naturen efter den 31 december 1996, i strid med ~~8987~~ § 1 mom.,

9) säljer och byter eller bjuder ut till försäljning eller byte individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar, derivat eller ägg av dem i strid med ~~8987~~ § 1 mom.,

10) köper, erbjuder sig att köpa, förvärvar för kommersiella ändamål, i kommersiellt syfte förrevisar för allmänheten, använder i vinstsyfte, säljer, innehar för försäljning, saluför eller transporterar för försäljning individer av djur- eller växtarter som nämns i bilaga A eller B till CITES-förordningen eller delar eller derivat av dem i strid med artikel 8 i den förordningen eller förflyttar levande individer av arter som nämns i bilaga A till den förordningen i strid med artikel 9 i den förordningen,

11) importerar individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar eller derivat av dem, eller levande hökfåglar, ugglor eller falkar, i strid med ~~9088~~ § 1 eller 2 mom.,

12) importerar individer av hotade arter eller delar av dem som jakttroféer i strid med ~~9088~~ § 4 mom.,

13) exporterar individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar eller derivat av dem i strid med ~~9088~~ § 1 mom.,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

14) importerar, exporterar eller genom finskt territorium transiterar individer av en djur- eller växtart som nämns i CITES-förordningen, eller delar eller derivat av dem, utan det tillstånd eller intyg som krävs i artiklarna 4, 5 och 9 i den förordningen, eller underlåter att uppfylla villkoren i tillståndet eller intyget,

15) från tredjeland importerar eller till tredjeland exporterar individer av djur- eller växter som nämns i CITES-förordningen, eller delar eller derivat av dem, över ett annat än ett i 9290 § 2 mom. nämnt gränsövergångsställe, eller underlåter att göra den importanmälan som krävs i artikel 4 i den förordningen,

16) bryter mot bestämmelser i ett beslut som gäller ett landskapsvårdsområde i strid med 9593 § 2 mom.,

17) skadar eller förstör ett fridlyst naturminnesmärke i strid med 9795 § 4 mom., ska, om gärningen inte utgör naturskyddsbrott, för *naturskyddsförseelse* dömas till böter.

För naturskyddsförseelse döms också den som uppsåtligen dödar eller fångar individer av fridlysta djurarter, skadar bon eller ägg som tillhör individer av sådana arter eller skadar andra utvecklingsstadiet av individer av arterna eller stör individer i strid med 7270 § 1 mom. 1—3 punkten samt den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förstör eller obehörigen försämrar förekomsten av en strikt skyddad naturtyp eller föröknings- eller rastplats för individer av en strikt skyddad djurart i strid med 6765 § 1 mom. eller 8078 §.

Som naturskyddsförseelse betraktas inte att slå läger i terrängen eller att stanna eller parkera ett motordrivet fordon i terrängen i omedelbar närhet av en väg i strid med ett förbud eller en begränsning som meddelats med stöd av 53 eller 56 §, om förbudet eller begränsningen inte klart och tydligt har märkts ut i terrängen.

~~134~~132 §

Förverkandepåföljd

Hos den som har gjort sig skyldig till en gärning som avses i ~~132~~130 eller ~~133~~131 § ska föremålet för brottet dömas förverkat till staten. Hos den som brutit mot bestämmelserna i 7270 eller 7674 § ska dessutom det värde som det fridlysta djuret eller den fridlysta växten har som representant för sin art dömas förverkat till staten. **Bestämmelser om förverkandepåföljder finns dessutom i 10 kap. i strafflagen.**

Bestämmelser om värden på fridlysta djur och växter utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

~~135~~133 §

Rätt till omhändertagande

Jakt- och fiskeövervakare som avses i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) har rätt att omhänderta jaktredskap, insamlingsredskap och andra redskap som använts eller som uppenbarligen är avsedda att användas i strid med de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för ett naturskyddsområde. Samma rätt till omhändertagande gäller djur som olovligen fångats eller växter som olovligen tagits i ett naturskyddsområde samt allt annat sådant som inte får tas eller användas i ett naturskyddsområde.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Bestämmelser om rätt till omhändertagande finns dessutom i 81 § i jaktlagen och 108 och 109 § i lagen om fiske.

15 kap.

Ändringssökande

~~136~~134 §

Ändringssökande

I närings-, trafik- och miljöcentralens beslut enligt 4 kap. får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ett beslut enligt denna lag får överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs nedan.

Med avvikelse från vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ändring inte sökas i ett i 13 § avsett beslut av statsrådet som gäller den nationella strategin för biologisk mångfald.

Besvär rätt har den vars rätt, **skyldighet** eller fördel saken kan beröra. Besvär rätt i fråga om andra beslut än sådana som gäller ersättning, stöd, understöd eller huruvida frivillig kompensation ersätter försämringen har även kommunen i fråga och inom sitt verksamhetsområde sådana registrerade lokala och regionala sammanslutningar vars syfte är att främja naturvärden eller miljövärden. I fråga om statsrådsbeslut om godkännande av ett naturskyddsprogram har också riksomfattande sammanslutningar som bevakar markägarnas intressen eller främjar naturvärden eller miljövärden besvär rätt. Dessutom har också Sametinget besvär rätt, om beslutet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

~~137~~135 §

Besvär över beslut enligt någon annan lag

Utöver vad som särskilt föreskrivs om ändringssökande har närings-, trafik- och miljöcentralen rätt att anföra besvär över ett sådant beslut enligt någon annan lag som gäller beviljande av tillstånd eller godkännande av en plan, när besvärgrunden är att beslutet strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

16 kap.

Ikraftträdandebestämmelser

~~138~~136 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs naturvårdslagen (1096/1996), nedan *den upphävda lagen*.

En jakttrofé som förvärvats före ikraftträdandet av denna lag får föras in i landet trots ~~90~~88 § 4 mom.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den upphävda lagen eller 1923 års lag om naturskydd (71/1923), ska denna lag tillämpas i stället för den lagen.

~~139~~137 §

Statliga naturskyddsområden som inrättats med stöd av den upphävda lagen

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

- 1) statsrådets förordning om sälskyddsområden (736/2001),
- ~~2) miljöministeriets förordning om riktgivande värden på fridlysta djur och växter (9/2002);~~
- ~~2)3) statsrådets förordning om Meiko naturskyddsområde (1382/2006),~~
- ~~4) statsrådets förordning om avhjälpan av vissa miljöskador (713/2009);~~
- ~~3)5) statsrådets förordning om inrättande av naturskyddsområden inom vissa statsägda områden i Suomussalmi och Puolanka kommuner (203/2014),~~
- ~~4)6) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Kalevalaparken (204/2014),~~
- ~~5)7) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Egentliga Finland (214/2014),~~
- ~~6)8) miljöministeriets förordning om inrättande av naturskyddsområden i landskapet Egentliga Finland (215/2014),~~
- ~~7)9) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Saimen (441/2014),~~
- ~~10) miljöministeriets förordning om en förteckning över de områden som omfattas av nätverket Natura 2000 (354/2015);~~
- ~~11) miljöministeriets förordning om utmärkning av naturskyddsområden i terrängen (261/2016);~~
- ~~8)12) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Österbottens södra delar (644/2017),~~
- ~~9)13) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Österbottens södra delar (645/2017),~~
- ~~10)14) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Östra Lappland (646/2017),~~
- ~~11)15) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i Östra Lappland (647/2017),~~
- ~~12)16) statsrådets förordning om Patanajärvenkangas naturskyddsområde (278/2018),~~
- ~~13)17) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Savolax (204/2019),~~
- ~~14)18) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Savolax (205/2019),~~

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~15)19)~~ statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Karelen (1076/2019),

~~16)20)~~ miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Karelen (1077/2019),

~~21) statsrådets förordning om stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper åren 2020–2025 (953/2020) dock längst till och med den 31 december 2025,~~

~~17)22)~~ statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Karelen (140/2021),

~~18)23)~~ miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Karelen (141/2021),

~~19)24)~~ statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Nyland (332/2021),

~~20)25)~~ miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Nyland (333/2021).

I stället för sådana bestämmelser i den upphävda lagen som det hänvisas till i de författningar som nämns i 1 mom. tillämpas bestämmelserna i denna lag som följer:

- 1) i stället för 13 § i den upphävda lagen tillämpas 49 § i denna lag,
- 2) i stället för 14 § i den upphävda lagen tillämpas 50 § i denna lag,
- 3) i stället för 15 § i den upphävda lagen tillämpas 51 § i denna lag,
- 4) i stället för 17 a § i den upphävda lagen tillämpas 52 § i denna lag,
- 5) i stället för 71 § i den upphävda lagen tillämpas 55 § i denna lag.

Ordningsstadgorna för de naturskyddsområden som avses i de författningar som nämns i 1 mom. samt skötsel- och nyttjandeplanerna för nationalparker förblir i kraft.

~~140~~138 §

Naturskyddsområden och naturminnen enligt 1923 års lag om naturskydd

De författningar om inrättande av statliga naturskyddsområden som utfärdats med stöd av 1923 års lag om naturskydd och de fridlysningsbestämmelser som utfärdats i dem samt de beslut om inrättande av privata naturskyddsområden som meddelats med stöd av den lagen och de fridlysningsbestämmelser som meddelats i dem förblir i kraft. Detsamma gäller beslut om ordningsstadgorna för statliga naturskyddsområden och om fastställandet av skötsel- och nyttjandeplanerna för nationalparker.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas på statliga skyddsområden vad som i denna lag föreskrivs om begränsning av rätten att röra sig inom statliga naturskyddsområden, skötsel- och nyttjandeplaner för naturskyddsområden, ordningsstadgor för statliga naturskyddsområden, bestämning och utmärkning av gränserna för naturskyddsområden, införlivning av områden i statliga naturskyddsområden samt fiske som baserar sig på de allmänna fiskerättigheterna.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas 54 § på avvikelse från de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde.

De beslut om fridlysning av naturminnen som meddelats med stöd av 1923 års lag om naturskydd förblir i kraft och på dem tillämpas ~~97~~95 och ~~98~~96 §.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

~~141~~139 §

Myndighetsbeslut som meddelats med stöd av den upphävda lagen

Ett myndighetsbeslut eller myndighetstillstånd som meddelats med stöd av den upphävda lagen och som gäller när denna lag träder i kraft ska iakttas, om inte något annat föreskrivs nedan.

Med avvikelse från 1 mom. upphör beslut om den i 29 § 1 mom. 9 punkten i den upphävda lagen avsedda naturtypen stora enstaka träd och trädgrupper som dominerar ett öppet landskap att gälla i samband med ikraftträdandet av denna lag.

~~142~~140 §

Skyddade naturtyper enligt den upphävda lagen

På de beslut om skyddade naturtyper som närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat med stöd av 29 eller 30 § i den upphävda lagen tillämpas bestämmelserna i denna lag som följer:

1) på de naturtyper som avses i 29 § 1 mom. 1—5, 7 och 8 punkten i den upphävda lagen tillämpas ~~66~~64, ~~68~~66 och ~~69~~67 § i denna lag,

2) på den i 29 § 1 mom. 6 punkten i den upphävda lagen avsedda naturtypen trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner tillämpas ~~67–69~~65—67 § i denna lag.

~~143~~141 §

Förekomstplatser för arter enligt den upphävda lagen

På närings-, trafik- och miljöcentralens med stöd av 47 § 2 och 3 mom. i den upphävda lagen fattade beslut om skydd av platser där det förekommer arter som kräver särskilt skydd tillämpas ~~79~~77, ~~82~~80 och ~~85~~83 § i denna lag.

På närings-, trafik- och miljöcentralens med stöd av 47 § 5 mom. i den upphävda lagen om skydd av platser där arter förekommer tillämpas ~~81~~79, ~~82~~80 och ~~85~~83 § i denna lag.

~~144~~142 §

Landskapsvårdsområden och naturminnesmärken enligt den upphävda lagen

På landskapsvårdsområden enligt 33 § och 34 § 1 och 2 mom. i den upphävda lagen tillämpas ~~94~~92 och ~~95~~93 § i denna lag.

På naturminnesmärken enligt 23 § i den upphävda lagen tillämpas ~~97~~95 och ~~98~~96 § i denna lag.

~~145~~143 §

Anhängiga ärenden

På ett ärende som är anhängigt vid en förvaltningsmyndighet eller en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

~~146~~144 §

Tillämpning på naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som godkänts före ikraftträdandet av den upphävda lagen

Vad som i 47 § 2 mom., 53 § 2 mom. och ~~146~~114 § föreskrivs om naturskyddsprogram tillämpas också på följande skyddsprogram och skyddsbeslut som statsrådet har godkänt före ikraftträdandet av den upphävda lagen:

- 1) det program för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet som godkändes den 24 februari 1978, samt senare kompletteringar,
- 2) det basprogram för myrskydd som godkändes den 19 april 1979 och den 26 mars 1981,
- 3) det program för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar som godkändes den 3 juni 1981,
- 4) det lundskyddsprogram som godkändes den 13 april 1989,
- 5) det skyddsbeslut för Mickelsörarna som godkändes den 24 augusti 1989,
- 6) det strandskyddsprogram som godkändes den 20 december 1990,
- 7) det skyddsprogram för gamla skogar som godkändes den 27 juni 1996.

145 § (Ny)

Övergångsbestämmelse för vissa förordningar

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

- 1) miljöministeriets förordning om riktgivande värden på fridlysta djur och växter (9/2002),
- 2) statsrådets förordning om avhjälpan av vissa miljöskador (713/2009),
- 3) miljöministeriets förordning om en förteckning över de områden som omfattas av nätverket Natura 2000 (354/2015),
- 4) miljöministeriets förordning om utmärkning av naturskyddsområden i terrängen (261/2016),
- 5) statsrådets förordning om stöd för iståndsättning och vård av vårdbiotoper åren 2020—2025 (953/2020) dock längst till och med den 31 december 2025,
- 6) statsrådets förordning om stöd för restaurering, iståndsättning och vård av trädbevuxna livsmiljöer åren 2022—2027 (800/2022) dock längst till och med den 31 december 2027.

2.

Lag

om ändring av 39 och 176 § i miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 39 § 2 mom. och 176 § 1 mom., av dem 39 § 2 mom. sådant det lyder i lag 504/2019, som följer:

39 §

Tillståndsansökan

Till ansökan ska det fogas en för tillståndsprövningen behövlig utredning om verksamheten och dess konsekvenser, om parterna och om andra relevanta omständigheter. Om ansökan gäller verksamhet som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, ska det till ansökan före beslutsfattandet fogas en miljökonsekvensbeskrivning enligt den lagen samt kontaktmyndighetens motiverade slutsats om denna. Till ansökan ska det dessutom vid behov fogas en sådan bedömning som avses i 35 § i naturvårdslagen (/).
-----

176 §

Föreläggande att avhjälpa betydande förorening av vattendrag och naturskador

Om en överträdelse eller försummelse enligt 175 § 1 mom. 1 punkten medför betydande förorening av vattendrag eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen, ska den statliga tillsynsmyndigheten, utöver vad som föreskrivs i 175 § i denna lag, förelägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpan av vissa miljöskador.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 4 § 2 mom. som följer:

4 §

Förhållande till annan lagstiftning och andra förfaranden

Särskilda bestämmelser gäller för användning av en miljökonsekvensbeskrivning som utredning enligt någon annan lag. Bestämmelser om användningen av en miljökonsekvensbeskrivning som en bedömning enligt 35 § i naturvårdslagen (/) finns i 4 mom. i den paragrafen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) 4 § 1 mom. 2 punkten som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

4 §

Planer och program som förutsätter en miljöbedömning

En myndighets plan eller program som baserar sig på en lag, förordning eller administrativ bestämmelse ska genomgå en miljöbedömning, om

2) planen eller programmet omfattas av den skyldighet att göra en bedömning som avses i 35 § i naturvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) 2 § och 3 § 1 punkten som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på behandlingen av tillståndsärenden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), marktäktslagen (555/1981), gruvlagen (621/2011), naturvårdslagen (/), markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3 §

Tillståndsförfaranden som kan samordnas

Om det för genomförandet av ett projekt krävs miljötillstånd enligt miljöskyddslagen, tillstånd enligt vattenlagen eller tillstånd för täktverksamhet enligt marktäktslagen, kan behandlingen av tillståndsansökan på sökandens begäran samordnas med ansökningar om följande tillstånd:

- 1) undantag enligt ~~68~~66 och ~~85~~83 § i naturvårdslagen,

-----
Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om skydd av valar och arktiska sälar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av valar och arktiska sälar (1112/1982) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1070/2004, och
fogas till 2 §, sådan den lyder i lag 1107/1996, ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Det är också förbjudet att använda finskt territorium för transitering vid förflyttning av produkter som nämns i 1 mom. från ett land till ett annat.

3 §

Valar är fredade på finskt territorium och i Finlands ekonomiska zon i enlighet med vad som föreskrivs i naturvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) 207 § 4 mom. och
ändras 28 § 2 mom. och 197 § 1 och 2 mom. som följer:

28 §

Krav på landskapsplanens innehåll

Naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som avses i 15 och ~~146~~144 § i naturvårdslagen (/)
samt beslut om att inrätta landskapsvårdsområden som avses i ~~93~~91 § i den lagen ska tjäna till led-
ning när planen utarbetas.

197§

Förhållande till annan lagstiftning

När en plan godkänns och fastställs ska utöver denna lag även 5 kap. i naturvårdslagen iakttas.
Naturvårdslagen ska också iakttas när ett tillståndsärende avgörs och ett annat beslut av en myn-
dighet fattas.

Om en ansökan om bygglov eller åtgärdstillstånd har avslagits på grund av en begränsning som
följer av 39 § i naturvårdslagen och det inte annars skulle ha förelegat något hinder för beviljande
av tillstånd, har markägaren, om denne på grund av att tillstånd förvägrats inte kan använda sin
mark på ett sätt som medför skäligen nytta, rätt att få ersättning av staten för olägenheten. När er-
sättningsskyldigheten bedöms beaktas inte sådana ändringar i fastighetsindelningen eller ägande-
förhållandena som inträffat efter den 20 augusti 1998. Om området har anvisats som skydds- el-
ler rekreationsområde i en region- eller generalplan som fastställts med stöd av byggnadslagen
före nämnda datum, ska inte heller sådana ändringar i fastighetsindelningen eller ägandeförhål-
landena som inträffat efter det att region- eller generalplanen fastställdes beaktas när ersättnings-
skyldigheten bedöms.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande MiUB 17/2022 rd

8.

Lag

om ändring av 1 § i marktäktslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i marktäktslagen (555/1981) 1 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1098/1996, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Vid tagande av substanser ska utöver denna lag iakttas vad som föreskrivs någon annanstans i lag. När tillståndsärenden avgörs och andra myndighetsbeslut fattas ska dessutom naturvårdslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 2 § i ödemarkslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i ödemarkslagen (62/1991) 2 §, sådan den lyder i lag 1104/1996, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

När ödemarksområden bevaras och nyttjas ska denna lag iakttas. Utöver detta ska när områden bevaras och nyttjas även iakttas vad som föreskrivs någon annanstans i lag. När tillståndsärenden avgörs och andra myndighetsbeslut fattas ska dessutom naturvårdslagen (/) iakttas.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 13 § i terrängtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i terrängtrafiklagen (1710/1995) 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 93/2021, som följer:

13 §

Snöskoterled

Beslut om anläggande och indragning av snöskoterleder på statliga naturskyddsområden enligt naturvårdslagen (/) fattas av Forststyrelsen. I stället för bestämmelserna i detta kapitel, med undantag för 20 och 21 §, tillämpas på dessa leder de villkor som ställts i Forststyrelsens beslut. Om en snöskoterled anläggs på ett privat naturskyddsområde tillämpas vad som i naturvårdslagen föreskrivs om inrättande av dessa områden.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av 1 och 3 § i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009) 1 § 1 mom. 1 punkten och 3 § 2 punkten underpunkt a, av dem 3 § 2 punkten underpunkt a sådan den lyder i lag 558/2014, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på avhjälpande av följande miljöskador:

1) naturskador enligt 3 § 7 punkten i naturvårdslagen (/),

---

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

---

2) *naturresurser*

a) i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen avsedda naturtyper och livsmiljöer för arter samt arter och deras förekomst-, föröknings- och rastplatser,

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av 2 och 7 a § i skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen (1093/1996) 2 § 1 mom. 1 punkten och 2 mom. samt 7 a § 2 mom. 2 punkten, sådana de lyder i lag 1085/2013, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark. Den tillämpas dock inte på

1) naturskyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen (/), områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark,

-----
Vid skötseln och användningen av skog ska utöver denna lag iakttas vad som föreskrivs i 1, 4, 5 och 13—16 § i lagen om fornminnen (295/1963), i 4, 16, ~~7270~~, ~~7573~~, ~~7674~~, ~~78-81~~~~76-79~~, ~~83-85~~~~81-83~~, ~~87~~~~85~~, ~~106~~~~104~~, ~~126~~~~124~~, ~~127~~~~125~~ och ~~129~~~~127~~ § samt 5— och 10 kap. i naturvårdslagen samt i någon annan lag.

-----
7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

Skogscentralen ska omedelbart underrätta markägaren och sådana representanter för markägaren och innehavaren av avverkningsrätt som centralen känner till, om den har fått in en anmälan om användning av skog som gäller ett behandlingsområde där eller i vars närhet det finns eller som berörs av något av följande som centralen känner till:

-----
2) ett beslut om en i naturvårdslagen avsedd förekomst av en art som kräver särskilt skydd eller av en skyddad naturtyp, ett beslut om skydd av nya arter som påträffats, ett beslut om assisterad spridning av arter som kräver särskilt skydd eller ett beslut om avgränsning av ett kompensationsområde,

Betänkande MiUB 17/2022 rd

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

13.

Lag

om ändring av 21 § i lagen om bekämpning av skogsskador

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om bekämpning av skogsskador (1087/2013) 21 § 1 mom. som följer:

21 §

Statens skadeståndsansvar

Skador som orsakas av skogsskador som sannolikt spridits från ett i 43 § i naturvårdslagen (/) avsett statligt naturskyddsområde, ett i 48 § i den lagen avsett område som fridlysts för viss tid, ett i ~~66~~64 § i den lagen avsett förekomstområde för en skyddad naturtyp, ett i ~~67~~65 § i den lagen avsett förekomstområde för en strikt skyddad naturtyp, en i ~~79~~77 § i den lagen avsedd förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd, en i ~~83~~81 § i den lagen avsedd förekomstplats som avgränsats för skydd av en ny art som påträffats, en i ~~87~~85 § i den lagen avsedd plats för assisterad spridning av en art som kräver särskilt skydd, en i ~~97~~95 § i den lagen avsedd plats med ett fridlyst naturminnesmärke, ett i ~~106~~104 § i den lagen avsett kompensationsområde, ett i ~~126~~124 § i den lagen avsett område som belagts med åtgärdsförbud eller från områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller från andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller av en myndighet som förvaltar statsägd mark, ska ersättas av statsmedel på det sätt som anges nedan. Vid bedömningen av sannolikheten för ett orsakssamband ska bland annat skadans art och andra möjliga orsaker till skadan beaktas.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

14.

Lag

om ändring av 2 och 25 § i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) 2 § 2 mom. och 25 § som följer:

2 §

Tillämpningsområde och begränsningar som gäller finansieringens användning

---

Finansiering enligt denna lag får inte användas till ersättningar som betalas utifrån ett visstidsavtal om fredning av ett område enligt 48 § i naturvårdslagen (/) eller till ersättningar om vilka det föreskrivs i ~~111~~ § eller ~~124~~ § 2 mom. i den lagen eller om vilka det i övrigt föreskrivs särskilt, och inte heller till ersättningar som baserar sig på motsvarande bestämmelser som gällde innan de bestämmelserna trädde i kraft.

---

25 §

Skogscentralens utredningsskyldighet

Innan skogscentralen fattar beslut i ärendet ska den utreda om de begränsningar som följer av 16 §, 5 kap., 47, 53, ~~66~~64, ~~67~~65, ~~79–81~~77—79, ~~83~~81, ~~87~~85, ~~93–96~~91—94, ~~106~~104, ~~126~~124 och ~~127~~125 § i naturvårdslagen gäller den planerade åtgärden. Skogscentralen ska vid behov begära ett utlåtande om ansökningen av den närings-, trafik- och miljöcentral inom vars verksamhetsområde åtgärden är planerad att genomföras. Skogscentralen får dock avgöra ärendet utan utlåtande från närings-, trafik- och miljöcentralen när två månader har förflutit från det att begäran om utlåtande avsändes till centralen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om Forststyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Forststyrelsen (234/2016) 5 § 2 mom. 1 punkten som följer:

5 §

Offentliga förvaltningsuppgifter

Forststyrelsen sköter för den föreskrivna offentliga förvaltningsuppgifter, som består av
1) uppgifter som föreskrivs i naturvårdslagen (/) och i författningar om naturskyddsområden som inrättats med stöd av den och 1923 års lag om naturskydd (71/1923) och 1996 års naturvårdslag (1096/1996), övriga uppgifter som gäller skyddande av naturtyper och arter samt förvärv av naturskyddsområden,

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) 9 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1687/2015, som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

9 §

Omhändertagande

En jakt- och fiskeövervakare har rätt att i enlighet med ~~132~~133 § i naturvårdslagen (/) ta hand om föremålet för eller hjälpmedlet vid ett naturskyddsbrott eller grovt naturskyddsbrott som avses i ~~132~~130 § i naturvårdslagen eller en naturskyddsförseelse som avses i ~~133~~131 § i den lagen. Jakt- och fiskeövervakaren har dessutom rätt att ta hand om ett sådant föremål för ett brott som enligt naturvårdslagen ska dömas förverkat till staten. Ett omhändertaget föremål för ett brott, med undantag för bytet, och hjälpmedlet vid brottet ska överlämnas till polisen utan ogrundat dröjsmål, dock senast sju dygn från omhändertagandet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om avträdelsepension

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avträdelsepension (16/1974) 6 § 2 mom. 1 och 3 punkten, sådana de lyder i lag 372/1990, som följer:

6 §

Brukningsenhets ägare anses likaså ha avstått från att bedriva jordbruk på i denna lag åsyftat sätt, om han

1) till en överlåtelseägare som avses i 1 mom. överlåter sin brukningsenhets åker och samtidigt förbinder sig att inte överlåta vare sig skogsmark som han förbehållit sig av lägenheten eller impediment till någon annan än en i 1 mom. 1–4 punkten avsedd överlåtelseägare, till den kommun där det förbehållna området är beläget, till miljöministeriet för att användas som naturskyddsområde enligt naturvårdslagen (/), till yrkesutbildningsstyrelsen för att användas som övningsområde vid undervisningen inom branschen eller, om jordbruksstyrelsen inte köper skogsmarken för att använda den som skogstillskottsområde, till Forststyrelsen (*försäljningsbegränsningsförbindelse*),

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3) förbinder sig att varken använda eller arrendera ut brukningsenhetens åker eller ekonomi-byggnader för lantbruksproduktion (*förbindelse om nedläggning av lantbruksproduktion*) och att under sex år från det att pensionen började eller efter denna tid inte överlåta lägenhetens åker till någon annan än en i 1 mom. 1–3 punkten avsedd överlåtelse tagare eller till miljöministeriet för att användas såsom naturskyddsområde som avses i naturvårdslagen eller till yrkesutbildningsstyrelsen för att användas som övningsområde vid undervisningen inom branschen (*försäljningsbe-gränsningsförbindelse för åker*) samt avger en i 1 punkten avsedd förbindelse angående den skogsmark och det impediment som han har förbehållit sig av sin lägenhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

18.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avträdelsetersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) 25 § 2 mom., så-dant det lyder i lag 1286/2006, som följer:

25 §

Om i 1 mom. avsedd verksamhet eller försummelse av en förbindelse ska anses vara ringa eller om det funnits andra särskilda skäl för verksamheten eller försummelsen, kan avträdelsetersättningen indras för viss tid eller beslut fattas om att avträdelsetersättningen betalas till samma be-lopp som tidigare. Ett avträdelsetillägg kan även indras delvis. Sådana särskilda skäl till försum-melse som avses i detta moment föreligger, om mark som berörs av förbindelsen, genom ett ar-rendeavtal som ingåtts för minst fem år, för bedrivande av jordbruk har överlåtits eller arrende-rats ut som tillskottsmark till en person som vid överlåtelse tidpunkten bedriver jordbruk på gårds-bruksenheten så att han eller hon i enlighet med 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare har tecknat en i den lagen föreskriven försäkring för minimipensionskydd. Dessutom är en för-utsättning att förvärvaren förbundit sig att under minst fem år i sin besittning ha och odla det om-råde som överlåtits eller arrenderas ut. Som i detta moment avsedda särskilda skäl anses också överlåtelse av sådan mark som berörs av förbindelsen för att användas som sådant naturskydds-område eller landskapsvårdsområde som avses i naturvårdslagen (/).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

19.

Lag

om ändring av 2 § i fastighetsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsregisterlagen (392/1985) 2 § 1 mom. 5 punkten, sådan den lyder i lag 464/
2018, som följer:

2 §

I fastighetsregistret införs som fastigheter

-----

5) naturskyddsområden som i enlighet med naturvårdslagen (/) eller tidigare gällande lagstiftning har inrättats på områden som tillhör staten (*naturskyddsområde*),

-----

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

20.

Lag

om ändring av jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 1 § 2 mom. samt den svenska språkdräkten i det inledande stycket till 41 a § 1 mom., i det inledande stycket till 41 b § 1 mom. och i det inledande stycket till 41 b §

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3 mom., sådana de lyder, 1 § 2 mom. i lag 206/2013, den svenska språkdräkten i det inledande stycket till 41 a § 1 mom. och i det inledande stycket till 41 b § 1 mom. i lag 159/2011 och den svenska språkdräkten i det inledande stycket till 41 b § 3 mom. i lag 504/2017, som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag gäller i tillämpliga delar även fångst och dödande av däggdjur och fåglar som är fridlysta med stöd av naturvårdslagen (/).

---

41 a §

Förutsättningar för dispens i fråga om vissa viltarter

Om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och beslutet inte inverkar menligt på möjligheterna att bibehålla en gynnsam bevarandestatus inom artens naturliga utbredningsområde, kan dispens enligt 41 § beviljas för att fånga eller döda järv, varg, brunbjörn, utter, lodjur, europeisk bäver, gråsäl, knobbsäl, östersjövikare, iller, mård och skogshare.

---

41 b §

Förutsättningar för dispens i fråga om fågelvilt och icke fredade fåglar och för undantag från fredning i vissa fall

Om det inte finns någon annan tillfredsställande lösning och beslutet inte inverkar menligt på möjligheterna att bibehålla en gynnsam bevarandestatus, kan dispens enligt 41 § beviljas för att fånga eller döda fågelvilt och icke fredade fåglar som avses i 5 §.

I fall som avses i 1 mom. 1–3 punkten får undantag från fredningen av i 5 § 2 mom. 2 punkten avsedda fåglar också grunda sig på en anmälan till Finlands viltcentral. Viltcentralen kan på ansökan godkänna deltagande i anmälningsförfarandet, om det finns ett återkommande behov av sådana undantag på grund av verksamhetens natur och omfattning och det inte finns någon annan tillfredsställande lösning samtidigt som undantag från fredningen inte äventyrar bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för fågelarterna i fråga (*anmälningsförfarande*). Anmälningsförfarande är tillåtet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottet föreslår att lagförslag 21 förkastas.

Utskottet föreslår att lagförslag 22 förkastas.

23.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) 4 § 2 mom. som följer:

4 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om tillämpning av genteknik på djur finns i gentekniklagen (377/1995). Bestämmelser om djurtransporter finns i rådets förordning (EG) nr 1/2005 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, samt i lagen om transport av djur (1429/2006). Bestämmelser om användning av djur för att testa kosmetiska produkter finns i lagen om kosmetiska produkter (492/2013). Bestämmelser om fångst, innehav och dödande av vilda djur finns dessutom i naturvårdslagen (/) och jaktlagen (615/1993). Bestämmelser om kliniska prövningar som utförs med läkemedel för djur finns i läkemedelslagen (395/1987).

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag

om ändring av 59 § i lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om fiske (379/2015) 59 § 1 mom. som följer:

59 §

Skydd av hotade djurarter

Genom förordning av statsrådet får användningen av ett fångstredskap eller en fiskemetod av ett visst slag förbjudas för högst fem år åt gången inom ett visst vattenområde och bestämmelser utfärdas om den tid då fångstredskapen får användas, om detta behövs för att en djurart som med stöd av naturvårdslagen (/) har förklarats vara hotad ska förbli livskraftig och för att en gynnsam bevarandestatus för arten ska nås.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) 16 § 2 mom., sådant det lyder i lag 682/2019, som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

16 §

Fångst och dödande av fågel- eller däggdjursart som har kommit ut i miljön

-----
Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också andra fågel- och däggdjursarter som anses vara främmande arter och som det inte föreskrivs om i jaktlagen eller i naturvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om statens skogsbruksaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statens skogsbruksaktiebolag (235/2016) 4 § 1 mom. 2 punkten som följer:

4 §

Rätt att företräda staten i vissa fall

Aktiebolaget har på statens områden där det har rätt att bedriva skogsbruk rätt att företräda Forststyrelsen och att använda den rätt att föra talan som hör till staten som markägare i ärenden som gäller

-----
2) rågång för andra områden än i naturvårdslagen (/) avsedda naturskyddsområden och skyddsområden som omfattar fornminnen som är skyddade enligt lagen om fornminnen (295/1963),

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om djursjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om djursjukdomar (76/2021) 32 § 2 mom. som följer:

32 §

Utredning om sjukdomsläget och förhindrande av sjukdomsspridning

---

Om det inte är möjligt att utesluta misstanken om annan djursjukdom som ska bekämpas eller bekräfta förekomsten av djursjukdomen utan att avliva ett hållet djur, får regionförvaltningsverket bestämma att djuret ska avlivas. Om vidtagandet av åtgärder som gäller vilda djur förutsätter tillstånd enligt naturvårdslagen (/), jaktlagen (615/1993) eller lagen om fiske (379/2015), svarar regionförvaltningsverket för ansökan om tillstånd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av vattenlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i vattenlagen (587/2011) 1 kap. 2 § 2 mom., 2 kap. 11 §, 11 kap. 3 § 2 mom., 14 kap. 6 § 1 mom., 18 kap. 1 § 1 mom. och 2 § 1 mom., av dem 11 kap. 3 § 2 mom. sådant det lyder i lag 766/2019 och 18 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 531/2014, som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

-----
När denna lag tillämpas och även i övrigt vid förfaranden enligt denna lag ska naturvårdslagen (/), lagen om fornminnen (295/1963) och markanvändnings- och bygglagen (132/1999) iakttas.
-----

2 kap.

Allmänna rättigheter, skyldigheter och inskränkningar

11 §

Skydd av vissa typer av vattennatur

Följande typer av vattennatur med naturliga förhållanden är skyddade:

- 1) flador, glosjöar och kalkrika tjärnar på högst tio hektar,
- 2) källor och källområden,
- 3) annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar och sjöar på högst en hektar samt bäckar och rännilar.

De naturliga förhållandena i en enskild naturtyp som avses i 1 mom. får inte äventyras. Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet, om målen för skyddet av de typer av vattennatur som är föremål för förbudet inte som helhet avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts kan äventyra de naturliga förhållandena i en naturtyp, ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. På behandlingen av ett separat undantagsärende i samband med ett tillståndsärende tillämpas vad som i 3 kap. föreskrivs om villkor som ska meddelas i tillståndsbeslut och om kontroll av konsekvenserna, i 11 kap. föreskrivs om behandlingen av ansökningsärenden och om meddelande av beslut och i 15 kap. föreskrivs om verkställande av och sökande av ändring i beslut.

(Som gällande 2 kap. 11 §)

Betänkande MiUB 17/2022 rd

11 kap.

Ansökningsförfarande

3 §

Innehållet i tillståndsansökan

Om ansökan gäller beviljande av tillstånd för ett projekt som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017), ska en miljökonsekvensbeskrivning enligt 19 § i den lagen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats fogas till ansökningshandlingarna före beslutsfattandet. I den mån beskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag behöver uppgifterna inte visas upp på nytt. Till ansökan ska vid behov fogas en bedömning som avses i 35 § i naturvårdslagen.

---

14 kap.

Tillsyn och förvaltningstvång

6 §

Avhjälpan av naturskador

Om en sådan åtgärd i anslutning till uppdämning eller vattenuttag som strider mot denna lag eller om en försummelse av skyldigheter förorsakar eller innebär ett överhängande hot om en betydande negativ förändring i vattendrag eller grundvatten eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen ska tillståndsmyndigheten, utöver vad som föreskrivs i 4 § i detta kapitel, ålägga den som orsakat olägenheten att vidta behövliga åtgärder för att förhindra negativa konsekvenser eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpan av vissa miljöskador (383/2009). Ärendet ska behandlas på det sätt som föreskrivs i 5 § i detta kapitel.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

18 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Uppgifter som ska antecknas i datasystemet för miljövarðsinformation och datasystemet för naturvården

I datasystemet för miljövarðsinformation ska uppgifter antecknas om beslut som tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen har meddelat med stöd av denna lag. I datasystemet för naturvården ska uppgifter antecknas om de i 2 kap. 11 § 2 mom. avsedda beslut som meddelats av och undantag som beviljats av tillståndsmyndigheten, Vasa förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen.

---

2 §

Införande av uppgifter

Anteckningen i datasystemet för miljövarðsinformation och datasystemet för naturvården görs av den myndighet som avgjort ärendet. Om ett ärende har avgjorts vid en dikningsförrättning, görs anteckningen av den statliga tillsynsmyndighet som förordnat att en dikningsförrättning ska hållas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.

Lag

om ändring av 48 kap. 5 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 kap. 5 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1073/2010,
som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

48 kap.

Om miljöbrott

5 §

Naturskyddsbrott

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) obehörigen förstör eller skadar ett naturområde, ett djur, en växt eller något annat naturföremål som har skyddats, fredats eller belagts med åtgärdsbegränsning eller åtgärdsförbud enligt naturvårdslagen (/) eller med stöd av den,

-----
ska för naturskyddsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .

30.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977) 5 § 5 mom., sådant det lyder i lag 264/2017, som följer:

5 §

Om ansökan om inlösenstillstånd gäller ett sådant projekt som uppenbart har sådana följder som avses i naturvårdslagen (/), ska dessutom naturvårdslagen iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag

om ändring av gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gruvlagen (621/2011) 3 §, 32 § 1 och 3 mom., 34 § 3 mom. 2 punkten och 34 § 5 mom., sådana de lyder, 3 § i lag 530/2014, 32 § 1 och 3 mom. samt 34 § 5 mom. i lag 578/2019 och 34 § 3 mom. 2 punkten i lag 259/2017, som följer:

3 §

Lagens förhållande till annan lagstiftning

När tillståndsärenden eller andra ärenden enligt denna lag avgörs och i övrigt när åtgärder vidtas enligt denna lag ska, utöver bestämmelserna i denna lag, iaktas naturvårdslagen (/), miljöskyddslagen (527/2014), ödemarkslagen (62/1991), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), vattenlagen (587/2011), renskötsellagen (848/1990), strålsäkerhetslagen (859/2018), kärnenergilagen (990/1987), lagen om fornminnen (295/1963), terrängtrafiklagen (1710/1995) och dammsäkerhetslagen (494/2009).

32 §

Företrädesrätt

Företrädesrätt vid ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd har den som först sökt tillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 §. Den i 34 § 3 mom. 2 punkten avsedda utredningen om bedömningen enligt 35 § i naturvårdslagen samt miljökonsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) kan dock ges in till gruvmyndigheten utan att företrädesrätten går förlorad, också efter det att tillståndsansökan lämnats in men innan förfarandet för utlåtanden enligt 37 § och informationen om tillståndsansökan enligt 40 § i denna lag inleds.

Den företrädesrätt till gruvtillstånd som avses i 2 mom. kvarstår hos innehavaren av malmletningstillstånd också fastän den i 34 § 3 mom. 2 punkten avsedda utredningen om bedömningen enligt 35 § i naturvårdslagen samt miljökonsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats ges in till gruvmyndigheten först efter det att malmletningstillståndet förfallit eller återkallats.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

34 §

Tillståndsansökan

Till tillståndsansökan ska fogas
-----

2) vid behov en utredning om den bedömning som avses i 35 § i naturvårdslagen samt en miljökonsekvensbeskrivning och kontaktmyndighetens motiverade slutsats enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, samt

-----
Till den del de redogörelser som avses i 2 mom. 2 och 5–7 punkten ingår i den i 3 mom. 2 punkten avsedda utredningen om bedömningen enligt 35 § i naturvårdslagen eller miljökonsekvensbeskrivningen behöver de dock inte tas in i en ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd eller guldvaskningstillstånd. I ansökan ska i det fallet nämnas vilka redogörelser enligt 2 mom. som ingår i de handlingar som avses i 3 mom. 2 punkten samt en uppskattning av när handlingarna ges in.

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.

Lag

om ändring av lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020) 2 § 2 mom., 5 § 1 mom. 3 punkten, 6 § 1 mom. 3 punkten, 9 § 1 mom. 3 punkten och 13 § 1 mom. 1 punkten som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

2 §

Lagens tillämpningsområde och förhållande till annan lagstiftning

-----

Denna lag tillämpas på i denna lag särskilt angivna tillståndsförfaranden och på andra administrativa förfaranden enligt miljöskyddslagen (527/2014), vattenlagen (587/2011), naturvårdslagen (/), lagen om fornminnen (295/1963), lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005), lagen om gödselafabrikat (539/2006), lagen om animaliska biprodukter (517/2015), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, (*förordningen om animaliska biprodukter*), luftfartslagen (864/2014), markanvändnings- och bygglagen (132/1999), lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004), elmarknadslagen (588/2013), lagen om utsläppshandel (311/2011), lagen om kompensationsområden för vindkraft (490/2013), territorialövervakningslagen (755/2000), lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) och lagen om tryckbärande anordningar (1144/2016), enligt det som nedan föreskrivs närmare i denna lag.

-----

5 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet

Kontaktpunktmyndighetens rådgivningsskyldighet enligt 4 § 3 mom. tillämpas på

-----

3) förfarandet i fråga om undantag från förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper enligt 6866 § i naturvårdslagen, undantag från bestämmelserna om artskydd enligt 8583 § i den lagen, bedömningsförfarandet i fråga om Natura 2000 -områden enligt 35 § i den lagen samt anmälningsförfarandet i fråga om åtgärder som påverkar Natura 2000 -områden enligt 37 § i den lagen,

-----

6 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa förfaranden som omfattas av elektronisk kommunikation och rådgivning

Den elektroniska kommunikation och rådgivning som föreskrivs i detta kapitel tillämpas på

-----

3) förfarandet i fråga om undantag från förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper enligt 6866 § i naturvårdslagen, undantag från bestämmelserna om artskydd enligt 8583 § i den lagen samt anmälningsförfarandet enligt 37 § i den lagen,

-----

Betänkande MiUB 17/2022 rd

9 §

Tillståndsförfaranden och andra administrativa godkännandeförfaranden som omfattas av en tidsfrist

De tidsfrister som anges i detta kapitel tillämpas på

-----
3) undantagsförfarandet i fråga om förbudet mot att förstöra eller försämra naturtyper enligt ~~68~~66 § i naturvårdslagen,
-----

13 §

Förlängning av tidsfristen och avbrott i tidsfristen

Den tidsfrist som anges i 10 § förlängs med motsvarande tid som åtgår till följande förfaranden:

1) undantagsförfaranden enligt ~~85~~83 § i naturvårdslagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag

om ändring av 23 § i gentekniklagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i gentekniklagen (377/1995) 23 § 1 mom., sådant det lyder i lag 551/2014, som följer:

23 §

Åläggande att förebygga och avhjälpa betydande negativa effekter för miljön

Om en sådan överträdelse av bestämmelserna som avses i 22 § 1 mom. orsakar eller innebär ett överhängande hot om sådan betydande förorening av vattendrag som avses i 176 § i miljöskyddslagen (527/2014) eller en naturskada som avses i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen (/) ska gentek-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

niknämnden, utöver vad som föreskrivs i 22 § i denna lag, ålägga den verksamhetsidkare som har orsakat skadan eller hotet om en sådan att vidta behövliga åtgärder för att förhindra en skada eller begränsa den så att den blir så liten som möjligt eller att vidta hjälpåtgärder som avses i lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). Åläggandet ska meddelas i enlighet med 22 § i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag

om ändring av lagen om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om enskilda vägar (560/2018) 19 § 3 mom., 21 § 3 mom. och 74 § 3 mom. som följer:

19 §

Anläggning av väg

Vid anläggningen av en väg ska utöver denna lag iaktas naturvårdslagen (/), vattenlagen (587/2011), lagen om fornminnen (295/1963), 3 kap. i skogslagen (1093/1996), miljöskyddslagen (527/2014) och andra lagar. Om det enligt någon annan lag krävs myndighetstillstånd för att anlägga eller använda en väg, får anläggningen av vägen inte inledas förrän tillstånd har beviljats.

21 §

Anläggning av väg på eller i närheten av ett område som ingår i nätverket Natura 2000

Bestämmelser om nätverket Natura 2000 i övrigt finns i 5 kap. i naturvårdslagen. Den i 2 mom. i denna paragraf avsedda frågan om huruvida den olägenhet som orsakas av att vägen över huvud taget inte kan anläggas ska ersättas eller området inlösas handläggs och avgörs enligt ~~113~~ 113 § i naturvårdslagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

74 §

Kommuns och myndighets partsställning

Om en väg dras i närheten av ett område som hör till nätverket Natura 2000 eller något annat område med särskilda naturvärden, är den myndighet som avses i 9 § 2 mom. i naturvårdslagen sakägare. Den myndighet som bevakar ett allmänt intresse är sakägare också i andra förrättningar som inverkar på det intresse den bevakar.

Denna lag träder i kraft den 20 .

35.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om trafiksystem och landsvägar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) 17 § 4 mom., sådant det lyder i lag 572/2018, som följer:

17 §

Planering av väg och områdesplanering

När en utredningsplan och en vägplan utarbetas ska naturvårdslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande MiUB 17/2022 rd

36.

Lag

om ändring av 10 § i banlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i banlagen (110/2007) 10 § 5 mom., sådant det lyder i lag 567/2016, som följer:

10 §

Planering av järnvägsområde och områdesplanering

När en utredningsplan och en järnvägsplan utarbetas ska naturvårdslagen (/) iakttas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

37.

Lag

om ändring av 23 d § i lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 23 d §, sådan den lyder i lag 1095/2014, som följer:

23 d §

Avhjälpande av miljöskador

Vid avhjälpande av en sådan betydande förorening av grundvatten eller vattendrag eller en sådan i 3 § 7 punkten i naturvårdslagen (/) avsedd naturskada som orsakats av en transport iakttas 137 § och 176 § 2 mom. i miljöskyddslagen (527/2014).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

38.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) 6 § 1 mom. 7 punkten och 5 mom., sådana de lyder, 6 § 1 mom. 7 punkten i lag 1075/2020 och 6 § 5 mom. i lag 1219/2006, som följer:

6 §

Skattepliktig inkomst är inte

-----

7) stöd som avses i 4 kap. i naturvårdslagen (/) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004), om stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

På yrkande av den skattskyldige anses vid beskattningen inte såsom överlåtelse överlåtelsen av en fastighet för ett naturskyddsområde enligt naturvårdslagen till den del fastigheten byts mot en annan fastighet. Vid beskattningen av den fastighet som erhållits vid bytet anses såsom avdragbar anskaffningsutgift den vid beskattningen av den överlåtna fastigheten oavskrivna delen av anskaffningsutgiften.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

39.

Lag

om ändring av 48 och 92 d § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 48 § 1 mom. 4 punkten och 4 mom. samt 92 d §, sådana de lyder, 48 § 1 mom. 4 punkten i lag 1251/2009, 48 § 4 mom. i lag 1218/2006 och 92 d § i lag 1077/2020, som följer:

48 §

Skattefria överlåtelsevinster

Vinst som erhållits vid överlåtelse av egendom är inte skattepliktig inkomst, om den skattskyldige överlåter

-----
4) fast egendom till staten eller ett statligt affärsverk för sådana naturskyddsområden som avses i naturvårdslagen (/).

Vinst av överlåtelse av fast egendom för ett skyddsområde som avses i naturvårdslagen är inte skattepliktig inkomst till den del fastigheten byts mot en annan fastighet. Anskaffningstiden för den fasta egendom som vid bytet har erhållits som vederlag räknas på basis av anskaffningstiden för den överlåtna egendomen.
-----

92 d §

Vissa stöd för naturvård och för vatten- och havsvård

Skattepliktig inkomst är inte stöd som avses i 4 kap. i naturvårdslagen eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004), om stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande MiUB 17/2022 rd

40.

Lag

om ändring av 4 § i inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) 4 § 5 mom., sådant det lyder i lag 1076/2020, som följer:

4 §

Som skattepliktig inkomst av jordbruket betraktas inte stöd som avses i 4 kap. i naturvårdslagen (/) eller i 1 a kap. i lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen (1299/2004), om stödet beviljas stödmottagaren i form av varor eller tjänster.

Denna lag träder i kraft den 20 .

41.

Lag

om ändring av 3 § i fastighetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fastighetsskattelagen (654/1992) 3 § 1 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 1060/2020, som följer:

3 §

Fastigheter som är helt eller delvis befriade från skatt

Fastighetsskatt ska inte betalas för

Betänkande MiUB 17/2022 rd

4) områden som skyddats med stöd av 47 § i naturvårdslagen (/), med undantag för byggnader och konstruktioner som finns på området och dessa byggnaders och konstruktioners byggplatser,

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

42.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om Finlands ekonomiska zon

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Finlands ekonomiska zon (1058/2004) 11 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1686/2015, som följer:

11 §

Miljöbrott i den ekonomiska zonen

Till straff för brott mot miljöskyddslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 225 § i miljöskyddslagen, till straff för brott mot avfallslagen i den ekonomiska zonen döms enligt 147 § i avfallslagen och till straff för naturskyddsförseelse i den ekonomiska zonen döms enligt ~~133~~131 § i naturvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

43.

Lag

om ändring av lagen om Kurjenrahka nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Kurjenrahka nationalpark (1295/1997) 4 § och
ändras 3 § som följer:

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Kurjenrahka nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 § och 51 § 1 och 3–5 mom. i den lagen. Älg och vitsvanshjort får dock drivas på det sätt som avses i 50 § 1 mom. 10 punkten i naturvårdslagen endast i delområdet Lammenrahka.

Denna lag träder i kraft den 20 .

44.

Lag

om ändring av lagen om Syöte nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Syöte nationalpark (512/2000) 4 § och
ändras 3 § som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Syöte nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Lokalbefolkningen får jaga inom Syöte nationalparks område i enlighet med 8 § i jaktlagen (615/1993). Inom nationalparkens område får också andra personer som hör till lokala jaktföreningar jaga älg. Inom nationalparken får jakt dock inte bedrivas i området Päätuore – Selkävaara söder om Lomaoja.

I ett område som anvisas i nationalparkens ordningsstadga får dock smyckestenar samlas in i smärre utsträckning.

Inom Syöte nationalpark får med tillstånd av Forststyrelsen smyckestenar samlas in och föras bort från området för tillverkning av smycken.

Denna lag träder i kraft den 20 .

45.

Lag

om ändring av lagen om Repovesi nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om Repovesi nationalpark (993/2002) 5 § och *ändras* 1 och 3 § samt 4 § 1 mom. som följer:

1 §

Nationalparkens syfte

För att skydda exceptionellt representativa bergsformationer samt insjö- och skogsnaturen i sydöstra Finland och för att skydda och vårda de arter som förekommer där samt med tanke på friluftsliv, undervisning och forskning inrättas Repovesi nationalpark, som är en sådan nationalpark som avses i 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Repovesi nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 § och 51 § 1 och 3–5 mom. i den lagen.

I Repovesi nationalpark är det så länge nationalparkens syfte inte äventyras tillåtet för Försvarsmakten att i den del som ligger inom Pahkajärvi skjut- och övningsområde som används av Försvarsmakten ordna partigångar- och spaningsutbildning samt annan motsvarande utbildning i enlighet med vad som anges närmare i nationalparkens skötsel- och nyttjandeplan. Skötsel- och nyttjandeplanen utarbetas vad gäller ovannämnda delar i samarbete med försvarsförvaltningen.

4 §

Begränsning av rätten att färdas

I Repovesi nationalpark kan rätten att färdas förbjudas eller begränsas också på andra grunder än enligt 56 § i naturvårdslagen i enlighet med lagen om försvarsmakten (551/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

46.

Lag

om ändring av lagen om Leivonmäki nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Leivonmäki nationalpark (45/2003) 4 § och
ändras 3 § som följer:

Betänkande MiUB 17/2022 rd

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Leivonmäki nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 § och 51 § 1 och 3–5 mom. i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

47.

Lag

om ändring av lagen om Pallas-Yllästunturi nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om Pallas-Yllästunturi nationalpark (1430/2004) 4 § 3 och 4 mom. samt *ändras* 1 och 3 § samt 4 a § 1 mom., av dem 4 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 489/2010, som följer:

1 §

Inrättandet av nationalparken

I syfte att skydda den mest representativa fjällkedjan i västra Lappland samt därtill hörande skogs- och myrmarker som bevarats i naturtillstånd och har ödemarkskaraktär samt de arter som förekommer där, samt med tanke på utfärder, forskning och undervisningsändamål inrättas Pallas-Yllästunturi nationalpark i enlighet med 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Pallas-Yllästunturi nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 51 § 1 mom. 4 punkten i naturvårdslagen får man i nationalparken inte fiska i lekvattnen för laxöring som förekommer i Pallasjärvi, i vatten med ett naturligt förekommande bäcköringsbestånd eller i vatten där fjällröding förekommer. Dessa är följande vatten samt deras biflöden och källflöden:

- 1) Onnasjoki samt Onnasjärvet,
- 2) Siosjoki, Pippojoki och Ruotajoki,
- 3) Hannujoki samt de små Raasikaltiot,
- 4) Pahajoki samt Hukkajärvi,
- 5) Kuoppajoki med undantag för Kuoppajärvi,
- 6) Saariselänoja, Ylijoki och Nammalajoki,
- 7) alla bäckar och diken som rinner ner i Vuontisjärvi i Muonio samt Riivinjärvet,
- 8) Pyhäjoki samt Killinpoikainjärvet och Hanhijärvi,
- 9) Ylisenpäänoja samt Rautujärvi och Ylisenpäänjärvi,
- 10) Lompolonoja, Rautujärvi, Pahtajärvi och Maanselkäjärvi,
- 11) Saarijärvi och angränsande Hietajärvi,
- 12) Palsijärvi och tjärnarna i Suaskuru.

I Pallasjärvi och Keimiöjärvi samt Pyhäjärvi vid Aakenustunturi får fiskevårdsåtgärder vidtas. Närmare bestämmelser om ordnande av fiskevården ges i den skötsel- och nyttjandeplan som ska göras upp med stöd av 57 § i naturvårdslagen.

4 a §

Byggande inom Pallastunturi turistcentrums område

I Pallas-Yllästunturi nationalpark inom Pallastunturi turistcentrums område får man, trots vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 1 punkten i naturvårdslagen, iståndsätta och bygga inkvarterings- och restauranglokaler och andra servicelokaler samt slalomanläggningar för ett hotell som betjänar turismen i nationalparken. Byggandet får inte äventyra syftet med att nationalparken inrättades eller bevarandet av de skyddade naturvärdena. I samband med byggandet ska det även säkerställas att de särskilda värden som gäller nationalparkens landskap och byggda miljö bevaras. På grund av de särskilda naturskyddskraven på nationalparken får varken de direkta eller indirekta effekterna av ovan nämnda turisttjänster vara så omfattande eller avvikande jämfört med det nuvarande tillståndet att de förändrar nationalparkens karaktär eller förhållandena där i betydande grad.

Denna lag träder i kraft den 20 .

48.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Pyhä-Luosto nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Pyhä-Luosto nationalpark (76/2005) 3 § som följer:

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Pyhä-Luosto nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

49.

Lag

om ändring av lagen om Bottenhavets nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Bottenhavets nationalpark (326/2011) 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 1 mom. och 6 § 1 mom. som följer:

1 §

Nationalparken

För att skydda naturen under vattenytan på öppet hav i Bottenhavet, dess skärgård och kobbar, kustens våtmarker och de arter som förekommer där och för att vårda deras naturliga omgivning, för att bevara natur- och kulturarvet samt för intresset för naturen, för undervisning och forskning

Betänkande MiUB 17/2022 rd

liksom även för uppföljning av förändringar i miljön inrättas Bottenhavets nationalpark som är en sådan nationalpark som avses i 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

---

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Bottenhavets nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

4 §

Fiske

I Bottenhavets nationalpark på statens område får man trots vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 4 punkten i naturvårdslagen fiska på det sätt som avses i 8 § i lagen om fiske (379/2015).

5 §

Jakt och reglering av djurbestånden

I Bottenhavets nationalpark får man trots vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 4 punkten i naturvårdslagen jaga gråsäl. I de allmänna vattenområden som införlivas med nationalparken får gråsäl jagas på det sätt som avses i 7 och 10 § i jaktlagen (615/1993).

---

6 §

Begränsningar av rätten att färdas

I vissa delar av Bottenhavets nationalpark kan rätten att färdas vid behov förbjudas eller begränsas också på andra grunder än enligt 56 § i naturvårdslagen i enlighet med lagen om försvarsmakten (551/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

50.

Lag

om ändring av lagen om Sibbo storskogs nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Sibbo storskogs nationalpark (325/2011) 1 och 3 § samt 4 § 1 mom. som följer:

1 §

Syftet med inrättandet av nationalparken

För att skydda skogsnaturens diversitet, berg och kulturmiljöer och de arter som förekommer där och för att vårda arternas naturliga omgivning, för allmänhetens rekreation och friluftsliv och för främjande av allmänt intresse för naturen samt för undervisning inrättas Sibbo storskogs nationalpark som är en sådan nationalpark som avses i 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Sibbo storskogs nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna finns i 50 och 51 § i den lagen.

4 §

Begränsningar av rätten att färdas

I vissa delar av Sibbo storskogs nationalpark kan rätten att färdas vid behov förbjudas eller begränsas också på andra grunder än enligt 56 § i naturvårdslagen i enlighet med lagen om försvarsmakten (551/2007).

Denna lag träder i kraft den 20 .

51.

Lag

om ändring av lagen om Kolovesi nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Kolovesi nationalpark (401/2013) 1, 3 och 4 § som följer:

1 §

Syftet med inrättandet

För att skydda och vårda skärgårdsnaturen i Saimen, saimenvikarens livsmiljö och skogs- och bergsnaturen i södra Finland samt för att främja intresset för naturen, för rekreationen i det fria och för miljöforskningen inrättas Kolovesi nationalpark som är en sådan nationalpark som avses i 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Kolovesi nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

4 §

Jakt

Trots vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 5 punkten i naturvårdslagen får befolkningen i de kommuner som nämns i 2 § i denna lag med tillstånd av den myndighet som ansvarar för förvaltningen av området jaga älg i Kolovesi nationalpark på de områden som har märkts ut på den karta som är bilaga till denna lag.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

52.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Tykö nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Tykö nationalpark (1260/2014) 3 § 1 mom. som följer:

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Tykö nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

53.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Södra Konnevesi nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Södra Konnevesi nationalpark (661/2014) 3 § som följer:

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Södra Konnevesi nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

54.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om Hossa nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Hossa nationalpark (296/2017) 3 § 1 och 3 mom. som följer:

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Hossa nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

Trots vad som föreskrivs i 49 § i naturvårdslagen har de vars hemort är en kommun som avses i 8 § i jaktlagen (615/1993) rätt att jaga i sin hemkommun på nationalparkens område. Delägarna i de renbeteslag som bedriver verksamhet i nationalparken och de personer som Finlands viltcentral särskilt har utsett för ändamålet har dock oberoende av hemkommun rätt till sådant tillståndspliktigt avlägsnande av individer av viltarter som avses i 51 § 1 mom. 3 punkten i naturvårdslagen. Delägarlaget för Kuusamo samfällda skog har dessutom rätt att jaga älg på de områden inom Kuusamo kommun som hör till nationalparken.

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

55.

Lag

om ändring av 1 och 3 § i lagen om Salla nationalpark

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Salla nationalpark (1155/2021) 1 § och 3 § 1 och 2 mom. som följer:

1 §

Inrättandet av nationalparken

För att skydda landskapet av skogklädda höjder i Östra Lappland, dess skogar, myrar och åsar samt de arter som förekommer där, för allmän rekreation och allmänt friluftsliv, för att främja intresset för naturen samt för forskning och undervisning finns Salla nationalpark, som är en sådan nationalpark som avses i 1996 års naturvårdslag (1096/1996).

3 §

Fridlysningsbestämmelser

Bestämmelser om verksamhet som är förbjuden i Salla nationalpark finns i 49 § i naturvårdslagen (/) och bestämmelser om undantag från fridlysningsbestämmelserna i 50 och 51 § i den lagen.

De som har sin hemkommun i Salla kommun har rätt att jaga i Salla nationalpark med stöd av 8 § i jaktlagen (615/1993), trots vad som föreskrivs i 49 § i naturvårdslagen. Rätt till sådant avläggande av en individ av viltarter som avses i 51 § 1 mom. 3 punkten i naturvårdslagen har dessutom delägarna i de renbeteslag som är verksamma i nationalparken och de personer som Finlands viltcentral särskilt har utsett för ändamålet, oberoende av hemkommun.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att Naturhistoriska centralmuseet har tillräckliga resurser för att kunna sköta sina uppgifter enligt naturvårdslagen.

Betänkande MiUB 17/2022 rd

2. *Riksdagen upprepar uttalandet i riksdagens skrivelse RSk 42/2022 rd och förutsätter att utnyttjande av vitkindade gäss som skjutits med stöd av dispens tillåts och att regeringen omedelbart bereder en proposition om ändring av naturvårdslagen så att det med stöd av undantaget i artikel 9.1 c i fågeldirektivet blir möjligt att ta till vara och förnuftigt använda vitkindad gås som dödats med dispens.*
3. *Riksdagen förutsätter att regeringen genom pilotprojekt för ekologisk kompensation främjar inhämtande av bästa praxis för att utveckla det frivilliga införandet av systemet och systemets tillförlitlighet.*
4. *Riksdagen förutsätter att regeringen i fråga om straffbestämmelserna om brott mot naturvårdslagen bedömer om bestämmelserna om tillräknande är konsekventa och lägger fram behövliga ändringsförslag.*

Helsingfors 29.11.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Hanna Kosonen cent
vice ordförande Tiina Elo gröna
medlem Petri Huru saf
medlem Emma Kari gröna
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Niina Malm sd
medlem Kai Mykkänen saml
medlem Saara-Sofia Sirén saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Katja Taimela sd
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ari Torniainen cent
ersättare Hanna Huttunen cent
ersättare Jouni Kotiaho saf
ersättare Rami Lehto saf
ersättare Pirkka-Pekka Petelius gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.

Betänkande MiUB 17/2022 rd Reservation

Reservation

Motivering

Försiktighetsprincipen, 7§

Paragrafen ändras så att den motsvarar formuleringen i propositionen.

Hotade naturtyper (64 §) och beaktandet av dem (65 §)

Enligt 64 § i lagförslaget får det genom förordning av statsrådet föreskrivas att en naturtyp som enligt den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad naturtyp. Förteckningen över naturtyper i förordningen ska uppdateras inom två år efter det att hotbedömningen av naturtyper i hela landet har blivit klar. Förordningen kommer att innehålla uppskattningsvis sammanlagt 79 naturtyper som kan klassificeras som hotade. De fördelar sig preliminärt enligt livsmiljö på följande sätt: Östersjön 9, Östersjökusten 10, sötvatten och stränder 8, myrmarker 23, skogar 6, hållmarker 4, vårdbiotoper 12 och fjäll 7 naturtyper. Att föreskriva att en naturtyp är hotad har enligt propositionens specialmotivering inte några andra direkta rättsverkningar för medborgarna eller för juridiska personer, och förordningen föranleder inte som sådan några nya behov av reglering.

Grundlagsutskottet ansåg i sitt utlåtande att den föreslagna definitionen på lagnivå av de innehållsmässiga kriterierna för en hotad naturtyp och bedömningen av dem kan anses vara tillräckligt exakt. Definitionerna av hotade naturtyper förutsätter utifrån motiveringen en relativt omfattande och detaljerad beskrivning av särdragen hos varje naturtyp. Vid bedömningen av bemyndigandet att utfärda förordning är det också av betydelse att definitionen av begreppet hot inte i sig har några direkta rättsverkningar. Grundlagsutskottet anser dock att miljöutskottet i sitt betänkande bör sträva efter att göra regleringen mer förutsägbar och konkretisera konsekvenserna av att en naturtyp betraktas som hotad.

Utgångspunkten i propositionen är att när bestämmelser om hotade naturtyper ges genom förordning av statsrådet blir förfarandet mer förutsägbart. Det ger också utredningsbehoven i anslutning till beslutsförfarandena en tydligare inriktning än tidigare. Kunskaperna om naturtyperna och deras hotade karaktär är bättre än tidigare, vilket gör det möjligt att förenhetliga bestämmelserna om skyddet av naturtyperna och arterna och förbättrar bedömningen av hotade arter i och med att bedömningen får en mer användbar form. Det anses inte motiverat att förteckna enskilda naturtyper på lagnivå, eftersom definitionerna förutsätter en ganska omfattande och detaljerad beskrivning av särdragen hos varje naturtyp.

Syftet med 64 § i lagförslaget är att främja användbarheten av den befintliga kunskapen om hotade naturtyper. Fastställandet av att en naturtyp är hotad baserar sig på vetenskaplig information och naturtypen är då hotad oberoende av om det föreskrivs särskilt om den i lag eller förordning. Syftet med bestämmelserna om naturtyper är att mer allmänt stärka kunskapsunderlaget för beslutsfattandet. Bestämmelsen medför inga nya skyldigheter i fråga om skyddet av hotade naturtyper. Att föreskriva att en naturtyp är hotad påverkar till exempel fullgörandet av myndigheter-

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Reservation

nas uppföljningsskyldighet, som det finns närmare bestämmelser om i lagförslagets 18 § och som också gäller hotade naturtyper. Utifrån uppgifterna från övervakningen ska myndigheten enligt 18 § 2 mom. vid behov vidta andra åtgärder för att förbättra nivån på skyddet av naturtypen.

Utskottet har fått tillgång till ett tidigt utkast till förteckning över hotade naturtyper. Avsikten är att förteckningen ska tas in i en förordning. Miljöministeriet ska enligt paragrafens 2 mom. på basis av den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland utarbeta ett förslag till ändring av förteckningen inom två år från det att en bedömning blivit färdig. Avsikten är att förteckningen över hotade naturtyper med beskrivningar också ska ingå i Finlands miljöcentrals handbok om naturinventeringar och naturkonsekvensbedömning (Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi), som är avsedd för alla som arbetar med naturutredningar och bedömning av naturkonsekvenser, dvs. både beställare och upphovsmän, myndigheter och remissinstanser.

Det är angeläget att man vid beredningen av förordningen iakttar principerna om öppenhet och delaktighet och så konkret som möjligt beskriver särdragen hos de naturtyper som ska förtecknas och deras regionala förekomst, arealuppgifterna samt hur utvecklingen av hotade naturtyper framskrider i olika livsmiljöer.

Lagförslagets 65 § är nära kopplad till de hotade naturtyperna. Paragrafen är enligt propositionen en bestämmelse av informativ karaktär om att beakta de hotade naturtyperna på det sätt som särskilt föreskrivs i annan lagstiftning om beaktande av naturvärden. Syftet med bestämmelsen är att främja beaktandet av hotade naturtyper i beslutsförfarandena enligt andra lagar, men den ändrar inte förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller planer enligt andra lagar. Grundlagsutskottet har bedömt bemyndigandet att utfärda förordning i 64 § också med beaktande av 65 § och konstaterat att det vid bedömningen av bemyndigandet också är av betydelse att definitionen av begreppet hot inte i sig har några direkta rättsverkningar. Grundlagsutskottet anser dock att miljöutskottet i sitt betänkande bör sträva efter att göra regleringen mer förutsägbar och konkretisera konsekvenserna av att en naturtyp betraktas som hotad.

Beaktandet av hotade naturtyper innebär i praktiken till exempel att det inom beslutsprocessen enligt någon annan lag behöver beaktas sådana förekomster av naturtyper inom granskningsområdet som är av betydelse för bevarandet av naturtypen i fråga, i den mån som det i lagen föreskrivits särskilt om skydd av naturvärden. På motsvarande sätt kan till exempel förekomster av hotade naturtyper som har förändrats kraftigt på grund av mänsklig påverkan eller som annars inte är betydelsefulla ägnas mindre uppmärksamhet. Det exakta antalet förekomster av hotade naturtyper och deras geografiska läge framgår av de regionala utredningarna. I praktiken kan exempelvis närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen i samband med ett utlåtandeförfarande, som ofta hör till förfarandena för godkännande av tillstånd och planer enligt annan lagstiftning, föra fram uppgifter om de hotade naturtyper som projektet eller planen kan påverka. Därmed kan behovet av att beakta en hotad naturtyp variera beroende på den tillämpliga lagstiftningen, naturtypen, arten av det projekt eller den plan som beslutsfattandet gäller, naturtypens placering och beslutets konsekvenser.

Den föreslagna 65 § ändrar dock inte förutsättningarna för beviljande av tillstånd eller godkännande av planer enligt andra lagar och utgör i sig inte heller något hinder till exempel för beviljande av tillstånd eller godkännande av planer enligt någon annan lag. Bestämmelser om dessa

Betänkande MiUB 17/2022 rd

Reservation

och de utredningar som de förutsätter ges fortfarande i respektive lag. Syftet med den föreslagna bestämmelsen om beaktande är i praktiken att främja användningen av redan befintlig kunskap om hotade naturtyper som stöd för myndigheternas beslutsfattande. På basis av bättre information kan man till exempel försöka placera de tillståndspliktiga åtgärderna så att skadliga naturkonsekvenser kan minskas för de mest hotade naturtyperna i området.

Fastställandet av att en naturtyp är hotad är i sig inte beroende av lagstiftning, utan en naturtyp är hotad även om det inte föreskrivs särskilt om den i lag eller förordning. Till exempel den gällande miljölagstiftningen innehåller redan flera bestämmelser där det förutsätts att naturvärden, såsom naturtyper och arter, ska beaktas. Sådana är exempelvis 13 § (förläggning av torvutvinning) och 49 § (förutsättningar för beviljande av miljötillstånd) i miljöskyddslagen samt 28, 39 och 54 § (krav på planernas innehåll) i markanvändnings- och bygglagen. Annan lagstiftning enligt vilken informationen ska användas är till exempel gruvlagen, marktäcktslagen, vattenlagen och väglagstiftningen.

För att på lagnivå förtydliga det som sägs ovan anser vi att 65 § behöver preciseras. Paragrafen bör på det sätt som utskottet föreslår i detaljmotiveringen kompletteras med en uttrycklig hänvisning till dess informativa karaktär och därmed till att den ska beaktas vid tillståndsprövning enligt någon annan lag eller vid beslut om planläggning. Syftet med ändringen av paragrafen är att skingra de misstankar som framfördes vid utfrågningen av sakkunniga om att bestämmelsen har materiellrättsliga konsekvenser. Samtidigt beaktas att också grundlagsutskottet har kopplat bedömningen av ändamålsenligheten i bemyndigandet att utfärda förordning i 64 § till att fastställandet av att en naturtyp är hotad i sig inte har några direkta rättsverkningar.

Sakkunniga har påpekat att även om 64 och 65 § inte medför några nya skyldigheter att skydda hotade naturtyper, kan de indirekt påverka till exempel virkeshandeln och förorsaka markägaren ekonomisk skada. Också jord- och skogsbruksutskottet anser i sitt utlåtande att en sådan effekt uppstår genom efterfrågan på marknaden och att den betydande värdeminskningen på skogstillgångarna faller på markägarens konto. Miljöutskottet anser att de eventuella indirekta konsekvenserna av hotade naturtyper kan grunda sig till exempel på den regionala placeringen av naturtyperna från fall till fall, verksamhetens natur eller olika samhällseliga faktorer eller marknadsmekanismer som naturvårdslagen har mycket liten inverkan på. De hotade naturtypernas indirekta inverkan på skogstillgångarna genom efterfrågan på marknaden har redan nu kunnat uppstå till exempel utifrån den kunskapsbas som finns i rödlistan om hotade naturtyper.

Vi betonar att hotade naturtyper är hotade just därför att naturen i stor utsträckning omfattas av aktiv markanvändning, och även storskaliga naturtyper försvagas eftersom de ligger utanför skyddsområdena. Därför och på grund av brist på information har de inte alltid beaktats, utan de får ge vika för annan markanvändning. På grund av denna utveckling mot det sämre är det viktigt att hotade naturtyper identifieras i lagstiftningen, och att denna information beaktas mer strukturerat än tidigare i de beslutsprocesser där det föreskrivs att naturvärdena ska beaktas.

Vi påpekar att sakkunniga också har uttryckt stor oro över att de föreslagna 64 och 65 § inte skyddar naturens mångfald tillräckligt, utan att en mer förpliktande reglering bör införas. Det står också klart att om bättre kunskap om naturtyperna och försämringen av dem leder till bedömningen att det rättsliga skyddet av naturtyperna bör stärkas, måste man överväga att införa förpliktande

Betänkande MiUB 17/2022 rd Reservation

lagstiftning med avgränsnings-, undantags- och ersättningsmekanismer i fråga om 64 § i stället för endast en informativ förordning.

Vattenlagen, 11 §

Propositionen syftar till att stärka också till exempel skyddet av naturtyper enligt vattenlagen genom att det till dess tillämpningsområde fogas bäckar, källområden och kalkrika tjärnar. Det är viktigt att denna paragraf återinförs på det sätt som föreslås i propositionen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men 7, 64 och 65 § i lagförslag 1 samt 2 kap. 11 § i lagförslag 28 med ändringar. (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

Lagförslag 1

---

7 §

Försiktighetsprincipen

~~Vid beslutsfattande enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av ska uppmärksamhet fästas vid risken för betydande minskning eller förlust av den biologiska mångfalden, även om det inte finns säkerställd vetenskaplig kunskap om detta.~~

Åtgärder för att undvika ett hot om betydande minskning eller förlust av biologisk mångfald får vid tillämpningen av denna lag och i beslutsfattandet enligt den inte skjutas upp på grund av brist på eller osäker vetenskaplig kunskap.

64 §

Hotade naturtyper

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en naturtyp som enligt den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad naturtyp. Risken för försvinnande bedöms utifrån bästa tillgängliga information på basis av naturtypens minskning i kvantitet, utbrednings- eller förekomstområdets obetydliga storlek, försämringen av den oorganiska miljöns kvalitet, störningar i organismsamhällets processer eller samspel eller en kvantitativ analys av risken för försvinnande. Miljöministeriet ska alltid på basis av den nationella hotbedömningen av naturtyper i Finland utarbeta ett förslag till ändring av den i 1 mom. avsedda förordningen inom två år från det att be-

Betänkande MiUB 17/2022 rd
Reservation

dömningen blivit färdig. Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

65 §

Beaktande av hotade naturtyper

Myndigheterna ~~ska~~ beaktar i sin tillståndsprövning enligt den lag det är fråga om och i sitt beslutsfattande om planläggning de hotade arter som ingår i en informativ förteckning i en förordning som utfärdats med stöd av 64 § ~~i sitt beslutsfattande~~ med iakttagande av de särskilda bestämmelser om tryggnad av naturvärden som finns i annan lagstiftning.

Lagförslag 28

---

11 §

Skydd av vissa typer av vattennatur

Följande typer av vattennatur med naturliga förhållanden är skyddade:

- 1) flador, glosjöar och kalkrika tjärnar på högst tio hektar,
- 2) källor och källområden,
- 3) annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar och sjöar på högst en hektar samt bäckar och rännilar.

De naturliga förhållandena i en enskild naturtyp som avses i 1 mom. får inte äventyras. Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet, om målen för skyddet av de typer av vattennatur som är föremål för förbudet inte som helhet avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts kan äventyra de naturliga förhållandena i en naturtyp, ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. På behandlingen av ett separat undantagsärende i samband med ett tillståndsärende tillämpas vad som i 3 kap. föreskrivs om villkor som ska meddelas i tillståndsbeslut och om kontroll av konsekvenserna, i 11 kap. föreskrivs om behandlingen av ansökningsärenden och om meddelande av beslut och i 15 kap. föreskrivs om verkställande av och sökande av ändring i beslut.

Betänkande MiUB 17/2022 rd
Reservation

Helsingfors 29.11.2022

Katja Taimela sd
Johan Kvarnström sd
Niina Malm sd
Hussein al-Taeed sd
Tiina Elo gröna
Emma Kari gröna
Mai Kivelä vänst
Pirkka-Pekka Petelius gröna